

15

ການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ

ໃນພາກນີ້ແມ່ນເວົ້າກ່ຽວກັບ:

ໜ້າທີ

ເລື່ອງ: ທ້າວ ຈວນ, ທ້າວ ເປໂດ ກັບພາຍຸເຮືອເຄນມິດ	335
ການປູກຝັງເພື່ອສຸຂະພາບ ແລະ ຊີວິດທີ່ດີກວ່າ	336
ປັບປຸງດິນປູກຝັງໃຫ້ສົມບູນ	338
ກິດຈະກຳ: ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບດິນປູກຝັງ	340
ພືດຝຸ່ນຊຽວ ແລະ ພືດປົກຄຸມໜ້າດິນຕ່າງໆ	342
ວັດສະດຸປົກຄຸມດິນ	344
ຝຸ່ນສັດ (ຝຸ່ນຄອກ)	344
ຝຸ່ນໝັກ	345
ການປ້ອງກັນດິນປູກຝັງຈາກການເຊາະເຈື່ອນ	347
ກິດຈະກຳ: ຜົນກະທົບຂອງຝົນຕໍ່ກັບໜ້າດິນທີ່ບໍ່ມີຫຍັງປົກຫຸ້ມ	347
ແນວປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ	348
ການໃຊ້ນ້ຳຢ່າງມີປະສິດທິພາບ	353
ເລື່ອງ: ກຳແພງທີ່ນຳຊ່ວຍປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ປະຢັດນ້ຳ	355
ການຈັດການກັບສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຂອງພືດ	356
ພະຍາດພືດ	364
ປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດພັນທັນຍາຫານນຳກັນ	365
ການຮັກສາແກນແນວປູກ	367
ບ່ອນເກັບສະບຽງອາຫານ (ເລົ້າ ຫຼື ສາງ) ທີ່ປອດໄພ	370
ການລ້ຽງສັດ	373
ການລຽງປາ	375
ການເຮັດການກະເສດແບບຍືນຍົງໃນເມືອງໃຫຍ່	377
ເລື່ອງ: ການກະສິກຳໃນຕົວເມືອງກຳລັງເຕີບໃຫຍ່	380
ການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ	381
ເລື່ອງ: ຊາວກະສິກອນນຳຜະລິດຕະພັນໄປວາງຕະຫຼາດແບບລວມໝູ່	384
ການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງ	385
ເລື່ອງ: ການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງສ້າງໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ມີຄວາມຊຳນານ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ	386

ການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ



ການກະສິກຳແບບຍືນຍົງແມ່ນໝາຍເຖິງການທຳການປູກຝັງລ້ຽງສັດເພື່ອສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ດິນໄວ້ໃນໄລຍະຍາວ. ຊາວກະສິກອນທີ່ນຳໃຊ້ວິທີການກະສິກຳແບບຍືນຍົງນີ້ແມ່ນພະຍາຍາມໃນການຕອບສະໜອງອາຫານໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຄອບຄົວຕົນເອງ ແລະ ຊຸມຊົນ, ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນມັນກໍ່ຍັງເປັນການປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳ, ເພີ່ມພູນດິນໃຫ້ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຮັກສາແນວພັນໄວ້ປູກໃນອະນາຄົດນຳອີກ.

ອາຫານເກືອບທັງໝົດແມ່ນມາຈາກດິນ ແຕ່ວ່າມີປະຊາຊົນຫຼາຍໆຄົນຍັງບໍ່ມີທີ່ດິນພຽງພໍ ຫຼື ບາງຈຳນວນກໍ່ບໍ່ມີດິນພໍທີ່ຈະທຳການຜະລິດອາຫານພຽງພໍຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເພື່ອຈະມີສຸຂະພາບແຂງແຮງໄດ້. ສະນັ້ນ, ມັນກໍ່ມີແຕ່ການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ, ການຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດທາງການກະເສດແບບຮວມໝູ່ (ເບິ່ງໜ້າ 381) ແລະ ການແບ່ງປັນອາຫານຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ ທີ່ຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຂ້າມຜ່ານອຸປະສັກຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂ້າງເທິງນີ້ໄດ້.

ຊາວກະສິກອນແມ່ນເປັນຜູ້ຮູ້ແລະຮັກສາດິນ ແລະ ພວກເຂົາກໍ່ເປັນຜູ້ຊ່ວຍຊານໃນໜ້າວຽກທີ່ເຂົາເຈົ້າເຮັດຢູ່ນັ້ນ. ຊາວກະສິກອນເປັນຜູ້ພັດທະນາວິທີການກະເສດແບບຍືນຍົງແບບຕ່າງໆຂຶ້ນມາ, ພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ມີການປັບແຕ່ງ ແລະ ປຸງແປງວິທີການເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ມັນແທດເໝາະກັບສະພາບດິນທີ່ເຮັດການກະເສດ ແລະ ໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນ. ການເຮັດການກະເສດແບບຍືນຍົງຕາມເມືອງ

ໃຫຍ່ ແລະ ນ້ອຍ, ຫຼື ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ມີການປູກຝັງມາແລ້ວຫຼາຍໆຊົ່ວຄົນນັ້ນ ແມ່ນສາມາດຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມອຶດຫິວ, ບັນຫາການຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ບັນຫາການສູນເສຍຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ແລະ ບັນຫາການຕອບສະໜອງນໍ້າໃຊ້ເກີດການປົນເປື້ອນ.

ບັນດາວິທີການກະເສດແບບຍືນຍົງນັ້ນບໍ່ແມ່ນສໍາລັບຊາວກະສິກອນເທົ່ານັ້ນ, ພວກມັນຍັງເປັນປະໂຫຍດສໍາລັບຜູ້ທີ່ປູກພືດຜັກສວນຄົວຕາມບ້ານເຮືອນ, ນັກພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ສຸຂະພາບ, ແລະ ທຸກໆຄົນທີ່ປະສົງຢາກເລີ່ມເຮັດສວນປູກຝັງຊຸມຊົນ ຫຼື ຟາມ ຂອງເມືອງ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຮັບປະກັນທາງດ້ານອາຫານການກິນ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ.

ເລື່ອງ: ທ້າວ ຈວນ, ທ້າວ ເປໂດ ກັບພາຍຸເຮືອນມົດ

ພໍ່ເຖົ້າທ້າວ ຈວນ ເຄີຍປູກພືດທັນຍາຫານຕ່າງໆຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຢູ່ຕາມຮ່ອມຕີນໝູ ທີ່ເປັນບ່ອນອາໄສຂອງລາວໃນປະເທດຮອນດູຮາດ ໃນອາເມລິກາກາງ. ເມື່ອບໍລິສັດໝາກໄມ້ມາຊື້ເອົາດິນຂອງລາວ, ລາວກໍ່ຍ້າຍຂຶ້ນໄປຢູ່ເທິງໝູ. ຢູ່ເທິງໝູນັ້ນ ລາວກໍ່ໄດ້ສອນລູກຊາຍລາວ ຊື່ວ່າ ໂອຣີໂລ (ພໍ່ຂອງທ້າວ ຈວນ) ໃຫ້ຮູ້ວິທີຕັດຕົ້ນໄມ້ຕາມພູອອກ ແລະ ຈູດຕໍ່ໄມ້ ເພື່ອທຳການປູກຝັງ. ຫຼັງຈາກການເກັບກ່ຽວໃນແຕ່ລະໆດູ ພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ຈູດຕໍ່ເພື່ອງ, ຕໍ່ສາລີ ແລະ ເຄືອໝາກຖົ່ວ ເພື່ອໃຫ້ເປັນຝຸ່ນພື້ນຜູດິນດັ່ງກ່າວ.



ທ້າວໂອຣີໂລ ກໍ່ໄດ້ສອນລູກຊາຍຂອງລາວ ທ້າວ ຈວນ ໃຫ້ທຳການປູກຝັງຕາມວິທີທີ່ພໍ່ເຖົ້າຖາຍທອດມານັ້ນ. ແຕ່ພໍ່ທ້າວ ຈວນ ໃຫຍ່ເປັນບ່າວຂຶ້ນມາ ດິນທີ່ເຄີຍປູກຝັງມາກໍ່ເລີ່ມເສື່ອມສະພາບ ແລະ ການເກັບກູ້ກໍ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີເທົ່າທີ່ຄວນ. ທ້າວ ຈວນ ກໍ່ບໍ່ສາມາດໄປສັບຊ້າວບ່ອນໃໝ່ໄດ້ອີກ ເພາະວ່າມີຊາວນາຄົນອື່ນໆ, ບໍລິສັດໝາກໄມ້, ເຈົ້າຂອງຟາມລຽງສັດ ຕ່າງໆກໍ່ໄດ້ຈັບຈອງເອົາທີ່ດິນອ້ອມແອ້ມລາວໝົດແລ້ວ.

ທ້າວ ຈວນ ຕັດຕົ້ນໄມ້ໃນທີ່ດິນຂອງລາວທັງໝົດລົງ ແລະ ປູກສາລີ, ໝາກຖົ່ວ ແລະ ຜັກຕ່າງໆໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ລາວສາມາດເຮັດໄດ້. ແຕ່ວ່າຜົນຜະລິດສາລີກໍ່ໄດ້ແຕ່ມານນ້ອຍໆ ແລະ ແມງໄມ້ກໍ່ທຳລາຍໝາກຖົ່ວຂອງລາວ. ທ້າວ ຈວນ ກໍ່ຄືກັບເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງຫຼາຍໆຄົນທີ່ຊື່ຝຸ່ນເຄມີມາໃຊ້ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜົນລະປູກຂອງລາວເຕີບໃຫຍ່ ແລະ ສົດຢາຂ້າແມງໄມ້ຕ່າງໆ. ການຊອກຫາເງິນໄປຊື້ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຢາຂ້າແມງໄມ້ນັ້ນມັນກໍ່ຍາກ, ໂດຍສະເພາະໃນໄລຍະເວລາທີ່ຜົນຜະລິດຈາກດິນຂອງລາວກໍ່ພໍ້ແຕ່ກຸ້ມຄອບຄົວເທົ່ານັ້ນ.

ເມື່ອພາຍຸລູກໃຫຍ່ເຮັດໃຫ້ຝົນຕົກໜັກ 4 ມື້ ພ້ອມໆກັບມີລົມແຮງ ຊຶ່ງມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ເປັນພູກາຍເປັນສາຍນໍ້າຂີ້ຕົມ ແລະ ເຮືອນຊານປະຊາຊົນໃນແຖບຊົນນະບົດນັ້ນກໍ່ທັກພັງລົງມາທັງໝົດ. ພືດຜັກຕ່າງໆທີ່ທ້າວຈວນປູກນັ້ນກໍ່ຖືກທຳລາຍ. ດິນປູກຝັງກໍ່ຖືກຊະລ້າງໄປ ເຫຼືອພຽງແຕ່ກ້ອນຫີນເທົ່ານັ້ນ. ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທັງໝົດຂອງລາວຖືກທຳລາຍ ແລະ ລາວກໍ່ຕ້ອງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນທຳການຜະລິດຄືນໃໝ່ທັງໝົດ.

ແຕ່ສວນປູກຝັງຂອງທ້າວ ເປໂຄ (ເພື່ອນບ້ານຂອງທ້າວ ຈວນ) ແມ່ນລອດພື້ນຈາກພາຍຸ ດັ່ງ ກ່າວໄດ້ຫຼາຍກວ່າຂອງທ້າວຈວນ. ນັ້ນກໍເພາະວ່າທ້າວເປໂຄປູກໝາກສາລີ, ໝາກຖົ່ວ ແລະ ຜັກຕ່າງໆຕາມວ່າງຂອງຕົ້ນໄມ້ກິນໝາກ, ໃຫ້ຮົ່ມ ແລະ ເປັນອາຫານສຳລັບສັດຂອງລາວ. ຫຼັງການ ເກັບກູ້ໃນແຕ່ລະໆຄູ ທ້າວ ເປໂຄ ບໍ່ໄດ້ຈູດຕໍ່ກິກສາລີ ແລະ ເຄືອໝາກຖົ່ວຂອງລາວໆພຽງແຕ່ຕັດ ໃຫ້ມັນເປັນຕ່ອນນ້ອຍໆ ແລ້ວປະມັນປົກໜ້າດິນໄວ້. ນອກນີ້ລາວຍັງໄດ້ປູກຕົ້ນອາເກບແຄັກຕັດ (agave cactus) ແລະ ພືດອື່ນໆເປັນແນວປ້ອງກັນເພື່ອຮັກສາໜ້າດິນບໍ່ໃຫ້ຖືກກັດເຂາະໄປ. ເມື່ອພາຍຸມາ, ຕົ້ນໄມ້ທີ່ລາວປູກໄວ້ກໍຈະເຮັດໜ້າທີ່ຍືດເກາະດິນໄວ້ ແລະ ພືດແນວປ້ອງກັນນັ້ນກໍ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ເກັບທ່ອນດິນທີ່ໄຫຼມາກັບນ້ຳໄວ້.

ທ້າວ ເປໂຄ ບອກວ່າ: “ພືດຊະນິດຕ່າງໆແມ່ນເພິ່ງພາອາໄສກັນ ແລະ ກັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ ດິນອຸດົມສົມບູນຍິ່ງຂຶ້ນ.” ລາວເວົ້າຕໍ່ອີກວ່າ: “ເບິ່ງຈາກສະພາບຂອງສວນແລ້ວ ຄືບໍ່ໄດ້ມີພາຍຸເຂົ້າ ມາ. ນ້ຳຝົນທີ່ຕົກລົງມາກໍຈະຊຶມລົງດິນໄປໄດ້ດີກວ່າ ເພາະວ່າດິນສວນຂ້ອຍກໍຄືກັບດິນໃນປ່າທຳ ມະຊາດນັ້ນແຫຼະ.”

ດ້ວຍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທ້າວ ເປໂຄ, ທ້າວ ຈວນ ກໍເລີ່ມຟື້ນຟູຕອນດິນຂອງລາວຄືນໃໝ່. ລາວກໍເລີ່ມດ້ວຍການປູກພືດຕະກູນຖົ່ວເພື່ອເປັນຝຸ່ນຂຽວເພີ່ມຄວາມສົມບູນໃຫ້ແກ່ດິນ. ລາວຍັງໄດ້ ປູກຕົ້ນພືດຊະນິດຕ່າງໆໄວ້ເປັນແນວປ້ອງກັນເພື່ອຮັກສາໜ້າດິນບໍ່ໃຫ້ຖືກກັດເຂາະໄປ ແລະ ຈາກນັ້ນ ບໍ່ດິນເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງຄືນອື່ນໆກໍໄດ້ເຮັດນຳແນວທ້າວເປໂຄ ແລະ ທ້າວ ຈວນ. ທ້າວ ຈວນ ແລະ ເພື່ອນບ້ານຄືນອື່ນໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນຕ່າງໆກໍມີຄວາມຫວັງວ່າການນຳໃຊ້ວິທີການປູກຝັງແບບຍືນຍົງ ນີ້ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາເຈົ້າລອດພື້ນຈາກຄວາມອຶດຢາກຈາກພາຍຸທີ່ຈະມາໃນອະນາ ຄົດໄດ້.

ໃນຂະນະທີ່ທ້າວ ຈວນ ກຳລັງແຍງພືດຜັກ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ກຳລັງເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນນັ້ນ, ລາວກໍຄິດ ເຫັນລູກໆຂອງລາວຜູ້ທີ່ຈະມາສືບຕໍ່ປູກເບີກຜົນດິນຕອນນ້ອຍໆນີ້ ເພື່ອລ້ຽງລູກເຕົ້າຂອງພວກເຂົາ ເຈົ້າສືບໄປໃນຫຼາຍໆປີຂ້າງໜ້າ.

ການປູກຝັງເພື່ອສຸຂະພາບ ແລະ ຊີວິດທີ່ດີກວ່າ

ວິທີການກະສິກຳແບບຍືນຍົງແບບຕ່າງໆບໍ່ພຽງແຕ່ຕອບສະໜອງອາຫານການກິນເທົ່ານັ້ນ, ພວກມັນຍັງເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ, ຊ່ວຍປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳ, ຮັກສາແນວພັນທີ່ ມີຄ່າໄວ້, ຮັກສາລະບົບນິເວດ ແລະ ພວກມັນຍັງເຮັດໃຫ້ພວກເຮົາໝັ້ນໃຈວ່າໃນອະນາຄົດ ລູກຫຼານຂອງພວກເຮົາຈະມີຜົນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນໄວ້ທຳມາຫາກິນໄດ້. ການນຳໃຊ້ວິທີ ການປູກຝັງແບບຍືນຍົງເພື່ອປູກພືດທັນຍາຫານແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວນາ ແລະ ຊາວສວນ ສາມາດທຳການຜະລິດໄດ້ຫຼາຍໃນເນື້ອທີ່ທີ່ຈຳກັດ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຢາຂ້າແມງ ໄມ້, ຫຼື ຖ້າໄດ້ໃຊ້ກໍໃຊ້ໃນປະລິມານໜ້ອຍ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະເຮັດໃຫ້ຜະລິດອາຫານໄດ້ຫຼາຍ ແລະ ດີ ຕໍ່ການບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍ, ມີຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຕ່ຳ, ມີມົນລະພິດໜ້ອຍຕໍ່ດິນ, ນ້ຳ, ອາກາດ ແລະ ຮ່າງກາຍຂອງພວກເຮົາ. ການປູກຝັງແບບຍືນຍົງເຮັດໃຫ້ສຸຂະພາບ ຂອງທຸກຄົນດີຂຶ້ນຍ້ອນວ່າ:

- ມັນຊ່ວຍລົດໄພແຫ້ງແລ້ງດ້ວຍການຮັກສານ້ຳໄວ້.
- ມັນຫຼຸດການເພີ່ງພາອາໄສສານເຄມີ, ຊ່ວຍໃຫ້ປະຢັດເງິນ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດກຸ້ມຕົນເອງໄດ້. ການເຮັດການກະສິກຳໂດຍບໍ່ໃຊ້ສານເຄມີຊ່ວຍປ້ອງກັນບັນຫາສຸຂະພາບຂອງຊາວນາຊາວສວນ, ກຳມະກອນຕາມຟາມ ແລະ ທຸກຄົນທີ່ກິນຜົນລະປູກ ຫຼື ດື່ມກິນນ້ຳໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ.

• ການກະເສດແບບຍືນຍົງຊ່ວຍຫຼຸດໜ້າວຽກໃນການເຮັດການຜະລິດລົງ ເຊັ່ນ: ໃຊ້ວິທີປູກພືດຂຽວເປັນຝຸ່ນ ເປັນຕົ້ນ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນເມື່ອປະຊາຊົນຕ້ອງໄດ້ຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ຕິດເຊື້ອເອສໄອວີ ຫຼື ເປັນໂລກເອດ ແລະ ມີບັນຫາອື່ນໆ ທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການດຳເນີນວຽກປັບປຸງດິນດອນຂອງຕົນເອງ.

ການເຮັດການກະເສດແບບຍືນຍົງເຮັດໃຫ້ດິນສາມາດຜະລິດຜົນໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ດັ່ງນັ້ນມັນຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຄົນບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ອອກຈາກບ້ານເພື່ອໄປຊອກວຽກເຮັດຢູ່ໃນເມືອງໃຫຍ່. ການປັບປຸງດິນ, ການຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ແນວປູກໄວ້ນັ້ນຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຟາມ ແລະ ກະເສດຊຸມຊົນຄົງຢູ່ໄດ້.

ຫຼັກການການກະເສດແບບຍືນຍົງ

ການກະເສດແບບຍືນຍົງຈະມີປະສິດທິພາບສູງສຸດ ເມື່ອຊາວກະສິກອນຮຽນຮູ້ວິທີການຈັດການກັບສະພາບຂອງທ້ອງຖິ່ນຕົນເອງ ແລະ ແບ່ງປັນສິ່ງທີ່ໄດ້ຮຽນຮູ້ມານັ້ນກັບຊາວກະສິກອນຄົນອື່ນໆ. ບາງຫຼັກການທີ່ໄປຂອງການກະເສດແບບຍືນຍົງມີຄື:

- ພືດພັນທີ່ສົມບູນແຂງແຮງດີແມ່ນຕ້ອງການດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ.

ການໃຊ້ຝຸ່ນທຳມະຊາດເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບດິນ, ເບິ່ງໜ້າ 338 ຫາ 346 ການປົກປ້ອງດິນບໍ່ໃຫ້ຖືກຊະລ້າງໄປ (ເບິ່ງພາກທີ 11 ແລະ ໜ້າ 347 ຫາ 353).

- ປະຢັດນ້ຳ ແລະ ປົກປັກຮັກສານ້ຳ.

ບັນດາວິທີການຕ່າງໆໃນການປົກປັກຮັກສານ້ຳ ເບິ່ງໜ້າ 355 ຫາ 356.

ພືດຝຸ່ນຂຽວທີ່ພວກເຮົາປູກໄວ້ລະດູທີ່ແລ້ວນີ້ແມ່ນຊ່ວຍປັບປຸງດິນໄດ້ດີແທ້ໆ.

ຕົ້ນໝາກສາລີກໍ່ໃຫຍ່ກວ່າ ແລະ ມີມານທີ່ໃຫຍ່ກວ່າທີ່ປູກຜ່ານມາໃດ!

ແລະມັນກໍ່ມີຫຍ້າເກີດຂຶ້ນມາໜ້ອຍເພາະວ່າເນື້ອທີ່ປູກຝັງແມ່ນປົກຄຸມໄປດ້ວຍພືດທັນຍາຫານຕະຫຼອດປີ.



- ຮັກສາແນວພັນຂອງແຕ່ລະໆດູໄວ້ປູກໃນລະດູຕໍ່ໄປ. ສຳລັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຮັກສາແນວພັນ, ເບິ່ງໜ້າ 367 ແລະ 292 ຫາ 293.

- ຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຂອງພືດແບບທຳມະຊາດ. ເພື່ອຮູ້ກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມຈັດການສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດຜັກ ແບບທຳມະຊາດ, ໃຫ້ເບິ່ງໜ້າທີ 357 ຫາ 364.

- ປູກພືດທັນຍາຫານຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ. ໃຫ້ປູກພືດທັນຍາຫານຫຼາກຫຼາຍຊະນິດປົນກັນໄປ ແລະ ໃຫ້ປ່ຽນບ່ອນປູກຂອງພວກມັນໃນແຕ່ລະລະດູ. ການເຮັດເຊັ່ນນີ້ແມ່ນເປັນການຮັກສາທາດອາຫານໃນດິນໃຫ້ສົມບູນ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ຄົນເຮົາມີສຸຂະພາບແຂງແຮງຂຶ້ນຕື່ມເພາະວ່າໄດ້ກິນອາຫານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ນອກນີ້ມັນກໍ່ຍັງເປັນການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດ ໄປໃນຕົວເລີຍ (ເບິ່ງໜ້າ 363).

- ທຳອິດກໍ່ໃຫ້ປູກທົດລອງໜ້ອຍໜຶ່ງກ່ອນ. ກ່ອນການນຳໃຊ້ບັນດາວິທີການປູກຝັງແບບໃໝ່ໆໃນການປູກຝັງຂອງຊາວກະສິກອນ ຈະສາມາດປັບປຸງພືດພັນທັນຍາຫານເກືອບທຸກຊະນິດໃຫ້ດີຂຶ້ນໄດ້ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ເວລາຫຼາຍໆຮ້ອຍປີ ຫຼື ອາດເປັນພັນໆປີກໍ່ໄດ້. ແຕ່ນັ້ນກໍ່ບໍ່ໄດ້ໝາຍວ່າ ທຸກວິທີການໃໝ່ໆນັ້ນຈະປະສົບຜົນສຳເລັດ. ສະນັ້ນ ໃຫ້ລອງປູກຝັງຕາມວິທີການໃໝ່ນັ້ນໜ້ອຍໜຶ່ງກ່ອນ. ຖ້າມັນຫາກລົ້ມເຫຼວ, ທ່ານກໍ່ຍັງມີອາຫານຈາກພືດຜັກທີ່ທ່ານປູກໄວ້ນັ້ນຢູ່.

ປັບປຸງດິນປູກຝັງໃຫ້ສົມບູນ

ບັນດາຊາວກະສິກອນຕ່າງກໍ່ຮູ້ດີວ່າ ດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນດີນັ້ນ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນແກ່ການປູກພືດທັນຍາຫານຕ່າງໆ. ສະນັ້ນ ຊາວກະສິກອນຫຼາຍໆຄົນຈຶ່ງໄດ້ທຳການປັບປຸງດິນໂດຍໃຊ້ຝຸ່ນທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ຝຸ່ນຂີ້ສັດ, ຝຸ່ນຂຽວ ແລະ ຝຸ່ນປົ່ມ. ຝຸ່ນທຳມະຊາດນີ້ ແມ່ນມີຜົນດີຕໍ່ດິນ, ນ້ຳ, ອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຄົນຫຼາຍກວ່າຝຸ່ນເຄມີ. ນັ້ນກໍ່ເພາະວ່າຝຸ່ນທຳມະຊາດໄດ້ສະໜອງທາດບຳລຸງລ້ຽງທັງໝົດທີ່ພືດຜັກ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ຕ້ອງການໂດຍເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍພຽງແຕ່ໜ້ອຍດຽວ ຫຼື ບໍ່ກໍ່ບໍ່ໄດ້ເສຍເລີຍ.



ຊາວກະສິກອນປູກຝັງແບບຍືນຍົງບໍ່ພຽງແຕ່ປູກພືດທັນຍາຫານຢ່າງດຽວ ພວກເຂົາເຈົ້າປູກພືດຝຸ່ນປັບປຸງດິນໃຫ້ອຸດົມໄປດ້ວຍທາດອາຫານທີ່ພືດຜັກຕ້ອງການໄປພ້ອມ.

ຮູ້ຈັກສະພາບດິນປູກຝັງ

ສ່ວນປະກອບຂອງດິນມີຊາຍ, ດິນຕົມ, ດິນດາກ ແລະ ຊີວະພາບຊະນິດຕ່າງໆ (ຕົວຢ່າງ: ແມງໄມ້, ແບັກທີເຣຍ, ໃບໄມ້ຂຽວ, ພືດທີ່ເນົາເປື້ອຍ ແລະ ຝຸ່ນສັດ). ປະລິມານຂອງສ່ວນປະກອບແຕ່ລະຢ່າງໃນດິນ ແລະ ວິທີການປູກຝັງທີ່ທ່ານໃຊ້ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ເນື້ອດິນ, ໂຄງສ້າງ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ. ດິນທີ່ມີເນື້ອດີ, ໂຄງສ້າງດີ ແລະ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີນັ້ນເຮັດໃຫ້ນ້ຳ, ອາກາດ, ທາດບຳລຸງລ້ຽງ ແລະ ຮາກຂອງພືດຜ່ານເຂົ້າໄປໄດ້ສະດວກດີ ຊຶ່ງມັນຈະເປັນການຊ່ວຍປັບປຸງຄວາມສາມາດໃນການປູກຝັງຂອງດິນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ.

ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ດິນບາງຕອນອາດເປັນດ່າງ (ດິນ “ເຄັມ” ຫຼື “ຫວານ”) ໃນຂະນະທີ່ບ່ອນອື່ນໆເປັນກົດ (ດິນສົ້ມ). ເຊິ່ງເຈົ້າສາມາດຮູ້ໄດ້ວ່າດິນຂອງທ່ານນັ້ນສົ້ມ ຫຼື ເຄັມ ໂດຍການເອົາດິນໄປກວດເບິ່ງຄ່າ “pH” (ຄ່າຄວາມເປັນກົດ ຫຼື ເປັນດ່າງ) ຫຼື ທ່ານຊົມເບິ່ງກໍ່ໄດ້ວ່າດິນທ່ານນັ້ນມີລົດຊາດເຄັມ, ຫວານ ຫຼື ສົ້ມ. ພືດທີ່ໄປເກືອບທຸກຊະນິດ ແມ່ນເຕີບໂຕດີໃນດິນທີ່ບໍ່ເຄັມ, ຫວານ ຫຼື ສົ້ມເກີນໄປ. ການເພີ່ມທາດບຳລຸງລ້ຽງບາງຊະນິດໃຫ້ດິນສາມາດເຮັດໃຫ້ດິນນັ້ນຫວານ ຫຼື ສົ້ມຂຶ້ນໄດ້ (ເບິ່ງໜ້າ 346). ການເພີ່ມທາດຊີວະພາບໃຫ້ກັບດິນແມ່ນມີແນວໂນ້ມທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ດິນທຸກຊະນິດດີຂຶ້ນໄດ້.

ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໜັກໄຖ, ຄາດ, ຂຸດປື້ນດິນ ຫຼື ຂຸດດິນສາມາດເຮັດໃຫ້ດິນແຈບໄດ້ (ດິນຖືກຢຽບອັດແໜ້ນລົງໄປ ບໍ່ມີອາກາດ ຫຼື ຊ່ອງວ່າງເຫຼືອຢູ່). ດິນທີ່ແຈບນັ້ນ ເຮັດໃຫ້ນ້ຳ ແລະ ຮາກຂອງພືດຜ່ານເຂົ້າໄປໄດ້ຍາກ ແລະ ມັນກໍ່ເປັນການຍາກທີ່ພືດຈະສາມາດດູດຊຶມເອົາທາດບຳລຸງລ້ຽງທີ່ມັນຕ້ອງການຈາກດິນແຈບນີ້ໄດ້.

ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ດິນແຈບ ແມ່ນໃຫ້ອະນາໄມໜ້າດິນ ແລະ ໄຖ ຫຼື ຂຸດປື້ນດິນໃນຕອນທີ່ມັນບໍ່ປູກ ຫຼື ແຫ້ງເກີນໄປ (ຕອນທີ່ດິນຍັງຊຸ່ມຄືກັບຜ້າຈຸບນ້ຳທີ່ປັ້ນໃຫ້ສະເດັດນ້ຳດີແລ້ວ). ຊາວນາຊາວສວນສ່ວນຫຼາຍມັກຈະຂຸດ ຫຼື ໄຖປື້ນດິນໃຫ້ໜ້ອຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້, ຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາຝຸ່ນສັດ ແລະ ເສດຊື່ນສ່ວນທີ່ເຫຼືອຂອງຕົ້ນທັນຍາພືດຕ່າງໆໃສ່ລົງໄປໃນດິນນັ້ນ, ຫຼື ບໍ່ຊື່ນເຂົ້າເຈົ້າກໍ່ນຳໃຊ້ວິທີຂຸດຂຸມປູກ (ເບິ່ງໜ້າ 356) ຫຼື ໃຊ້ວິທີປູກພືດຝຸ່ນຂຽວ (ເບິ່ງໜ້າ 342) ເພື່ອໃຫ້ດິນຫຼຸ້ມ ແລະ ສາມາດປູກພືດຜັກໄດ້.

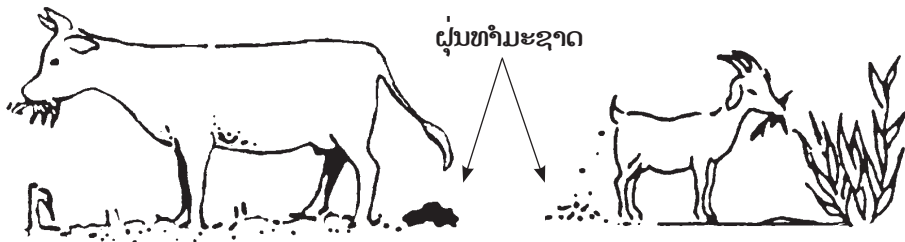
ຝຸ່ນເຄມີອາດຈະຊ່ວຍໄດ້ໃນປະຈຸບັນ, ແຕ່ມີຜົນຮ້າຍໃນອະນາຄົດ

ການໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍແພງສຳລັບຕົວເອງ ແລະ ສຳລັບພື້ນຟູພື້ນທີ່ທຳການກະເສດ ເພາະວ່າຝຸ່ນເຄມີເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ທຳລາຍດິນປູກຝັງ, ເຮັດໃຫ້ເກີດມົນລະພິດໃນນ້ຳ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຕ້ອງການໃນການໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີຫຼາຍຂຶ້ນ. ຖ້າທ່ານເບິ່ງຢູ່ຂ້າງຖົງຝຸ່ນເຄມີຈາກຮ້ານ, ຈະເຫັນວ່າມີຕົວອັກສອນ N-P-K ຢູ່. ຕົວອັກສອນນີ້ແມ່ນຕົວຫຍໍ້ຂອງທາດບຳລຸງລ້ຽງທີ່ພືດຕ້ອງການ (N ແມ່ນ ທາດນີເຕີເຈັນ, P ແມ່ນທາດ

ໂຟສະຟັດ ແລະ K ແມ່ນ ທາດໂຟຕັດຊຽມ). ໃນຝຸ່ນເຄມີ ແມ່ນມີສ່ວນປະກອບຂອງທາດບຳລຸງລ້ຽງເຫຼົ່ານີ້ໃນປະລິມານທີ່ ໜາແໜ້ນ (ເຂັ້ມຂຸ້ນ). ຫາກວ່າບັນດາທາດບຳລຸງລ້ຽງ ເຫຼົ່ານີ້ໄຫຼ ໄປກັບນ້ຳລົງໄປບິນນ້ຳໃຕ້ດິນ ຫຼື ລົງໄປໃນຫ້ວຍນ້ຳລຳທານ, ພວກ ມັນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ນ້ຳນັ້ນເປື້ອນບໍ່ເໝາະທີ່ຈະໃຊ້ດື່ມກິນ, ຊຳລະລ້າງ ແລະ ອາບ.



ຝຸ່ນເຄມີ



ບັນຫາທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງການປູກພືດທັນຍາທານໂດຍໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ກໍ່ຄືຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ ໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີນັ້ນແມ່ນມັກຈະເຊົາການໃສ່ຝຸ່ນຊົ່ວະພາບຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: ຝຸ່ນສັດ) ໃຫ້ກັບດິນປູກ ຝັງຂອງຕົນເອງ, ເຊິ່ງມັນຈະເຮັດໃຫ້ດິນນັ້ນສູນເສຍທາດບຳລຸງລ້ຽງ, ເຮັດໃຫ້ດິນນັ້ນກໍ່ ແຈບ, ພາໃຫ້ເກີດມີບັນຫາສັດຕູພືດ, ຜົນຜະລິດຕ່ຳ, ສູນເສຍນ້ຳ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິ ກອນຕ້ອງໄດ້ເພິ່ງພາອາໄສຝຸ່ນເຄມີຫຼາຍຂຶ້ນ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກໍ່ຄື ຖ້າທ່ານໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ທ່ານ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຝຸ່ນທຳມະຊາດຄຽງຄູ່ກັນໄປນຳ.

ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບດິນປູກຝັງ

ຈຸດປະສົງ: ກິດຈະກຳນີ້ຊ່ວຍໃຫ້ຮຽນຮູ້ວ່າ ວິທີການ ປູກຝັງແບບຕ່າງກັນແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ດິນປູກຝັງໃນ ລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ

ເວລາ: 3 ຊົ່ວໂມງ

ອຸປະກອນ: ເຄື່ອງມືສຳລັບຂຸດດິນ (ຈີກ, ສຽມ, ຂວ້ານ), ແປ້ນກວ້າງ ຫຼື ແຜ່ນກະດາດແຂງ 3 ແຜ່ນ, ນ້ຳ, ເຈ້ຍ ແລະ ສິດຳ ຫຼື ບົກເຟີດ

- 1 ເລືອກເອົາດິນປູກຝັງ 3 ຕອນ ທີ່ຖືກໃຊ້ໃນ ການປູກຝັງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຕົວຢ່າງ: ເລືອກ ເອົາສວນສາລີ ຫຼືດິນປູກເຂົ້າໄຮ່, ສວນໝາກໄມ້ ຫຼື ສວນຄົວ ແລະ ເລືອກເອົາດິນທີ່ເປັນທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດມາເປັນເວລາຫຼາຍປີ. ດິນທີ່ເລືອກມານັ້ນ



ຕ້ອງຢູ່ໃນໄລຍະທາງທີ່ສາມາດຍ່າງໄປເຖິງໄດ້ຈາກຕອນໜຶ່ງຫາອີກຕອນທີ່ເຫຼືອ.

- ② ໂຮມກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ແລະ ຍ່າງຜ່ານດິນແຕ່ລະຕອນ. ໂດຍໃຫ້ຍ່າງກັບໄປກັບມາ, ພ້ອມໃຫ້ສັງເກດທາງທຸກຢ່າງທີ່ອາດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ດິນ. ມີສັນຍານ (ຮ່ອງຮອຍ) ອັນໃດທີ່ບອກໄດ້ວ່າດິນຕອນນັ້ນໄດ້ຖືກໃຊ້ແນວໃດ? ມີຮ່ອງຮອຍການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນບໍ່ (ຕົວຢ່າງ: ຮ່ອງນ້ຳໄຫຼເຊາະ, ບ່ອນບໍ່ມີຫຍັງເກີດ ຫຼື ຈຸດທີ່ມີແຕ່ຫີນ, ດິນອຸດົມສົມບູນຢູ່ຕີນພູຫຼາຍກວ່າຢູ່ຈອມພູ)? ພຶດພັນງາມສົມບູນດີບໍ່?
- ③ ລົມກັບເຈົ້າຂອງດິນຜູ້ທີ່ທຳການປູກຝັງໃນແຕ່ລະຕອນເພື່ອຊອກຮູ້ວ່າໄລຍະ 5 ຫາ 10 ປີ ທີ່ຜ່ານມານັ້ນໄດ້ມີວິທີການທຳການຜະລິດແບບໃດ. ການສັງເກດຂອງກຸ່ມກົງກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ໂອ້ລົມສອບຖາມຈາກເຈົ້າຂອງຕອນດິນດັ່ງກ່າວບໍ່?
- ④ ໃນດິນແຕ່ລະຕອນ ໃຫ້ຊຸດຊຸມນ້ອຍໜຶ່ງຊຸມທີ່ມີຄວາມເລິກ 50 ຊມ ແລະ ໃຫ້ຝາຂອງຊຸມດ້ານໜຶ່ງນັ້ນຊັນຊີເລິກລົງແຕ່ປາກຊຸມຫາກິນຊຸມ ແລະ ຈາກນັ້ນ ໃຫ້ໃຊ້ຊວ້ານຊີ້ ຫຼື ງ້າວຕັດເອົາປ່ຽງດິນຕາມລວງຕັ້ງໜ້າປະມານ 3 ຊມ ໃນຂ້າງເບື້ອງທີ່ພຽງຂອງຊຸມນັ້ນ ຂຶ້ນມາຄ່ອຍໆວາງນອນລົງໄວ້ເທິງແຜ່ນແປ້ນພຽງ ຫຼື ກະດາດແຂງ. ແລ້ວຈາກນັ້ນກໍ່ຊຽນບອກໄວ້ວ່າດິນນັ້ນມາຈາກຕອນໃດ.
- ⑤ ຫຼັງຈາກໄດ້ຕົວຢ່າງດິນຈາກດິນທັງ 3 ຕອນແລ້ວ ນຳເອົາຕົວຢ່າງດິນນັ້ນໄປຍັງທີ່ຈຸດນັດພົບເພື່ອໃຫ້ທຸກຄົນໃນກຸ່ມໄດ້ກວດກາເບິ່ງຕົວຢ່າງນັ້ນ. ຕົວຢ່າງດິນແຕ່ລະຕອນມີຫຍັງແດ່ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ? ໃຫ້ກວດຊອກຫາຄວາມແຕກຕ່າງຂອງສີ, ເນື້ອດິນ, ໂຄງສ້າງ, ກິ່ນ ແລະ ດິນນັ້ນມີຂີ້ກະເດືອນແລະ ແມງໄມ້ຫຼືບໍ່. ບາງທີກໍ່ໃຫ້ຊົມເບິ່ງລົດຂອງດິນກໍ່ໄດ້ເພື່ອເບິ່ງຄ່າຄວາມເປັນກົດ ຫຼື ດ່າງ ຂອງພວກມັນ (pH). ມັນມີລົດຫວານ (ຫຼື ເຄັມ) ຫຼື ສົ້ມບໍ່? ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນກຳເອົາດິນຕົວຢ່າງຈາກແຕ່ລະຕອນໄວ້ໃນມື ຈາກນັ້ນກໍ່ເອົານ້ຳໃສ່ໜ້ອຍໜຶ່ງ ແລະ ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນບອກເບິ່ງວ່າເຂົາເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າມັນໜຽວ, ມັນຫຍາບຊຸດ, ອ່ອນລະອຽດດີ, ຫຼື ແຕກອອກຈາກກັນ.
- ⑥ ສົນທະນາກັນເບິ່ງວ່າຄວາມແຕກຕ່າງຂອງດິນນັ້ນອັນໃດທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ຈາກລົມ ແລະ ສະພາບອາກາດ, ແລະ ອັນໃດທີ່ເກີດມາຈາກວິທີການໃຊ້ດິນ.
ຈົ່ງໃຊ້ຄວາມຮູ້ຈາກການສຶກສາຂອງກຸ່ມດັ່ງກ່າວ, ຈາກປຶ້ມຫົວນີ້, ຫຼື ຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນອື່ນໆ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການສົນທະນາກັນເພື່ອຊອກຫາວິທີທາງໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ປັບປຸງດິນປູກຝັງໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວໃຫ້ດີຂຶ້ນສຳລັບການປູກຝັງ. ເຊິ່ງວິທີທາງເຫຼົ່ານັ້ນອາດຈະລວມມີການໃສ່ຜຸນທຳມະຊາດ (ເບິ່ງໜ້າ 342 ຫາ 347), ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ (ເບິ່ງໜ້າ 347 ຫາ 353), ນຳໃຊ້ວິທີການປ່ອຍສັດລ້ຽງກິນຫຍ້າແບບຍືນຍົງ (ເບິ່ງໜ້າ 373 ຫາ 374) ແລະ ລອງນຳໃຊ້ວິທີການປູກຝັງແບບອື່ນໆອີກ.

ພືດຝຸ່ນຂຽວ ແລະ ພືດປົກຄຸມໜ້າດິນຕ່າງໆ

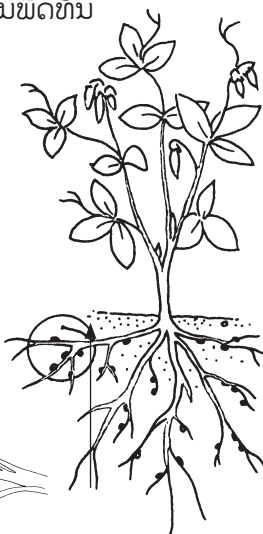
ພືດຝຸ່ນຂຽວແມ່ນພືດທີ່ເປັນຝຸ່ນໃຫ້ແກ່ດິນ ແລະ ພວກມັນກໍຍັງເປັນພືດທັນຍາຫານທີ່ປົກຄຸມໜ້າດິນຊ່ວຍຄວບຄຸມວັດຊະພືດຕ່າງໆໄດ້.

ຍ້ອນວ່າພືດພັນຫຼາຍໆຊະນິດເຮັດໜ້າທີ່ທັງສອງຢ່າງນີ້ ພວກມັນຈຶ່ງຖືກເອີ້ນວ່າທັງສອງຊື່ຄື: ພືດຝຸ່ນຂຽວ ແລະ ພືດທັນ

ຖົ່ວປາກອ້າ



ຍາຫານປົກຄຸມໜ້າດິນ. ພືດຝຸ່ນຂຽວຫຼາຍໆຊະນິດແມ່ນພືດໃນ“ຕະກຸນຖົ່ວ”(ເຊັ່ນ: ໝາກຖົ່ວຂຽວ, ຖົ່ວຟັກຍາວ ແລະ ຕົ້ນໝາກຂາມ). ພືດຕະກຸນຖົ່ວຊ່ວຍເພີ່ມທາດນິເຕີເຈັນໃຫ້ກັບດິນ. ຖ້າທ່ານຫຼີກເອົາຮາກໝາກຖົ່ວຂຶ້ນມາເບິ່ງກໍຈະເຫັນວ່າຢູ່ຕາມຮາກນັ້ນແມ່ນມີກ້ອນມົນນ້ອຍຢູ່. ບັນດາກ້ອນມົນຕາມຮາກເຫຼົ່ານີ້ເກັບກັກທາດນິເຕີເຈັນຈາກອາກາດໄວ້ໃຫ້ດິນ ເຊິ່ງເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ.



ກ້ອນກົມນ້ອຍໆຕາມຮາກໝາກຖົ່ວຊ່ວຍເພີ່ມນິເຕີເຈັນໃຫ້ກັບດິນ

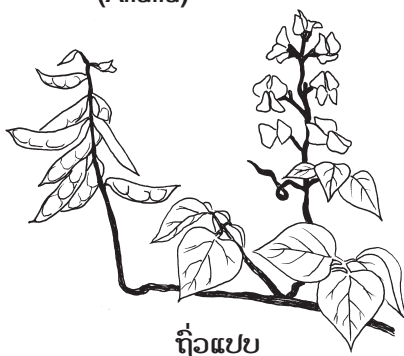
ຖົ່ວແອນຟານຟາ (Alfalfa)



ຖົ່ວຂຽວ



ເຂົ້າຝ້າງ



ຖົ່ວແປບ



ຖົ່ວເວນເວັດ (Velvet)

ພືດຝຸ່ນຂຽວມີຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງຄື:

- ພວກມັນປົກຄຸມໜ້າດິນ ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີການກັດເຊາະດິນ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ດິນດູດຊັບນ້ຳໄວ້ໄດ້.
- ພວກມັນຊ່ວຍເພີ່ມຊີວະພາບຕ່າງໆໃຫ້ກັບດິນ ເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ຫຼັງຈາກໃຊ້ຝຸ່ນຂຽວມາເປັນເວລາຫຼາຍປີ, ມັນເຮັດໃຫ້ການປູກຝັງໃນດິນນັ້ນໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

- ບໍ່ຕ້ອງໄດ້ເສຍຄ່າແຮງງານ ແລະ ຄ່າຂົນສົ່ງໃດໆ, ເພາະວ່າພືດຝຸ່ນຂຽວແມ່ນປູກຢູ່ກັບທີ່ຈະທຳການຟື້ນຟູດິນນັ້ນເລີຍ.

- ປູກພືດຝຸ່ນຂຽວຄູ່ກັນໄປກັບພືດທັນຍາຫານອື່ນໆ, ພວກມັນຊ່ວຍຄວບຄຸມວັດຊະພືດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູພືດຕ່າງໆ.

ນອກຈາກຊ່ວຍໃນການຟື້ນຟູດິນແລ້ວ, ພືດຝຸ່ນຂຽວຍັງເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ພືດຝຸ່ນຂຽວບາງຊະນິດກໍ່ເປັນອາຫານ (ເຂົ້າຝ້າງ, ເຂົ້າຮາຍ ແລະ ຖົ່ວຕ່າງໆ). ຊະນິດອື່ນໆກໍ່ເປັນອາຫານແກ່ສັດຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: ຖົ່ວແອນຟານຟາ, ພືດຕະກູນຖົ່ວອື່ນໆ). ຕົ້ນພືດ ເຊັ່ນ: ຫຍ້າຊູດານ ແລະ ພືດຜັກອື່ນໆໃນຕະກູນຜັກກະຫຼໍ່ປີ (mustard family) ສາມາດປ້ອງກັນການເກີດພະຍາດຕ່າງໆກັບພືດທັນຍາຫານໄດ້. ຕົ້ນໄມ້ທີ່ໃຊ້ເປັນຝຸ່ນຂຽວກໍ່ຍັງເປັນພື້ນໄວ້ດັງໄຟໄດ້.

ສາມວິທີການທີ່ໄປໃນການນຳໃຊ້ພືດຝຸ່ນຂຽວ

- ປູກພືດຝຸ່ນຂຽວຄູ່ກັນກັບພືດທັນຍາຫານຫຼັກ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ເຂົ້າເຟືອງ ແລະ ມັນຕົ້ນ.

- ໃຫ້ປູກພືດຝຸ່ນຂຽວໃສ່ໃນຕອນດິນທີ່ໄຖປະໄວ້ບໍ່ເຮັດການຜະລິດໃນລະດູຕໍ່ໄປ (ໄຖດິນປະໄວ້ຊຶ່ງເພື່ອໃຫ້ດິນຟື້ນຕົວ). ການປະດິນໄວ້ເປັນເວລາໜຶ່ງປີພ້ອມມີພືດຝຸ່ນຂຽວປູກໃນນັ້ນແມ່ນສາມາດຟື້ນຟູດິນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດໄດ້ເທົ່າກັບປະດິນໄວ້ລ້າໆເປັນເວລາ 5 ປີ ໂດຍບໍ່ມີຝຸ່ນຂຽວໃນນັ້ນ.

- ໃຫ້ປູກພືດຝຸ່ນຂຽວໃນລະດູແລ້ງ ພາຍຫຼັງທີ່ທຳການເກັບກ່ຽວພືດທັນຍາຫານຫຼັກແລ້ວ. ພືດທັນຍາຫານປົກຫຸ້ມໜ້າດິນທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນໃຊ້ພືດຫຼາຍຊະນິດປົນກັນ. ຕົ້ນເຂົ້າສາລີ ແມ່ນໃຫຍ່ໄວ ແລະ ສູງ ພວກມັນເພີ່ມທາດຊີວະພາບໃຫ້ກັບດິນ, ໃນຂະນະທີ່ພືດຕະກູນຖົ່ວຈະເພີ່ມທາດນີໂຕເຈັນໃຫ້ກັບດິນ ແລະ ປົກຄຸມໜ້າດິນ. ໃຫ້ໂອ້ລົມກັບຊາວນາໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານເບິ່ງວ່າວິທີການໃດທີ່ໄດ້ຜົນດີທີ່ສຸດສຳລັບຕອນດິນຂອງທ່ານ.



ປູກພືດຝຸ່ນຂຽວໃຫ້ໃຫຍ່ຈົນກວ່າຈະເກັບກູ້ຜົນລະປູກໄດ້. ໃຊ້ພາກຖົ່ວ ຫຼື ເຂົ້າຕ່າງໆທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ນັ້ນເປັນອາຫານ ແລະ ໃຊ້ລົງສັດ, ແລະ ຈາກນັ້ນກໍ່ຕັດຕົ້ມລົງເຮັດຝຸ່ນ.

ຖາງພື້ນທີ່ປົກຄຸມດ້ວຍພືດຝຸ່ນຂຽວອອກ ແລະ ລົງມີປູກພືດທັນຍາຫານລົງໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ.

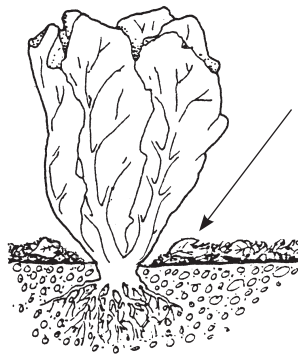


ວັດສະດຸປົກຄຸມດິນ

ມັນຈະເປັນການດີທີ່ສຸດສຳລັບໜ້າດິນທາກມີສິ່ງປົກຫຸ້ມມັນໄວ້ ເຖິງຈະເປັນໃນລະດູປູກຝັງກໍຕາມ. ສິ່ງທີ່ໃຊ້ປົກຫຸ້ມໜ້າດິນນີ້ອາດຈະເປັນວັດສະດຸອື່ນໃດກໍໄດ້. ວັດສະດຸທີ່ປົກໜ້າດິນນີ້ຈະຮັກສາຄວາມຊຸ່ມໃຫ້ກັບດິນ, ຄວບຄຸມຫຍ້າ ແລະ ປ້ອງກັນການເຈື່ອນຂອງດິນ. ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຕົ້ນພືດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ກົກສາລີ, ເພືອງ, ເຄືອໝາກຖົ່ວ, ຫຼື ແມ່ນແຕ່ຫຍ້າກໍສາມາດເປັນສິ່ງທີ່ປົກຫຸ້ມໜ້າດິນໄດ້ດີທີ່ສຸດ, ເພາະວ່າສາມາດປະໃຫ້ພວກມັນເນົາຢູ່ກັບບ່ອນປູກຝັງນັ້ນເລີຍ ເພື່ອໃຫ້ກາຍເປັນຝຸ່ນທີ່ເພີ່ມສານອິນຊີໃຫ້ກັບດິນ. ບັນດາຫຍ້າຕ່າງໆ ກໍສາມາດນຳມາໃຊ້ປົກໜ້າດິນໄດ້ເຊັ່ນກັນ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຕັດເອົາມາກ່ອນທີ່ພວກມັນຈະມີແກ່ນ ເພື່ອປ້ອງກັນພວກມັນເກີດກັບຄືນມາໃໝ່. ໃຊ້ແນວມາປົກດິນໃຫ້ໜາບໍ່ເກີນ 10 ຊມ, ຖ້າໜາເກີນກວ່ານີ້ຫຼາຍມັນກໍຈະເກັບຄວາມຊຸ່ມໄວ້ຫຼາຍ ແລະ ສາມາດພາໃຫ້ເກີດພະຍາດແກ່ພືດຜັກໄດ້.



ເພືອງ ແລະ ຫຍ້າເປັນແນວປົກດິນທີ່ດີເພາະວ່າພວກມັນຍ່ອຍສະຫຼາຍໄດ້ຊ້າ.



ຢ່າໃຫ້ສິ່ງປົກດິນຖືກກິ່ງກັນຂອງພືດຜັກ, ເພາະມັນສາມາດເຮັດໃຫ້ພືດຜັກເນົາເບື້ອໄດ້.

ຝຸ່ນສັດ (ຝຸ່ນຄອກ)

ຝຸ່ນສັດສາມາດຕອບສະໜອງທາດບຳລຸງລ້ຽງທຸກຢ່າງທີ່ດິນຕ້ອງການ ແລະ ຊ່ວຍປັບປຸງເນື້ອດິນ, ໂຄງສ້າງຂອງດິນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມອຸດົມສົມບູນແກ່ດິນ. ແຕ່ໃນທາງກັບກັນ ຝຸ່ນເຄີມສະໜອງທາດບຳລຸງລ້ຽງໃຫ້ກັບພືດພຽງແຕ່ສອງ ຫຼື ສາມຊະນິດເທົ່ານັ້ນ ແລະ ກໍຍັງບໍ່ໄດ້ຊ່ວຍປັບປຸງດິນ.

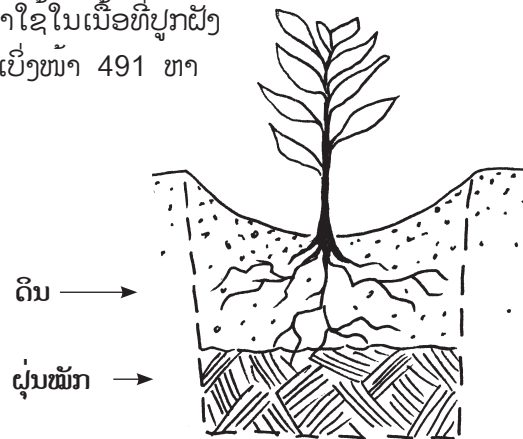
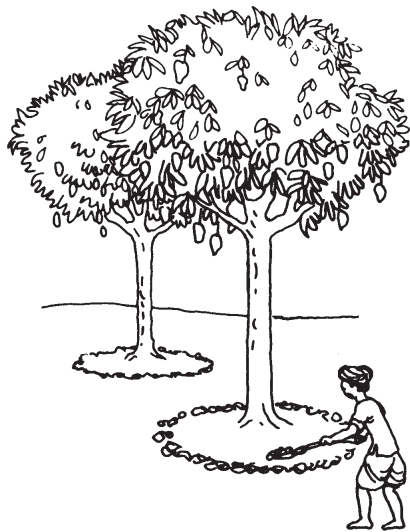
ໃນການນຳໃຊ້ຝຸ່ນສັດນີ້ກໍມີສິ່ງທີ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຢູ່ຈຳນວນໜຶ່ງ. ການໃຊ້ຝຸ່ນສັດໃນປະລິມານທີ່ຫຼາຍເກີນໄປກໍຈະພາໃຫ້ມີທາດບຳລຸງລ້ຽງສະສົມກັນຂຶ້ນໃນດິນຫຼາຍໂພດ ແລະ ສາມາດພາໃຫ້ເກີດມົນລະພິດກັບນ້ຳຕາມຫ້ວຍຮ່ອງໄດ້. ຝຸ່ນສັດສິດກໍມີແມ່ພະຍາດທີ່ສາມາດພາໃຫ້ເກີດການເຈັບເປັນໄດ້. ບໍ່ໃຫ້ເອົາຝຸ່ນສັດສິດໄວ້ໃກ້ກັບຫ້ວຍນ້ຳລຳທານ. ໃຫ້ລ້າງມື ແລະ ຊັກເຄື່ອງນຸ່ງຂອງຖືໃຫ້ສະອາດທຸກໆຄັ້ງຫຼັງຈາກໃສ່ຝຸ່ນສັດແລ້ວ.

ຝຸ່ນຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຮ່າງກາຍຄົນ (ຂີ້ ແລະ ຍຸ່ງວ)

ຍຸ່ງວຂອງຄົນກໍ່ສາມາດເປັນຝຸ່ນໄດ້ ແລະ ຖ້ານຳໃຊ້ຕາມວິທີການທີ່ເໝາະສົມ ຂີ້ຄົນກໍ່ສາມາດເປັນຝຸ່ນທີ່ສາມາດເພີ່ມສານອິນຊີໃຫ້ກັບດິນໄດ້ເຊັ່ນກັນ. ແຕ່ວ່າຂີ້ ແລະ ຍຸ່ງວຄົນນັ້ນມີແມ່ພະຍາດອັນຕະລາຍທີ່ສາມາດພາໃຫ້ເກີດພະຍາດກັບຄົນໄດ້ ຖ້າຫາກນຳໃຊ້ບໍ່ຖືກວິທີ. (ສຳລັບວິທີການນຳໃຊ້ຂີ້ຍຸ່ງວຂອງຄົນເປັນຝຸ່ນປັບປຸງຜົນຜະລິດພືດທັນຍາຫານຢ່າງປອດໄພ, ເບິ່ງພາກທີ 7).

ຝຸ່ນໝັກ

ຝຸ່ນໝັກແມ່ນເປັນຝຸ່ນທຳມະຊາດທີ່ໝັກຈາກເສດອາຫານ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກພືດທັນຍາຫານ, ຫຍ້າ ແລະ ຝຸ່ນສັດ. ການໃສ່ຝຸ່ນໝັກເປັນວິທີການໜຶ່ງທີ່ເພີ່ມທາດບຳລຸງລ້ຽງໃຫ້ກັບດິນ. ການທີ່ຈະເຮັດຝຸ່ນໝັກໃສ່ພື້ນທີ່ປູກຝັງອັນກວ້າງໃຫຍ່ນັ້ນແມ່ນຕ້ອງໄດ້ອອກແຮງງານໜັກຈຶ່ງຈະພຽງພໍ, ສະນັ້ນ ຝຸ່ນໝັກຈຶ່ງມັກນຳມາໃຊ້ໃນເນື້ອທີ່ປູກຝັງຕອນນ້ອຍຫຼາຍກວ່າ. (ວິທີການເຮັດຝຸ່ນໝັກ, ເບິ່ງໜ້າ 491 ຫາ 495).



ຝຸ່ນໝັກແມ່ນຖືກນຳໄປໃຊ້ໃນຫຼາຍຮູບແບບ ເຊັ່ນ:

- ເອົາຝຸ່ນໝັກເຕັມຊວ້ານໃສ່ລົງຮອງພື້ນຊຸມກ່ອນປູກຕົ້ນໄມ້ກິນໝາກ.
- ເມື່ອທ່ານກ້າແກ່ນພືດໃຫ້ເອົາຝຸ່ນໝັກກຳໜົ່ງປົນກັບດິນໃນຊຸມ.
- ເອົາຝຸ່ນໝັກໃສ່ຢາຍໄວ້ເທິງໜ້າດິນກ່ອນຈະໄຖ ຫຼື

ຊຸດປັ້ນໜ້າດິນ.

- ໃນເວລາທີ່ພືດກຳລັງໃຫຍ່ ໃຫ້ເອົາຝຸ່ນໝັກຢາຍອ້ອມເປັນວົງອ້ອມຕາມກິ່ງກ້ານຂອງພືດ ແລະ ຖ້າແມ່ນຕົ້ນໄມ້ກໍ່ໃຫ້ເອົາໃສ່ຢາຍໄປຕາມຂອບຂອງຮີ່ມຕົ້ນໄມ້ໃນເວລາທຸ່ງວັນ. ຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາດິນປົກໄວ້ໜ້ອຍໜຶ່ງ. ພືດຈະຄ່ອຍດູດຊັບເອົາທາດບຳລຸງລ້ຽງຈາກຝຸ່ນນັ້ນເທື່ອລະໜ້ອຍໃນເວລາທີ່ນ້ຳພາເອົາທາດບຳລຸງລ້ຽງນັ້ນລົງໄປທາຮາກ.

ນ້ຳຝຸ່ນໝັກ

ຝຸ່ນໝັກສາມາດນຳເຮັດໃຫ້ເປັນຝຸ່ນຊະນິດນ້ຳເພື່ອເປັນຝຸ່ນໃຫ້ກັບພືດຜັກຕ່າງໆ ແລະ ໃຊ້ເພື່ອຄວບຄຸມສັດຕູພືດຕ່າງໆ. ເອົາຝຸ່ນໝັກຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ໃສ່ໃນຜ້າ ແລະ ມັດໄວ້. ເອົາຫໍ່ຝຸ່ນນັ້ນແຊ່ໄວ້ໃນຄູນ້ຳປະໄວ້ 7 ຫາ 14 ມື້. ເມື່ອນ້ຳແຊ່ ນັ້ນກາຍເປັນສີນ້ຳຕານ ກໍ່ໃຫ້ເອົາຖົງນັ້ນອອກມາໄຂ ແລະ ເອົາໄປໃສ່ບ່ອນ ປູກພືດຜັກ. ສ່ວນນ້ຳແຊ່ຝຸ່ນໝັກນັ້ນກໍ່ເອົາໄປສົດ ຫຼື ໃສ່ບົວຫົດໃສ່ໃບພືດຜັກ ຕ່າງໆ. ຫຼັງຈາກໃຊ້ແລ້ວໃຫ້ລ້າງມືທຸກໆຄັ້ງ.



ວິທີການເພີ່ມທາດບຳລຸງລ້ຽງໃຫ້ກັບດິນແບບອື່ນໆ

ວັດສະດຸອື່ນກໍ່ສາມາດເອົາມາໃສ່ດິນເພື່ອປັບປຸງຄ່າກົດດ່າງ (pH) ຂອງດິນໄດ້ ແລະ ມັນກໍ່ ເພີ່ມທາດບຳລຸງລ້ຽງໃຫ້ກັບດິນ. ຫີນປູນ, ຂີ້ເຖົ້າ, ກະດູກສັດບົດ ແລະ ເບືອກຫອຍທະເລ ສາມາດລົດຄວາມເປັນກົດຂອງດິນໄດ້. ກະດູກສັດບົດຊ່ວຍເພີ່ມທາດໂຟສະຟາດໃຫ້ກັບ ດິນ ແລະ ຂີ້ເຖົ້າຊ່ວຍເພີ່ມທາດໂປຕັດຊຽມ. ໂປໂມ້ແຫ້ງ ແລະ ໃບຕົ້ນສົນເຮັດໃຫ້ດິນ ເປັນກົດຫຼາຍຂຶ້ນ. ອ້ອຍທີ່ປະໃຫ້ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນເວລາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ປີ ແລະ ເບືອກໝາກ ກາເຟທີ່ບົດ ແລະ ຕາກແຫ້ງແມ່ນເພີ່ມທາດບຳລຸງລ້ຽງໃຫ້ກັບດິນ, ປຸງສະພາບຂອງສິ່ງເສດ ເຫຼືອຂອງພືດທັນຍາຫານມາເປັນຝຸ່ນ.

ເອົາຂີ້ເຖົ້າຝັງໄວ້ໃນດິນສວນສາ ມາດຊ່ວຍລົດກົດໃນດິນໄດ້.



ການປັບປຸງດິນດ້ວຍຝຸ່ນຊີວະພາບຊ່ວຍໃຫ້ຄວບຄຸມຫຍ້າໄດ້

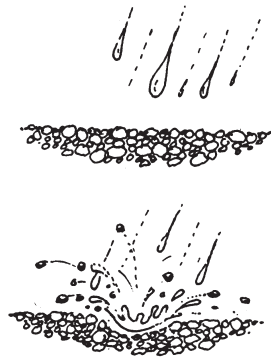


ທຸກວິທີການປັບປຸງດິນດ້ວຍຝຸ່ນຊີວະພາບ ເຊັ່ນ: ຝຸ່ນສັດ, ຝຸ່ນໝັກ ແລະ ການໃຊ້ສິ່ງປົກໜ້າດິນ, ລ້ວນແລ້ວແຕ່ສາ ມາດຄວບຄຸມຫຍ້າໄດ້. ເມື່ອດິນອຸດົມສົມບູນດີແລ້ວ ຫຍ້າ ໜ້ອຍໜຶ່ງແມ່ນບໍ່ສາມາດມີຜົນກະທົບຫຍັງຕໍ່ກັບການ ຜະລິດພືດຜັກໄດ້. ການປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າໄປກິນຫຍ້າ ຫຼື

ການປູກພືດຕ່າງໆຖືກັນກໍ່ສາມາດຄວບຄຸມຫຍ້າໄດ້ເຊັ່ນກັນ. ເພາະວ່າການປູກຖືກັນນີ້ ບໍ່ໄດ້ຈົ່ງບ່ອນຫວ່າງພຽງພໍໃຫ້ຫຍ້າເກີດໄດ້. ພືດພັນທັນຍາຫານປະຈຳທ້ອງຖິ່ນກໍ່ມັກຈະທົນ ທານຕໍ່ກັບຫຍ້າຕ່າງໆໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນໄດ້ເຊັ່ນກັນ ນັ້ນກໍ່ເນື່ອງຈາກວ່າພືດພັນທັນຍາຫານ ໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນໄດ້ປັບຕົວຜ່ານມາໄດ້ຫຼາຍໆປີແລ້ວ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບດິນຟ້າອາ ກາດ ແລະ ທົນທານຕໍ່ຫຍ້າ ແລະ ສັດຕູພືດໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ໃນຂະນະທີ່ພືດທັນຍາຫານ ອື່ນໆທີ່ບໍ່ແມ່ນຂອງທ້ອງຖິ່ນນັ້ນອາດບໍ່ສາມາດຈະຕ້ານທານໄດ້.

ການປ້ອງກັນດິນປູກຝັງຈາກການເຊາະເຈື່ອນ

ຫາກບໍ່ມີການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ, ລົມ ແລະ ນ້ຳກໍ່ສາມາດທີ່ຈະກັດເຊາະ ຫຼື ທຳລາຍຊັ້ນດິນປູກ ຝັງທີ່ເປັນຊັ້ນບາງຢູ່ໜ້າດິນນັ້ນໄດ້ ແລະ ມັນຍັງເຮັດ ໃຫ້ດິນສູນເສຍຄວາມຊຸ່ມ (ນ້ຳ). ສ່ວນດິນທີ່ເຫຼືອ ຈາກການເຊາະເຈື່ອນນັ້ນກໍ່ເປັນດິນແກ່ນທີ່ແຈບ ແໜ້ນ, ບໍ່ມີທາດບຳລຸງລ້ຽງໃດໆໃນດິນເຫຼືອຢູ່ ແລະ ເປັນດິນທີ່ເໝາະສົມແກ່ການປູກຝັງ. ດັ່ງນັ້ນ ວຽກທີ່ ສຳຄັນທີ່ສຸດຢ່າງໜຶ່ງສຳລັບຊາວໄຮ່ນາກໍ່ຄືການ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ອະນຸລັກດິນ ແລະ ນ້ຳໄວ້. (ສຳລັບວິທີການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ, ເບິ່ງພາກທີ 11).



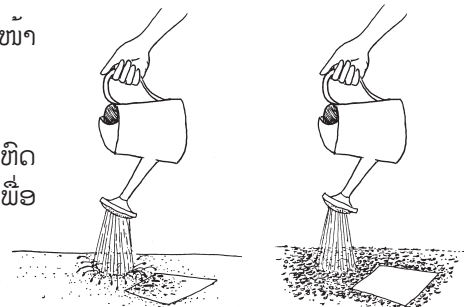
ເມື່ອຝົນຕົກໃສ່ດິນທີ່ບໍ່ມີຫຍ້າປົກຫຸ້ມ, ມັນກໍ່ຈະຖືກພັດພາໄປກັບນ້ຳຝົນ.

ຜົນກະທົບຂອງຝົນຕໍ່ກັບໜ້າດິນທີ່ບໍ່ມີຫຍ້າປົກຫຸ້ມ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງການປົກຫຸ້ນ ດິນເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມັນຖືກນ້ຳກັດເຊາະໄປ

ເວລາ: 15 ນາທີ

ອຸປະກອນ: ເຈ້ຍຂາວ ຫຼື ຜ້າແພ 2 ແຜ່ນ/ຜືນ, ບົວຫົດ ນ້ຳ ຫຼື ກະບ່ອງເກົ່າທີ່ເຈາະກິ້ນເປັນຮູ້ນ້ອຍໆຫຼາຍຮູ້ເພື່ອ ໃຫ້ນ້ຳໄຫຼຜ່ານຕົກລົງຄືກັບຝົນຕົກ



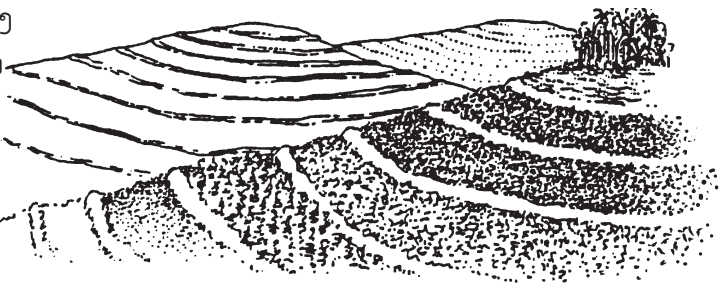
- 1 ນັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນທີ່ຮ່ວມເຮັດກິດຈະກຳນີ້ມາ ຮວມກັນຢູ່ດິນແປນໆຕອນໃດໜຶ່ງທີ່ບໍ່ມີພືດພັນຫຍ້າເກີດເລີຍ ແມ່ນແຕ່ຕົ້ນຫຍ້າກໍ່ບໍ່ມີ.
- 2 ວາງເຈ້ຍ ຫຼື ແຜ່ນແພລົງເທິງໜ້າດິນ ຈາກນັ້ນກໍ່ໃຊ້ບົວ ຫຼື ກະບ່ອງທີ່ກຽມມານັ້ນຕັກນ້ຳມາຖອກ ລົງເຮັດຄືຝົນຕົກຂ້າງເຈ້ຍ ຫຼື ແພນັ້ນ.

- 3 ຈົ່ງສັງເກດເບິ່ງເທິງໜ້າເຈ້ຍ ຫຼື ແພນນັ້ນວ່າມີຫຼາຍຈຸດຊ່ຳໃດທີ່ເກີດຈາກນ້ຳທີ່ຟັງມາໃສ່. ນີ້ຈະໃຫ້ ຊື່ເຫັນສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເວລາທີ່ຝົນຕົກລົງມາກະທົບໃສ່ໜ້າດິນທີ່ບໍ່ມີສິ່ງປົກໜ້າດິນ. ດິນແປງ ນັ້ນບໍ່ສາມາດເກັບນ້ຳໄວ້ໄດ້ ແລະ ດິນນັ້ນກໍ່ຖືກພັດໄຫຼໄປ.
- 4 ໃຊ້ເຈ້ຍ ຫຼື ແພແຜ່ນໃໝ່ ແລະ ເຮັດການທົດລອງດັ່ງກ່າວ (ຄືໃນຂໍ້ 3 ຂ້າງເທິງ) ອີກຄັ້ງໜຶ່ງຢູ່ ດິນບ່ອນທີ່ມີຫຍ້າ ຫຼື ມີສິ່ງປົກໜ້າດິນ. ຈາກການທົດລອງເທື່ອທີສອງນີ້ຄວນຈະມີຈຸດຢູ່ເທິງແຜ່ນ ເຈ້ຍ ຫຼື ແພນນັ້ນໜ້ອຍກວ່າເຈ້ຍແຜ່ນທຳອິດ ເພາະວ່າພືດພັນເທິງໜ້າດິນນັ້ນກັກເກັບເອົານ້ຳໄວ້ ແລະ ປ່ອຍໃຫ້ມັນຊຶມລົງໄປໃນດິນ.
- 5 ໃຫ້ນຳພາທຸກຄົນໃນກຸ່ມສົນທະນາເຖິງສິ່ງທີ່ຫາເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການປົກຄຸມ ໜ້າດິນໄວ້.

ທ່ານອາດຈະຢາກຈະເອົາການທົດລອງຂ້າງເທິງນີ້ ໄປທົດລອງໃນຟາມເພື່ອຢາກສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ສິ່ງປົກຄຸມໜ້າດິນນັ້ນເຮັດໜ້າທີ່ປົກປ້ອງດິນໄດ້ແນວໃດ. ໃຫ້ຈັດດິນໃນຟາມ 2 ຕອນນ້ອຍໜຶ່ງໄວ້ເຮັດການທົດລອງ ຕອນທີໜຶ່ງເອົາແນວມາປົກໜ້າດິນໄວ້ ຫຼັງຈາກທີ່ທຳ ການປູກຝັງແລ້ວ. ສ່ວນຢູ່ໃນດິນອີກຕອນໜຶ່ງກໍ່ປູກພືດຊະນິດດຽວກັນ ແຕ່ບໍ່ມີແນວປົກໜ້າ ດິນ. ເມື່ອຮອດເວລາເກັບກ່ຽວໃຫ້ເອົາຜົນຂອງການທົດລອງມາທຽບກັນເບິ່ງ.

ແນວປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ

ຖ້າທ່ານສາມາດເຮັດແລວພຽງ ຕັດຂວາງໄປຕາມເນີນຄ້ອຍ ເຊິ່ງເຈົ້າສາມາດຍ່າງໄປມາ ຈາກສົ້ນໜຶ່ງຂອງແລວໄປຍັງ ອີກສົ້ນໜຶ່ງໄດ້ໂດຍທີ່ແລວ ນັ້ນຢູ່ໃນລະດັບດຽວກັນສະ ເໝີ. ການເຮັດແນວກັນການ



ເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ (ເຊັ່ນ: ກຳແພງ, ຄັນຄູ, ແຖວຫຍ້າ ຫຼື ພຸ່ມໄມ້ເຕ້ຍ, ຫຼື ຊຸມຄອງ) ໄປຕາມແລວພຽງນີ້ຈະສາມາດປ້ອງກັນນ້ຳ ແລະ ກະແສລົມແຮງບໍ່ໃຫ້ກັດເຊາະດິນໄປໄດ້. ມັນຍັງເຮັດໃຫ້ນ້ຳໄຫຼລົງຊ້າ ແລະ ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ນ້ຳກະຈາຍໄປໄດ້ທົ່ວທຸກບ່ອນຂອງເນື້ອທີ່ ດິນ ແລະ ຊຶມລົງໄປໃນດິນ. ການໄຖດິນປູກຂະໜານໄປຕາມແລວກັນນັ້ນ ຈະຊ່ວຍເຮັດ ໃຫ້ນ້ຳທີ່ມາຕາມໜ້າດິນໄຫຼຊ້າລົງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ພືດຜັກທີ່ປູກຮັບນ້ຳໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ໃນ ການເຮັດແລວກັນການເຊາະເຈື່ອນໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບພຽງສະເໝີກັນນັ້ນ ທ່ານຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ໄມ້ ຈັບລະດັບໜ້າດິນທີ່ເປັນຮູບສາມຫຼ່ຽມ ຫຼື ທີ່ເອີ້ນວ່າ “ໄມ້ເອ” (A-frame).

ວິທີເຮັດໄມ້ເອ (ໄມ້ຈັບລະດັບ)

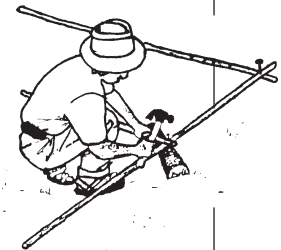
ໄມ້ເອ ຫຼື ໄມ້ຈັບລະດັບເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສາມາດຊ່ວຍທ່ານຈັບຫາແລວກັນໄດ້. ວິທີເຮັດເຄື່ອງມືນີ້ແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ອຸປະກອນດັ່ງນີ້:

- ໃຊ້ໄມ້ທີ່ແຂງແໜ້ນໜາດີ ທີ່ມີຄວາມຍາວ 2 ແມັດ ແລະ ໜາ 2 ຊມ 2 ອັນ ເພື່ອເຮັດຂາ ແລະ ເອົາໄມ້ອີກອັນໜຶ່ງທີ່ມີລວງຍາວປະມານ 1 ແມັດ ເພື່ອເຮັດຄານກາງຍຶດຂາທັງສອງນັ້ນໄວ້.
- ເຫຼັກຕະປູ 3 ດອກ ທີ່ຍາວພໍທີ່ຈະຊອດໄມ້ທັງສອງອັນຊ້ອນກັນ ແລະ ເຫຼືອສິ້ນອອກມານອກໜ້ອຍໜຶ່ງ.
- ຂວດແກ້ວພ້ອມຝາປິດແບບຫັນ ຫຼື ມີກະດອນປິດ, ຫຼືຈະໃຊ້ກ້ອນຫີນກໍໄດ້ເພື່ອເປັນລູກດຶງ (ນ້ຳໜັກປະມານ ເຄິ່ງກິໂລ).
- ສາຍເຊືອກຍາວ 2 ແມັດ ແລະ ມັດຂອດຫົວທັງສອງສິ້ນ.
- ບິກ ຫຼື ສິດຳ, ຄ້ອນຕີ ຫຼື ກ້ອນຫີນ, ງ້າວ (ພ້າຍາວ) ຫຼື ເລື້ອຍ, ແລະ ໄມ້ແມັດ.

❶ ເອົາໄມ້ຂາທັງສອງຍຶດຕິດເຂົ້າກັນໃຫ້ເປັນຮູບ 3 ຫຼ່ຽມ ປະມານ 2 ແມັດ ລະຫວ່າງຕີນ. ຫາກທ່ານໃຊ້ເຫຼັກຕະປູຕອກຍຶດໄມ້ຂາທັງສອງນັ້ນແມ່ນໃຫ້ຈົ່ງຫົວຂອງຕະປູໄວ້ເພື່ອມັດເຊືອກລູກດຶງ.

❷ ເອົາໄມ້ອີກອັນໜຶ່ງມາຍຶດຂາທັງສອງນັ້ນໄວ້.

❸ ມັດລູກດຶງ (ຂວດແກ້ວ ຫຼື ກ້ອນຫີນ) ກັບເຊືອກສິ້ນໜຶ່ງ. ຈາກນັ້ນກໍມັດອີກສິ້ນໜຶ່ງໄວ້ກັບຫົວເຫຼັກຕະປູທີ່ຈົ່ງໄວ້ຢູ່ຈອມໄມ້ທຸ່ງນັ້ນ ແລະ ໃຫ້ລູກດຶງຢູ່ລຸ່ມຄານຍຶດຂາໄມ້ທຸ່ງ 2 ຊມ. ຖ້າໃຊ້ຂວດຢາງເຮັດລູກດຶງກໍໃຫ້ຮ່າຍນ້ຳໃສ່ ຫຼື ເອົາຂີ້ຊາຍ ຫຼື ຂີ້ດິນໃສ່ແລ້ວອັດຝາ. ສາຍເຊືອກທີ່ມັດກັບລູກດຶງນີ້ເອີ້ນວ່າ: “ສາຍທຸ່ງ”.



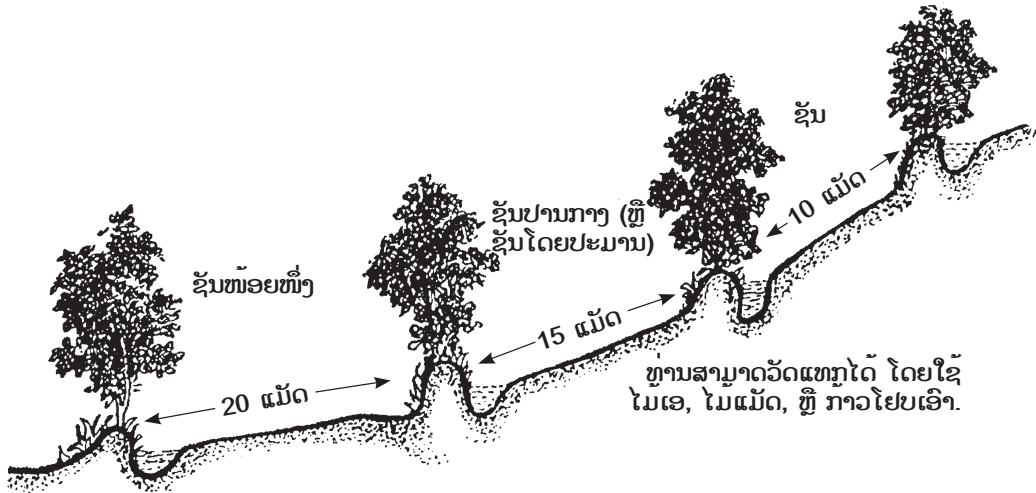
ວິທີການຕັ້ງສູນໄມ້ເອ (ໄມ້ທຸ່ງ)

- ❶ ໃຫ້ຕັ້ງໄມ້ເອໄວ້ເທິງພື້ນທີ່ດິນໃນລະດັບທີ່ພຽງ, ໃຫ້ໝາຍຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງທັງສອງຂາໄວ້. ໃຫ້ສາຍທຸ່ງນັ້ນເຄື່ອນໄປມາໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີຫຍັງຂ້ອງຄາ ແລະ ຈາກນັ້ນ ກໍ່ປ່ອຍໃຫ້ມັນຢຸດຊຶ້ງ, ເມື່ອມັນຢຸດ ແລ້ວໃຫ້ໝາຍຈຸດທີ່ສາຍທຸ່ງຢຸດເທິງຄານຍຶດຂາຕັ້ງນັ້ນ.
- ❷ ໃຫ້ປິ່ນໄມ້ເອກັບດ້ານໂດຍໃຫ້ຂາທີ 1 ໄປຕັ້ງຢູ່ບ່ອນຂອງຂາທີ 2 ແລະ ໃຫ້ຂາທີ 2 ໄປຕັ້ງຢູ່ບ່ອນຂອງຂາທີ 1. ຈາກນັ້ນ ກໍ່ໃຫ້ໝາຍບ່ອນທີ່ສາຍທຸ່ງຢຸດໄວ້ເທິງຄານກາງອີກ. ຕອນນີ້ທ່ານຈະເຫັນວ່າມີຈຸດໝາຍເທິງຄານນັ້ນສອງຈຸດ.
- ❸ ເອົາເຊືອກເສັ້ນໜຶ່ງມາແທກຫາໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງສອງຈຸດນັ້ນ ແລ້ວເອົາເຊືອກໄລຍະຫ່າງນັ້ນມາທົບເຄິ່ງແລ້ວທ່ານຈະໄດ້ຈຸດກາງເຄິ່ງ ແລ້ວໃຫ້ໝາຍຈຸດເຄິ່ງກາງນັ້ນເປັນຈຸດທີສາມ.
- ❹ ລອງເອົາໄມ້ເອໄປຕັ້ງໃສ່ພື້ນທີ່ພຽງ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ສາຍດັ່ງຄວນຈະຕົງກັບຮອຍໝາຍກາງເຄິ່ງ. ເມື່ອສາຍດັ່ງຕົງກັບໝາຍກາງເຄິ່ງກໍ່ສະແດງວ່າຕົນໄມ້ເອທັງສອງແມ່ນຢູ່ລະດັບດຽວກັນ ແລ້ວຈາກນັ້ນ ກໍ່ໃຫ້ປິ່ນໄມ້ເອກັບດ້ານໂດຍໃຫ້ຂາ 1 ແລະ ຂາ 2 ສະຫຼັບບ່ອນກັນ ແລະ ຕອນນີ້ສາຍດັ່ງກໍ່ຄວນຈະຢູ່ຈຸດກາງເຄິ່ງຄືເກົ່າ. ຖ້າຫາກວ່າສາຍດັ່ງບໍ່ຕົງກັນກັບຈຸດກາງເຄິ່ງ ແມ່ນໃຫ້ເລີ່ມຂຶ້ນຕອນການຕັ້ງສູນໄມ້ເອຄືນໃໝ່ອີກ ຈົນກວ່າສາຍດັ່ງຈະຕົງກັບຈຸດເຄິ່ງກາງຈິ່ງຖືວ່າໃຊ້ໄດ້.

ການຕັດສິນໃຈເລືອກແລວເຮັດແນວປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນດິນ

ເມື່ອເຮັດໄມ້ເອໄດ້ແລ້ວ, ກໍ່ໃຫ້ຕັດສິນໃຈກະເບິ່ງວ່າຈະໃຫ້ໄລຍະຫ່າງຂອງແຕ່ລະແລວລົງໄປຕາມເນີນຄ້ອຍນັ້ນຫ່າງຈາກກັນທໍ່ໃດ. ແລວທຳອິດແມ່ນໃຫ້ໃກ້ກັບທາງເທິງສຸດຂອງດິນເຈົ້າ ນັ້ນກໍ່ເພື່ອປ້ອງກັນນ້ຳທີ່ມາຈາກດິນຕອນເທິງຂຶ້ນໄປນັ້ນ. ສ່ວນແລວທີ່ຖັດຕ່ຽງລົງມານັ້ນມັນກໍ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຊັນຂອງເນີນພູ ຫຼື ຄ້ອຍນັ້ນ. ສຳລັບດິນທີ່ຊັນ ແລວແນວກັນຄວນຈະມີໄລຍະຫ່າງຈາກກັນປະມານ 10 ແມັດ. ສຳລັບດິນທີ່ຊັນໂດຍປະມານ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແລວຄວນຢູ່ປະມານ 15 ແມັດ. ສະເພາະດິນທີ່ຊັນໜ້ອຍໜຶ່ງ ໄລຍະຫ່າງຂອງແລວກັນຄວນຢູ່ປະມານ 20 ແມັດ. ຖ້າທ່ານຕ້ອງໄດ້ທຳການປູກຝັງຢູ່ນຳເປັນພູບ່ອນທີ່ຊັນຫຼາຍແທນທີ່ຈະໄຖ ຫຼື ຂຸດຊຸມຄອງ, ການເຮັດບ່ອນປູກຝັງເປັນຂັ້ນໄດຕຳລົງມາຕາມລຳດັບ, ຫຼື ຈະຂຸດຊຸມປູກຊຸມໃຜຊຸມມັນ ແມ່ນຈະເປັນການດີທີ່ສຸດ.

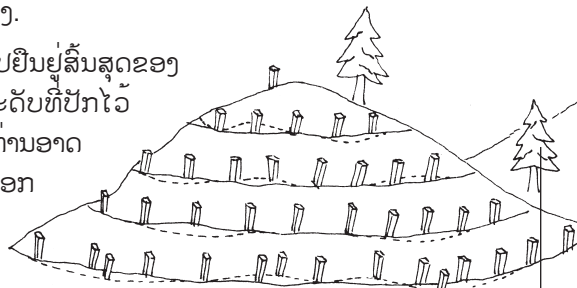
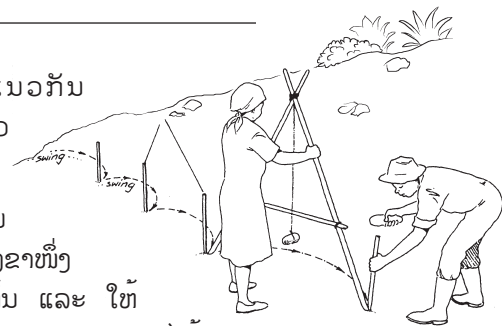
ນອກນີ້ກໍ່ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງດິນວ່າມັນເປັນດິນປະເພດໃດ. ດິນດາກແມ່ນບໍ່ຄ່ອຍດູດຊຶມເອົານ້ຳໄດ້ດີ, ສະນັ້ນຄັນກັນຄວນຈະຢູ່ໃກ້ກັນ. ຖ້າເປັນດິນຊາຍ ຫຼື ເປັນດິນທີ່ມີຝຸ່ນຊີວະພາບຫຼາຍ ມັນກໍ່ຈະສາມາດດູດຊຶມນ້ຳໄດ້ດີ ແລະ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແນວກັນກໍ່ຄວນໃຫ້ຫ່າງກັນສົມຄວນ. ເມື່ອທ່ານຮູ້ແລ້ວວ່າໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແລວຄວນຢູ່ສຳໃດ ກໍ່ໃຫ້ຕອກຫຼັກໝາຍພວກມັນໄວ້.



ວິທີໝາຍແລວກັນການເຊາະເຈື່ອນດິນ

ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປຂອງການກະກຽມການສ້າງແນວກັນດິນຖືກເຊາະເຈື່ອນກໍ່ຄືການຊອກຫາແລວຂອງແນວກັນນັ້ນ.

- 1 ຢູ່ເທິງເນີນບ່ອນທີ່ທ່ານຕ້ອງການສ້າງແນວກັນອັນທຳອິດນັ້ນ, ວາງໄມເອໃຫ້ຕັດກັບຄ້ອຍ. ຕັ້ງຂາໜຶ່ງຂອງໄມເອໄວ້ບ່ອນທີ່ທ່ານຕ້ອງການຈະເລີ່ມແນວກັນ ແລະ ໃຫ້ຍ້າຍອີກຂາໜຶ່ງໄປມາຈົນກວ່າສາຍດັ່ງຈະຕິດກັບຈຸດກາງຂອງຕານໄມເອນັ້ນ. ແລວຂອງແນວກັນແມ່ນບ່ອນທີ່ເສັ້ນດັ່ງຕິດກັບຈຸດກາງນັ້ນ.
- 2 ຕອກຫຼັກໝາຍໄວ້ຕໍ່ກັບຕີນທີ 2 ຂອງໄມເອ.
- 3 ປິ່ນໄມເອຊອກຫາລະດັບຕໍ່ໄປຕາມແລວຕັດກັບຄ້ອຍ ແລະ ໃຫ້ເຮັດຄືກັນກັບບາດກ້າວທຳອິດ. ໃຫ້ວັດລະດັບໃຫ້ພຽງກັນໄປຈົນສຸດແລວທີ່ຕ້ອງການ ໂດຍໃຫ້ຕອກຫຼັກໝາຍລະດັບທຸກໆ 2 ແມັດ
- 4 ຫຼັງຈາກແລວທຳອິດສຳເລັດແລ້ວ ໃຫ້ຍ້າຍລົງໄປແທກລະດັບຂອງແລວຕໍ່ໄປທີ່ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມຖັດລົງມາ (ໂດຍໃຫ້ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແລວຢູ່ປະມານ 10 ຫາ 20 ແມັດ) ແລະ ໃຫ້ເຮັດຄືກັນກັບການຈັບລະດັບໃນແລວທຳອິດນັ້ນທຸກຢ່າງ.
- 5 ເມື່ອຈັບລະດັບທຸກໆແລວແລ້ວ ໃຫ້ໄປຍືນຢູ່ສິ້ນສຸດຂອງແລວເພື່ອແນເບິ່ງແລວຂອງຫຼັກໝາຍລະດັບທີ່ປັກໄວ້ນັ້ນວ່າພວກມັນສະເໝີກັນບໍ່ ແລະ ບາງທີທ່ານອາດຕ້ອງໄດ້ຍ້າຍຫຼັກໝາຍບາງຫຼັກເຂົ້າ ຫຼື ອອກເລັກໜ້ອຍເພື່ອໃຫ້ແລວຂອງມັນໂຄ້ງສະເໝີກັນ.



ແລວກັນທີ່ປັກໝາຍດ້ວຍຫຼັກໄມ

ແນວທາງປະຕິບັດໃນການສ້າງແນວກັນປ້ອງກັນ

ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ

ເມື່ອຈັບລະດັບ, ປັກຫຼັກໝາຍແລວກັນ ແລະ ຕັດສິນໃຈເລືອກປະເພດແນວກັນທີ່ເໝາະສົມ ທີ່ສຸດສຳລັບຕອນດິນຂອງທ່ານເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ, ມັນກໍ່ຍັງມີແນວທາງປະຕິບັດຂ້າງລຸ່ມນີ້ທີ່ທ່ານຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງສະເໝີ:

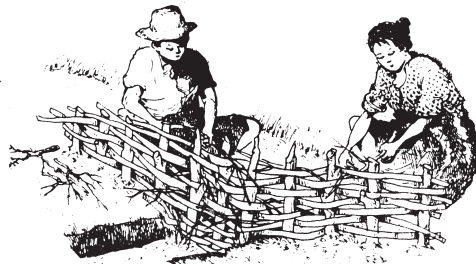
- ໃຫ້ອະນຸລັກ ຫຼື ປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດໄວ້. ຖ້າຫາກຕອນດິນນັ້ນຄ້ອຍຊັນຫຼາຍ ຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີແລ້ວ ຫຼື ຕົ້ນໄມ້ທີ່ທ່ານປູກຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນແນວກັນບໍ່ໃຫ້ເພພັງລົງມາໄດ້. ຫຍ້າ ແລະ ພືດຕ່າງໆທີ່ມີຮາກຫຼາຍຈະຊ່ວຍຍຶດເກາະດິນໄວ້ ພ້ອມກັບເກັບຮັກສານ້ຳໄວ້.
- ໃຫ້ນ້ຳໄຫຼລົງໄປຊ້າໆ, ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຂັງ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກໍ່ຄືໃຫ້ນ້ຳໄຫຼລົງໄປໃຫ້ໝົດບໍ່ວ່າຈະເປັນການໄຫຼແຕ່ເທິງຄ້ອຍລົງຫາຕີນຄ້ອຍ ຫຼື ໄຫຼຊຶມລົງໃນດິນ. ການວາງແຜນແນວກັນທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີນ້ຳຂັງ ແລະ ກາຍເປັນບ່ອນແຜ່ພັນຍູງເຊິ່ງເປັນພາຫະນຳເຊື້ອມາລາເລຍ ແລະ ພະຍາດອື່ນໆ.
- ໃຫ້ປົວແປງແກ້ໄຂທັນທີເມື່ອມີການເປ່ເພເກີດຂຶ້ນ. ພາຍຸຝົນແຮງອາດຈະເຮັດໃຫ້ກຳແພງ ຫຼື ແນວກັນທີ່ສ້າງໄວ້ນັ້ນເພພັງລົງມາໄດ້. ເມື່ອພົບວ່າມີການເປ່ເພເສຍຫາຍກັບແນວກັນນັ້ນໃຫ້ລົງມືສ້ອມແປງໃຫ້ກັບສູ່ສະພາບເດີມທັນທີ ເພື່ອປ້ອງກັນການກັດເຊາະທີ່ອາດຈະແຜ່ລາມເປັນວົງກວ້າງອອກໄປໃນອະນາຄົດ.
- ເລີ່ມສ້າງແນວກັນຈາກທາງເທິງລົງລຸ່ມ. ເພາະວ່ານ້ຳແມ່ນໄຫຼລົງຈາກສູງຫາຕ່ຳສະເໝີ ດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອທ່ານເລີ່ມສ້າງແນວກັນຈາກຂ້າງເທິງລົງມາ ທ່ານກໍ່ສາມາດປົກປ້ອງໜ້າດິນ ແລະ ຜົນລະປູກຕ່າງໆທີ່ຢູ່ທາງລຸ່ມໄດ້ ແລະ ທ່ານກໍ່ສາມາດໃຊ້ແນວກັນຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍໆອັນໄດ້.

ແນວກັນການເຊາະເຈື່ອນດິນແບບຕ່າງໆ

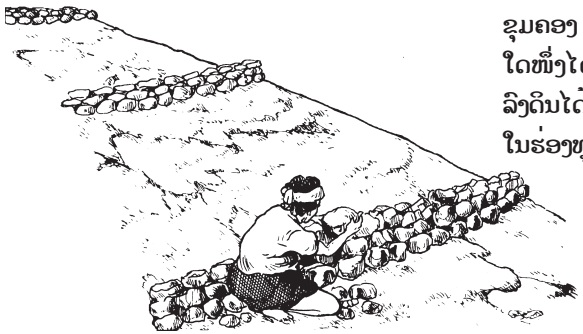
ໃຫ້ໃຊ້ແນວກັນທີ່ສ້າງໄດ້ງ່າຍທີ່ສຸດ ແລະ ເໝາະສົມທີ່ສຸດສຳລັບຕອນດິນຂອງທ່ານ.



ແນວກັນຂຽວ ທີ່ເຮັດຂຶ້ນໂດຍການເອົາຕົ້ນໄມ້, ພຸ່ມໄມ້ເຕ້ຍ, ຫຍ້າ ຫຼື ພືດພັນ ອື່ນໆມາປູກລຽນເປັນແຖວໄປຕາມແລວກັນ ເພື່ອຍຶດເກາະໜ້າດິນ ແລະ ກັກເກັບນ້ຳໄວ້.

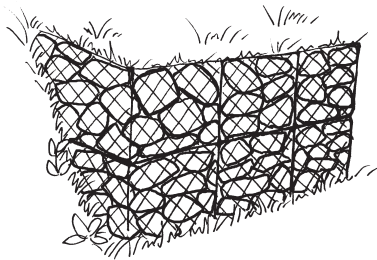


ແນວກັນທີ່ເປັນເຂື່ອນທີ່ເຮັດຂຶ້ນໂດຍການນຳເອົາພືດໄມ້, ກອນຫີນ ຫຼື ມັດເພືອງມາວາງກອງທັບກັນຂຶ້ນເປັນຄູ່ຕັ້ນບ່ອນນ້ຳໄຫຼ ແລະ ບ່ອນທີ່ດິນຖືກນຳກັດເຊາະ ໂດຍທີ່ເຂື່ອນນີ້ຈະຊະລໍນ້ຳໄວ້ໃຫ້ໄຫຼຜ່ານຢ່າງຊ້າໆ.



ຊຸມຄອງ ເປັນຮ່ອງທີ່ນຳເອົານ້ຳໄປຍັງພື້ນທີ່
ໃດໜຶ່ງໄດ້. ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ນ້ຳສາມາດຊຶມ
ລົງດິນໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ເຮັດຄັນກັນນ້ຳນ້ອຍໄວ້
ໃນຮ່ອງທຸກໆ 8 ຫາ 10 ແມັດ.

ກຳແພງ ທີ່ອາດຈະເຮັດດ້ວຍກ້ອນຫີນ, ດິນ, ມັດເຟືອງ
ຫຼື ວັດສະດຸອື່ນ ໂດຍໃຫ້ກວາງ 30 ຊມ ສູງຢ່າງໜ້ອຍ
25 ຊມ. ກຳແພງນີ້ຈະຊ່ວຍຊະລິການໄຫຼຂອງນ້ຳ
ແລະ ເຮັດໃຫ້ມັນຊຶມລົງດິນ.



ກົງຕະໜ່າງເຫຼັກ ເອົາກ້ອນຫີນໃສ່ຈົນ
ເຕັມ ແລ້ວຕິດຕັ້ງໄວ້ຂ້າງທາງນ້ຳໄຫຼ
ເພື່ອດັກເກັບເອົາດິນທີ່ໄຫຼມາກັບນ້ຳ
ແລະ ຍຶດເກາະດິນໄວ້.

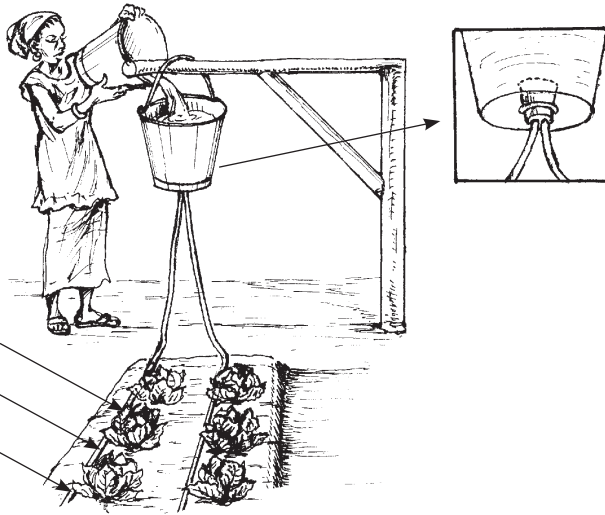
ຄູດິນ ແລະ ຮ່ອງຕີ້ນ ເຊິ່ງເປັນແນວຄູດິນ ແລະ
ມີຮ່ອງຢູ່ເບື້ອງເທິງຖັດກັບຄູນັ້ນ. ຄູແມ່ນເອົາດິນ
ທີ່ຊຸດຮ່ອງມັນຂຶ້ນມາຄູນກັນຢູ່ທາງດ້ານລຸ່ມຂອງ
ຮ່ອງ. ຮ່ອງແມ່ນໃຫ້ກວາງ 3 ເທົ່າຂອງ
ຄວາມເລິກ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຂ້າງຂອງມັນ
ເພ. ຢູ່ໃນຮ່ອງ ແລະ ເທິງຄູດິນແມ່ນສາ
ມາດທີ່ຈະປູກຕົ້ນໄມ້ ຫຼື ພືດໄມ້ເຕີຍ
ໃສ່ໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ພືດໄມ້ເຫຼົ່າ
ນັ້ນນຳໃຊ້ນ້ຳທີ່ມາໃນຮ່ອງ
ແລະ ຍຶດຄູດິນໄວ້ບໍ່
ໃຫ້ມັນເພ.



ການໃຊ້ນ້ຳຢ່າງມີປະສິດທິພາບ

ຊາວກະສິກອນທຸກຄົນແມ່ນຕ້ອງການນ້ຳໃນການປູກຝັງລ້ຽງສັດ. ຖ້າທ່ານອາໄສຢູ່ໃນພື້ນ
ທີ່ໆແຫ່ງແລ້ງ, ວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການຮັກສານ້ຳກໍຄືປູກພືດທ້ອງຖິ່ນໃສ່ໃນຕອນດິນຂອງ
ທ່ານ ຫຼື ປູກພືດທີ່ຕ້ອງການນ້ຳພຽງແຕ່ໃນລະດູຝົນເທົ່ານັ້ນ. ຝຸ່ນຂຽວ ແລະ ແນວປົກຫ້າດິນ
ຊ່ວຍເກັບນ້ຳໄວ້ໃນດິນ, ແນວກັນຊ່ວຍຮັກສານ້ຳໄວ້ໂດຍການສະລົມ້ຳບໍ່ໃຫ້ໄຫຼໄວຫຼາຍ.
ສ່ວນວິທີການປະຢັດນ້ຳແບບອື່ນໆມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- **ລະບົບນ້ຳຢອດ** ແມ່ນການໃຫ້ນ້ຳພືດຜັກໂດຍໃຫ້ນ້ຳຢອດອອກມາໃສ່ພືດຜັກຈາກທີ່ທີ່ວາງໄວ້ເທິງ ຫຼື ໄວ້ພື້ນດິນ. ການໃຫ້ນ້ຳວິທີນີ້ແມ່ນປະຢັດນ້ຳຫຼາຍ ແລະ ຮັກສາດິນບໍ່ໃຫ້ເສຍຫາຍໄດ້ຫຼາຍກວ່າການໃຫ້ນ້ຳ (ທົດ) ລົງມາກະທົບໃສ່ໜ້າດິນ.



ນ້ຳຄ່ອຍຢອດອອກມາຈາກຮູນ້ອຍໆຢູ່ໃນທໍ່ ຫຼື ທໍ່ໂຕໂຢ ແລະ ຄ່ອຍຊຶມລົງດິນຢ່າງຊ້າໆ.

- ປູກພືດໄມ້ເປັນຮີ່ມ ເພື່ອປົກປ້ອງພືດຜັກແລະດິນຈາກການແຜດເຜົາຂອງແສງແດດ. ຕົ້ນໄມ້ບາງຊະນິດດູດເອົານ້ຳຈາກພື້ນດິນຂຶ້ນມາໜ້າດິນ ເຊິ່ງເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ພືດພັນທີ່ຮາກສັນມີນ້ຳໃຊ້.
- ປູກພືດຜັກໃຫ້ຖີ່ກັນ ເພື່ອເປັນຮີ່ມປົກຄຸມໜ້າດິນ ຊ່ວຍໃຫ້ໜ້າດິນຊຸ່ມຢູ່ສະເໝີ. ອາກາດທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງພືດເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ມີອາຍນ້ຳຢູ່ໜ້ອຍໜຶ່ງ ຊຶ່ງສາມາດຊ່ວຍບໍ່ໃຫ້ພືດຜັກທຸ່ງແຫ້ງ. ສິ່ງນີ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ໂດຍການປູກພືດຝຸ່ນຂຽວ ຫຼື ໂດຍການປູກພືດທັນຍາຫານຫຼາຍໆຊະນິດນຳກັນໃນທີ່ດິນຕອນດຽວກັນ.
- ການປູກພືດເປັນແຖວສະຫຼັບກັນ (ໝາຍເຖິງການປູກພືດຊະນິດຕ່າງກັນສະຫຼັບກັນເປັນແຖວຍາວຕາມແລວແນວກັນ) ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ພືດເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ແບ່ງປັນຄວາມຊຸ່ມນ້ຳກັນ. ພືດປູກປົກໜ້າດິນກໍ່ປູກເບື້ອງເທິງຂອງແນວກັນ ແລະ ສຳລັບພືດທີ່ໃຫ້ຮີ່ມນ້ອຍກໍ່ປູກໄວ້ທາງກ້ອງຂອງມັນ. ນ້ຳທີ່ກັກເກັບໄວ້ໄດ້ໂດຍພືດປົກຄຸມດິນທີ່ສູງກວ່ານັ້ນກໍ່ຖືກແບ່ງປັນໃຫ້ກັບພືດຜັກທີ່ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນັ້ນ.
- ການນຳນ້ຳທີ່ໃຊ້ຊຳລະລ້າງຕ່າງໆມາໃຊ້ທົດສວນຄົວ (ເບິ່ງໜ້າ 122).
- ການປົກປັກຮັກສາພື້ນທີ່ອ່າງໂຕ່ງ ເພື່ອສະໜອງນ້ຳໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ພືດທັນຍາຫານຕ່າງໆ ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ (ເບິ່ງພາກທີ 9).

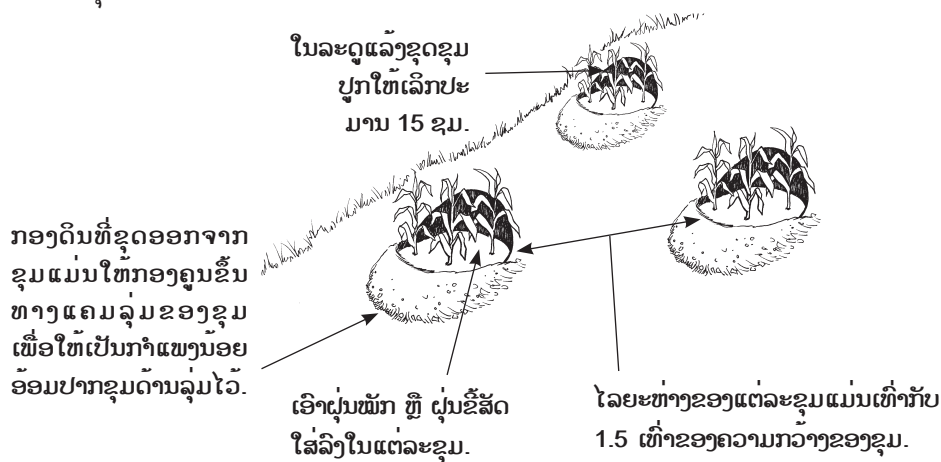


ການປູກພືດເປັນແຖວສະຫຼັບກັນ

ການເຮັດຊຸມປູກ

ເຖິງວ່າຈະຢູ່ໃນສະພາບທີ່ແຫ້ງແລ້ງ, ຊຸມປູກກໍ່ສາມາດເກັບນ້ຳໄວ້ສຳລັບຫຼໍ່ລ້ຽງພືດໃຫ້ເຕີບໃຫຍ່ໄດ້. ໃຫ້ປູກພືດທັນຍາຫານຫຼາຍຕົ້ນໃສ່ໃນຊຸມປູກຊຸມດຽວເພື່ອໃຊ້ນ້ຳໃນຊຸມໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດສູງສຸດ. ພືດທັນຍາຫານຊະນິດທີ່ຕ້ອງໃຊ້ນ້ຳຫຼາຍ ແມ່ນເຕີບໃຫຍ່ດີຢູ່ຕົ້ນຄ້ອຍ ແລະ ສຳລັບພືດທີ່ຕ້ອງການນ້ຳໜ້ອຍແມ່ນໃຫຍ່ດີຢູ່ເທິງເນີນຄ້ອຍ.

ໃນປີທີສອງ ກໍ່ໃຫ້ປູກພືດໃສ່ໃນ ຊຸມປູກເດີມ, ຫຼື ຊຸດຊຸມໃໝ່ຢູ່ລະຫວ່າງ ກາງຂອງຊຸມເກົ່າ. ຖ້າທ່ານຊຸດຊຸມປູກໃໝ່ໄປເລື້ອຍໆເປັນເວລາຫຼາຍປີຕໍ່ມາ ເນື້ອທີ່ປູກທັງໝົດກໍ່ຈະໄດ້ຮັບຝຸ່ນ.



ກຳແພງຫີນຊ່ວຍປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ປະຢັດນ້ຳ

ພູພຽງກາງຂອງປະເທດເບີກິນາຟາໂຊເປັນພື້ນທີ່ ມີພູມສັນຖານຮາບພຽງ ແລະ ມີຄ້ອຍ ຫຼື ເນີນຕ່ຳ. ເປັນພື້ນທີ່ທີ່ມີປະລິມານຝົນຕົກໜ້ອຍ ແລະ ໃນປີທີ່ຜ່ານມາເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ກໍ່ຍັງມີປະລິມານໜ້ອຍລົງຕື່ມອີກ; ເຊິ່ງມັນໄດ້ມີຜົນກະທົບຫຼາຍຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຜົນດິນດັ່ງກ່າວ. ເພື່ອຮັກສາອະນຸລັກນ້ຳ ແລະ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ, ຊາວກະສິກອນໃນເຂດດັ່ງກ່າວກໍ່ໄດ້ພາກັນສ້າງກຳແພງຫີນຕ່ຳຕັດຜ່າຕອນດິນຂອງພວກເຂົາ. ກຳແພງຫີນນັ້ນຊະລໍການໄຫຼຂອງນ້ຳໃຫ້ຊ້າລົງ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ນ້ຳໄດ້ຊຶມລົງໄປໃນດິນ. ກຳແພງຫີນນັ້ນກໍ່ຍັງສາມາດຊ່ວຍປ້ອງກັນດິນບໍ່ໃຫ້ລົມ ຫຼື ນ້ຳພັດພາໄປ



ແລະ ພ້ອມນັ້ນກໍຍັງຊ່ວຍກັກເກັບເອົາດິນທີ່ຖືກພັດ ຫຼື ເຈື່ອນລົງມາຈາກທີ່ສູງກວ່ານັ້ນໄວ້.

ນອກຈາກນີ້ ຊາວກະສິກອນຕ່າງກໍພາກັນຊຸດຊຸມປູກຂະໜາດໃຫຍ່ ແລ້ວກໍເອົາຜູ້ນຳພັກ ຫຼື ຜູ້ນຳສັດມາໃສ່ລົງໄປໃນຊຸມເພື່ອເປັນຜູ້ນຳໃຫ້ແກ່ພືດທັນຍາຫານ ແລະ ທັງໃຫ້ມັນເປັນບ່ອນເກັບກັກເອົານ້ຳໄວ້.

ສຳລັບໃນບ່ອນທີ່ເປັນແລວນ້ຳໄຫຼກັດເຊາະໜ້າດິນໄປ ຊາວກະສິກອນເຫຼົ່ານັ້ນກໍໄດ້ພາກັນຂົນເອົາກ້ອນຫີນມາຖິ້ມໄວ້. ຖ້າຫາກວ່າແລວນ້ຳເຊາະນັ້ນໃຫຍ່ເກີນທີ່ຈະເອົາກ້ອນຫີນມາຖິ້ມລົງໃຫ້ເຕັມໄດ້ ພວກເຂົາກໍເຮັດກຳແພງຕັ້ງຄືກັນກັບທີ່ພວກເຂົາເຮັດກຳແພງຕຳໃສ່ດິນຂອງພວກເຂົາ ເຊິ່ງມັນຈະເຮັດໜ້າທີ່ຊະລໍການໄຫຼຂອງນ້ຳ ແລະ ຍັບຢັ້ງບໍ່ໃຫ້ຮ່ອງທີ່ຖືກກັດເຊາະນັ້ນຂະຫຍາຍອອກໄປຕື່ມອີກ. ເມື່ອເວລາຜ່ານໄປດິນກໍອາດຈະສະສົມຂຶ້ນຈົນເຕັມຮ່ອງດັ່ງກ່າວ.

ຜ່ານການນຳໃຊ້ວິທີການດັ່ງກ່າວ, ບັນດາກະສິກອນໃນປະເທດເບີກິນາຟາໂຊ ກໍສາມາດເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເຖິງຈະມີປະລິມານນ້ຳຝົນໜ້ອຍກໍຕາມ. ເມື່ອມີອາຫານການກິນຫຼາຍຂຶ້ນ ສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນກໍໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ການຈັດການກັບສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຂອງພືດ

ສັດຕູພືດ, ພະຍາດພືດ ແລະ ຫຍ້າເປັນໄພຄຸກຄາມອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ກັບພືດທັນຍາຫານຕ່າງໆ. ພວກບໍລິສັດເຄມີບອກວ່າມີວິທີທາງດຽວເທົ່ານັ້ນທີ່ຈະສາມາດຈັດການກັບພວກມັນໄດ້ກໍຄືການສົດພິ່ນຢາຂ້າສັດຕູພືດຢ່າງເປັນປົກກະຕິ. ແຕ່ວ່າສານເຄມີເຫຼົ່ານັ້ນອາດຈະພາໃຫ້ເກີດມີບັນຫາຫຼາຍກວ່າທີ່ພວກມັນໄດ້ແກ້ໄຂໄປນັ້ນ (ເບິ່ງພາກທີ 14). ການເຮັດການກະສິກຳແບບຍືນຍົງເປັນມິດກັບທຳມະຊາດໃນການຄວບຄຸມໃຫ້ພືດທັນຍາຫານ, ສັດຕູພືດ, ພະຍາດ, ຫຍ້າ ແລະ ດິນ ຄົງຢູ່ຢ່າງສົມດຸນກັນ. ວິທີການແບບນີ້ເອີ້ນວ່າ ການຄວບຄຸມຈັດການສັດຕູພືດແບບທຳມະຊາດ ຫຼື ວິທີການຈັດການຄວບຄຸມສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM).

ການຄວບຄຸມຈັດການສັດຕູພືດຕາມວິທີທຳມະຊາດຊ່ວຍປ້ອງກັນການເກີດບັນຫາສັດຕູພືດ ແລະ ການເກີດພະຍາດກັບພືດ, ມັນຍັງຊ່ວຍປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີສານພິດເຄມີເຂົ້າມາຕົກຄ້າງໃນຮ່າງກາຍ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງພວກເຮົາໄດ້. ມັນຍັງເປັນການຫຼີກເວັ້ນບັນຫາການປູກຝັງທີ່ເອື້ອຍອີງໃສ່ແຕ່ສານເຄມີ ແລະ ບັນຫາສັດຕູພືດເກີດການດື່ຢາ (ເບິ່ງໜ້າ 326). (ສຳລັບວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາສັດຕູພືດສະເພາະໜ້າແບບຕ່າງໆ, ເບິ່ງໜ້າ 360 ແລະ 362).

ເຖິງແມ່ນວ່າທ່ານພະຍາຍາມປາບສັດຕູພືດໂດຍການໃຊ້ຢາປາບ, ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນທີ່ທ່ານຕ້ອງໄດ້ຮູ້ວ່າ ສັດຕູພືດນັ້ນກຳລັງເຮັດໃຫ້ຜົນລະບູກຂອງທ່ານເສຍຫາຍບໍ່ ແລະ ມັນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຫຼາຍປານໃດ ແລະ ສິ່ງມີຊີວິດຕ່າງໆ (ແມງໄມ້ ແລະ ສັດ

ຕ່າງໆ) ທີ່ຢູ່ທີ່ນັ້ນໄດ້ຄວບຄຸມສັດຕູພືດເຫຼົ່ານັ້ນ ຫຼື ບໍ່. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງມາຕັດສິນໃຈວ່າ ສົມຄວນຕ້ອງໃຊ້ຢາເຄມີປາບສັດຕູພືດ ຫຼື ບໍ່ ແລະ ຈະໃຊ້ເມື່ອໃດ ແລະ ໃຊ້ຊະນິດໃດຈຶ່ງ ຈະເໝາະສົມ.

ວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການຄວບຄຸມທັງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດ ກໍ່ຄືການເຮັດໃຫ້ ພືດຜັກແຂງແຮງສົມບູນດີ.

- **ເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນດີ.** ດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນດີເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງແມງໄມ້ທີ່ ເປັນມິດກັບພືດພັນທີ່ປູກໄວ້ນັ້ນ ພວກມັນຊ່ວຍປ່ອງກັນພະຍາດພືດຕ່າງໆໄດ້.
- **ເລືອກປູກພືດພັນທີ່ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດຕ່າງໆໄດ້.** ຈຶ່ງສອບຖາມ ນຳຊາວກະສິກອນ ຫຼື ຕົວແທນຈຳໜ່າຍ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ແນວພັນທີ່ທານເລືອກ ຊື່ມາປູກນັ້ນສາມາດຕ້ານທານກັບສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດທີ່ໄປຕ່າງໆໄດ້.
- **ວາງໄລຍະຫ່າງຂອງພືດທີ່ຈະປູກໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.** ການປູກພືດຖີ່ ຫຼື ໃກ້ກັນຫຼາຍໂພດ ເຮັດໃຫ້ແສງແດດ ແລະ ອາກາດເຂົ້າໄປເຖິງໃບພືດໄດ້ໜ້ອຍ ເຊິ່ງຈະອຳນວຍໃຫ້ ພະຍາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້, ແຕ່ຖ້າຫາກປູກຫ່າງກັນໂພດ ກໍ່ຈະມີຊ່ອງຫວ່າງໃຫ້ ຫຍ້າເກີດຂຶ້ນ ແລະ ກໍ່ເຮັດໃຫ້ດິນແຫ້ງນຳ ເຊິ່ງຈະພາໃຫ້ຜົນຜະລິດບໍ່ໄດ້ເຕັມເມັດ ເຕັມໜ່ວຍ. ຈຶ່ງເຮັດການທົດລອງເພື່ອຊອກຫາໄລຍະຫ່າງທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດສຳລັບ ພືດແຕ່ລະຊະນິດ.
- **ທຳການປູກຝັງໃນໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມ.** ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດຕ່າງໆ ແມ່ນຂຶ້ນກັບສະພາບຂອງດິນຟ້າອາກາດໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ເຊັ່ນ: ມີຝົນຕົກ ເກືອບທຳອິດ ຫຼື ມີທຳອິດທີ່ອາກາດອົບອຸ່ນ. ການສັງເກດການຈະເລີນເຕີບໃຫຍ່ ຂອງພືດແຕ່ລະຊະນິດ ແລະ ສອບຖາມນຳຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບແບບວິທີການ ປູກຝັງຂອງເຂົາເຈົ້າກໍ່ຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານສາມາດເລືອກໄລຍະເວລາທີ່ດີທີ່ສຸດ ໃນການລົງມືປູກ. ການລົງມືປູກກ່ອນເວລາປູກປົກກະຕິທີ່ໄປ ເຮັດໃຫ້ພືດພັນເຕີບ ໃຫຍ່ພໍທີ່ຈະສາມາດຕ້ານທານກັບສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຕ່າງໆທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນໃນ ໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງໄດ້. ການປູກຊ້າກວ່າປົກກະຕິກໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດເກືອບທຸກຊະນິດຕາຍໄປຍ້ອນຂາດອາຫານ.
- **ປູກພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ ແລະ ປ່ຽນ ຮູບແບບຂອງການປູກຝັງເລື້ອຍໆ.** ການປູກ ພືດຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ໜຶ່ງກວ້າງຂວາງ ແມ່ນເປັນການດຶງດູດແມງໄມ້ ຫຼື ສັດຕູພືດ ທີ່ມັກພືດຊະນິດນັ້ນມາທຳລາຍ (ເບິ່ງໜ້າ 364).
- **ໃຫ້ນ້ຳຈາກທາງລຸ່ມ.** ການທົດນ້ຳລົງຈາກທາງເທິງສາມາດທີ່ຈະພາໃຫ້ພະຍາດທີ່ ອາໄສໃນດິນຟັງຂຶ້ນມາໃສ່ພືດໄດ້, ເຊິ່ງວ່າໃບ ແລະ ກ້ານຂອງພືດທີ່ປູກຊຸ່ມນັ້ນເປັນ

ບ່ອນຂະຫຍາຍຕົວທີ່ດີສຳລັບພວກມັນ. ການໃຊ້ວິທີການ ໃຫ້ນ້ຳດ້ວຍລະບົບນ້ຳຢອດ(ເບິ່ງໜ້າ 354) ຫຼື ການ ປ່ອຍນ້ຳເຂົ້າຖ້ວມແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ການ ແລະ ໃບຂອງພືດແຂງແຮງດີ.



ຊອກຫາສັດຕູພືດ

ແມງໄມ້ກິນພືດເປັນສ່ວນທຳມະດາໜຶ່ງໃນ ການປູກຝັງ. ຖ້າຫາກພວກມັນມີໃນປະລິມານ ທີ່ສົມສວນ ຫຼື ສົມດຸນກັບພວກແມງໄມ້ອື່ນໆ (ໂດຍສະເພາະແມງໄມ້ພວກກິນສັດຕູພືດ), ພວກແມງ ໄມ້ກິນພືດເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ເຮັດໃຫ້ພືດທັນຍາຫານເສຍຫາຍ ໜ້ອຍ.



ໃຫ້ກວດເບິ່ງພືດພັນທີ່ປູກເປັນປະຈຳ ເຊິ່ງການເຮັດ ເຊັ່ນນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານເຂົ້າໃຈວ່າ ເມື່ອໃດຄວນປ່ອຍໃຫ້ແມງ ໄມ້ທີ່ເປັນມິດໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ປົກປ້ອງພືດຜັກຂອງທ່ານ ແລະ ເວລາໃດຈຶ່ງຄວນສິດພົ້ນສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພືດ ຫຼື ນຳໃຊ້ວິທີການຄວບຄຸມສັດຕູພືດແບບອື່ນໆ. ໃນເວລາທີ່ທ່ານ ຊອກສຳຫຼວດຫາສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດ, ຈຶ່ງຖາມຄຳ ຖາມຕໍ່ໄປນີ້:

ສັງເກດເບິ່ງສິ່ງທີ່ບັນດາແມງ ໄມ້ເຮັດວ່າ ພວກມັນກຳລັງຊ່ວຍ ຫຼື ກຳລັງທຳລາຍພືດທັນຍາ ຫານຂອງທ່ານ.

- ສ່ວນຕ່າງໆຂອງພືດກຳລັງຖືກແມງໄມ້ກິນບໍ່?
- ຄວາມເສຍຫາຍນັ້ນເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນບໍ່?
- ບັນດາແມງໄມ້ທີ່ເປັນມິດກັບພືດຜັກສາມາດຄວບຄຸມສັດຕູພືດໄດ້ບໍ່?

ມັນເປັນມິດ, ເປັນສັດຕູ ຫຼື ມັນບໍ່ມີພຶດໄພຫຍັງ?

ບາງຄັ້ງຈະເຫັນໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍວ່າບັນດາແມງໄມ້ໄດ້ທຳການປົກປ້ອງພືດພັນໂດຍການກິນ ສັດຕູພືດເປັນອາຫານ. ຫຼື ວ່າພືດພັນທີ່ປູກນັ້ນອາດຈະເຕີບໃຫຍ່ໄດ້ຂະໜາດພໍທີ່ຈະທົນ ທານຕໍ່ກັບການທຳລາຍຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ສາມາດເຕີບໃຫຍ່ຕໍ່ໄປໄດ້.

ຂໍ້ກະເດືອນແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ. ເຝັງ, ແມງມຸມ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ດຳລົງຊີວິດໃນນ້ຳສ່ວນໃຫຍ່ (ເຊັ່ນ: ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຕາມໂຮ່ນາເປັນຕົ້ນ) ລ້ວນແລ້ວ ແຕ່ເປັນມິດ ແລະ ພວກມັນຊ່ວຍຄວບຄຸມສັດຕູພືດ. ແມງຕໍ່ແຕນ ຫຼື ແມງປໍຊະນິດຕ່າງໆ ກໍ່ອາດຈະເປັນແມງໄມ້ທີ່ເປັນມິດກັບພືດຜັກຂອງທ່ານກໍ່ໄດ້. ຈຶ່ງຮັກສາແມງໄມ້ທີ່ເປັນມິດ ໄວ້ ເພື່ອໃຫ້ພວກມັນຊ່ວຍທ່ານຄວບຄຸມສັດຕູພືດ.

ຈຶ່ງຊອກຫາ ແລະ ສັງເກດເບິ່ງວ່າແມງໄມ້ຊະນິດໃດແດ່ທີ່ເປັນມິດ, ແມງໄມ້ຊະນິດໃດແດ່ທີ່ເປັນສັດຕູພຶດ ແລະ ຊະນິດໃດທີ່ບໍ່ມີພຶດໄພຫຍັງ. ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ແນ່ໃຈວ່າແມງໄມ້ຊະນິດໃດໜຶ່ງເປັນມິດ ຫຼື ເປັນສັດຕູ ກໍ່ໃຫ້ເອົາແມງໄມ້ພ້ອມກັບສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງພືດທີ່ມັນຢູ່ນັ້ນມາໃສ່ໃນພາຊະນະ ແລະ ເຝົ້າສັງເກດເບິ່ງພຶດຕິກຳຂອງມັນເປັນເວລາຫຼາຍມື້. ຖ້າຫາກວ່າທ່ານພົບເຫັນໄຂ່ຂອງແມງໄມ້ ກໍ່ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງວ່າມັນແຕກອອກມາເປັນຫຍັງ ຖ້າມັນແຕກອອກມາເປັນບັ້ງ ຫຼື ໂຕດັວງ ນັ້ນກໍ່ສະແດງວ່າມັນອາດແມ່ນສັດຕູພຶດກໍ່ເປັນໄດ້. ຖ້າມັນແຕກມາເປັນແມງໄມ້ບິນໄດ້ກໍ່ມັກຈະເປັນແມງໄມ້ທີ່ເປັນມິດກັບພືດ.

ວິທີການທຳລາຍຫຼັກໆຂອງສັດຕູພຶດກໍ່ຄື: ດູດກິນຂອງແຫຼວໃນຕົ້ນພືດ ແລະ ກິນພືດຜັກນັ້ນເລີຍ.

- ສັດຕູພຶດປະເພດດູດກິນນ້ຳຫຼໍ່ລ້ຽງຂອງພືດ ລວມມີ: ເພັຍ, ເພັຍຫອຍ (ເກັດ), ເພັຍແປ້ງ, ເພັຍກະໂດດ, ເພັຍຈັກຈັນ, ແມງມີຂາວ, ເພັຍໄຟ, ໄຮແດງ ແລະ ຂີ້ກະເດືອນຝອຍ.
- ແມງໄມ້ກິນພືດ ລວມມີ: ບັ້ງ, ຫອຍທາກ, ບັ້ງຫອຍທາກ, ຫອຍ, ແມງໄມ້ ຫຼື ໜອນເຈາະພືດ.

ຖ້າເປັນສັດຕູພຶດ, ທ່ານຈະກຳຈັດມັນແນວໃດ?

ເມື່ອຮູ້ແລ້ວວ່າສັດຕູພຶດທຳລາຍພືດພັນຂອງທ່ານແນວໃດ, ທ່ານກໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພຶດ (ເບິ່ງຢູ່ໜ້າຕໍ່ໄປ) ທີ່ເຮັດຂຶ້ນມາເພື່ອຂ້າສັດຕູພຶດຊະນິດນັ້ນໂດຍສະເພາະ.

ເມື່ອທ່ານຮູ້ໄລຍະເວລາໃດທີ່ມັກເກີດມີສັດຕູພຶດ ແລະ ມັນມີສາຍພົວພັນ (ຫຼື ຂຶ້ນ) ກັບສະພາບແວດລອມແນວໃດ, ທ່ານກໍ່ຈະສາມາດນຳໃຊ້ວິທີການຄວບຄຸມສັດຕູພຶດຕາມວິທີທາງທຳມະຊາດ (ເບິ່ງໜ້າ 362). ມັນຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານສາມາດຄວບຄຸມສັດຕູພຶດໄດ້ ເມື່ອທ່ານສາມາດຕອບຄຳຖາມເຫຼົ່ານີ້ໄດ້: ສັດຕູພຶດນັ້ນມາຈາກໃສ? ມັນເລີ່ມທຳລາຍ ພືດພັນທັນຍາຫານເມື່ອໃດ? ມັນເກີດມາເປັນໂຕແນວໜຶ່ງ ຈາກນັ້ນມັນກໍ່ປ່ຽນໄປເປັນອີກແນວອື່ນບໍ່ (ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ໂຕບັ້ງປ່ຽນໄປເປັນແມງກະບີ ຫຼື ແມງກະເບື້ອ ເປັນຕົ້ນ)? ພວກມັນເປັນອາຫານຂອງພວກນົກ, ແມງໄມ້ຊະນິດອື່ນໆ, ຫຼື ສັດອື່ນໆທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປູກຝັງນັ້ນບໍ່?

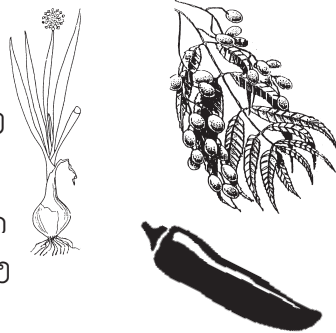
ສົດພັນສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພຶດ

ສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພຶດແມ່ນສາມາດປ້ອງກັນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ຈະເກີດກັບພືດພັນທັນຍາຫານຕ່າງໆໄດ້ ແລະ ກໍ່ມີຜົນຮ້າຍຕໍ່ກັບຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໜ້ອຍກວ່າສານເຄມີ. ສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພຶດນີ້ເຮັດງ່າຍ ແລະ ມີລາຄາຖືກກວ່າສານເຄມີ.

ເຖິງມັນຈະເປັນສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພືດ ແຕ່ກໍຕ້ອງມີການນຳໃຊ້ຢ່າງລະມັດລະວັງ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ເກີນກວ່າທີ່ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້. ໃຫ້ລ້າງມືຫຼັງຈາກໃຊ້ແລ້ວສະເໝີ. ໃຫ້ລ້າງພືດຜັກໝາກໄມ້ກ່ອນຈະກິນ ຫຼື ກ່ອນທີ່ຈະນຳໄປຂາຍ. ສານທຳມະຊາດອາດຈະໄດ້ຜົນໃນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ແຕ່ມັນອາດຈະບໍ່ໄດ້ຜົນໃນສະພາບເງື່ອນໄຂອື່ນ. ຖ້າຫາກສານທຳມະຊາດຊະນິດໜຶ່ງໃຊ້ບໍ່ໄດ້ຜົນ ໃຫ້ປ່ຽນໄປລອງໃຊ້ຊະນິດໃໝ່ເບິ່ງ.

ສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພືດ ສຳລັບແມງໄມ້ຊະນິດກິນພືດ

ວິທີການຄວບຄຸມແມງໄມ້ກິນພືດທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນໃຊ້ສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພືດທີ່ເຮັດມາຈາກພືດທີ່ມີກິ່ນແຮງ ເຊັ່ນ: ຫົວກະທຽມ, ຜັກບົວຫົວໃຫຍ່, ໝາກເພັດ, ດອກດາວເຮືອງ ແລະ ໄບສີໂຄ.



1. ເກັບເອົາພືດທີ່ທ່ານຕ້ອງການໃຊ້ເຮັດສານທຳມະຊາດຂ້າສັດຕູພືດມາປະໄວ້ໃຫ້ມັນແຫ້ງ ແລ້ວບີດພືດແຫ້ງນັ້ນໃຫ້ເປັນຜົງ.
2. ເອົາຜົງທີ່ບີດນັ້ນໄປແຊ່ໃນນ້ຳປະໄວ້ຄືນໜຶ່ງ (ຜົງແປງບິດນັ້ນໜຶ່ງກຳຕົ້ນໜຶ່ງລິດ).
3. ຕອງນ້ຳແຊ່ຜົງນັ້ນໂດຍໃຊ້ແນວຕອງ ຫຼື ແຜ່ນແພ ເພື່ອຕອງເອົາກາກ ຫຼື ຂີ້ເຫຍື້ອອອກ.
4. ເອົານ້ຳສະບູຈາກໆເພີ່ມໃສ່ນ້ຳແຊ່ຜົງບິດນັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ນ້ຳສານກຳຈັດສັດຕູພືດຕິດຢູ່ກັບຕົ້ນພືດຜັກ.
5. ເອົານ້ຳຢາທີ່ເຮັດມານັ້ນໄປສີດພື້ນ ຫຼື ຫົດພືດຜັກ. ໃຫ້ລອງເອົາສານທີ່ເຮັດຂຶ້ນມານັ້ນໄປຫົດລອງໃຊ້ກັບພືດຈັກສອງສາມຕົ້ນກ່ອນ, ຖ້າມັນມີທ່າທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ພືດເສຍຫາຍ ສະແດງວ່າສ່ວນປະສົມນັ້ນອາດຈະເຂັ້ມເກີນໄປ. ຖ້າເປັນເຊັ່ນນັ້ນໃຫ້ເອົານ້ຳຕື່ມໃສ່ເພື່ອໃຫ້ມັນຈາງລົງ ແລ້ວເອົາໄປຫົດລອງໃຊ້ອີກຈົນກວ່າມັນຈະພໍດີ.
6. ໃຊ້ສ່ວນປະສົມນັ້ນໄດ້ເລື້ອຍໆຕາມທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ໃຊ້ຫຼັງຈາກທີ່ຝົນເຊົາຕົກ.

ສານທຳມະຊາດກຳຈັດສັດຕູພືດ ສຳລັບແມງໄມ້ຊະນິດດູດກິນນ້ຳຫຼໍ່ລ້ຽງພືດ

ແມງໄມ້ຊະນິດດູດກິນນ້ຳຫຼໍ່ລ້ຽງຂອງພືດພັນນັ້ນແມ່ນສາມາດກຳຈັດໄດ້ໂດຍການໃຊ້ນ້ຳສະບູອ່ອນໆ (ຈາກ) ຫຼື ນ້ຳມັນພືດສີດພື້ນໃສ່ພວກມັນ. ນ້ຳສະບູ ຫຼື ນ້ຳມັນພືດຈະເຄືອບແມງໄມ້ເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ບິດກັນຮູຫາຍໃຈຂອງພວກມັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ພວກມັນຕາຍໄປໃນທີ່ສຸດ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ນ້ຳແຟ້ບ ຫຼື ສະບູທີ່ເຂັ້ມເກີນໄປເພາະມັນຈະເປັນຜົນເສຍຕໍ່ກັບພືດຜັກ, ດິນ ແລະ ແມງໄມ້ຕ່າງໆໄດ້.

ສານກຳຈັດສັດຕູພືດທຳມະຊາດຊະນິດອື່ນໆ

ນ້ຳຢຸງວປົນກັບນ້ຳສາມາດຂ້າແມງໄມ້ສັດຕູພືດໄດ້. ເອົານ້ຳຢຸງວໜຶ່ງຈອກກາເຟ ປະສົມກັບນ້ຳ 10 ຈອກກາເຟ ປະໄວ້ໃນພາຊະນະປິດຝາເປັນເວລາ 10 ມື້. ຫຼັງຈາກໄດ້ 10 ມື້ກໍ່ນຳເອົາອອກມາສີດຂ້າແມງໄມ້ສັດຕູພືດໄດ້.

ຢາສູບກໍ່ສາມາດຂ້າສັດຕູພືດໄດ້ຫຼາຍຊະນິດ. ເອົາໃບຢາສູບ ຫຼື ກິ້ນກອກຢາກິດ 1 ຈອກກາເຟ ຕົ້ມໃນນ້ຳ 5 ລິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ຕອງເອົາກິ້ນກອກຢາ ຫຼື ໃບຢາອອກ, ຕົ້ມນ້ຳສະບູອອນໆໃສ່ໜ້ອຍໜຶ່ງ ແລ້ວນຳໄປສີດຂ້າສັດຕູພືດໄດ້. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ນ້ຳຢາສູບນີ້ກັບຕົ້ນໝາກເລັ່ນ, ມັນຝຸ້ງ, ພິກໄທ ແລະ ໝາກເຂືອ; ເພາະມັນຈະເຮັດໃຫ້ພືດເສຍຫາຍ ແລະ ຍັງບໍ່ສາມາດກຳຈັດສັດຕູພືດສ່ວນຫຼາຍທີ່ຈະມາທຳລາຍພືດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້.

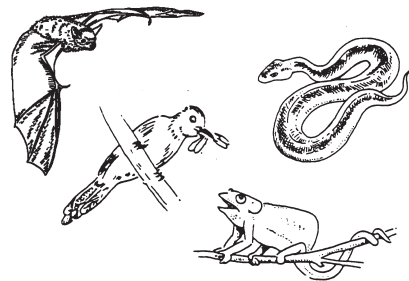
ສິ່ງສຳຄັນ: ນ້ຳຢາສູບນັ້ນເປັນພິດ! ຈົ່ງຢ່າໃຫ້ນ້ຳຢາສູບຖືກຜົວໜັງ ແລະ ເສື້ອຜ້າ. ຈົ່ງຢ່າເຂົ້າໃກ້ ຫຼື ສູດດົມເອົາອາຍນ້ຳຕົ້ມໃບຢາສູບນັ້ນ.

ການຄວບຄຸມສັດຕູພືດຕາມວິທີທາງທຳມະຊາດ

ມັນມີຫຼາກຫຼາຍວິທີໃນການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ, ຫຼື ສິ່ງເສີມສັດທີ່ກິນ ຫຼື ລ່າສັດຕູພືດອື່ນມາເປັນອາຫານ ແລະ ພວກແມງໄມ້ກາຝາກຕ່າງໆມາຊ່ວຍໃນການຄວບຄຸມສັດຕູພືດຕ່າງໆ ໂດຍອີງໃສ່ພຶດຕິກຳໃນການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ວົງຈອນຊີວິດຂອງພວກມັນ. ຈົ່ງຊອກຮູ້ວິທີການຄວບຄຸມສັດຕູພືດແບບຕ່າງໆ ໂດຍການຖາມນຳຊາວກະສິກອນວາເຂົາເຈົ້າໃຊ້ວິທີການແບບໃດ.

ສັດ ແລະ ແມງໄມ້ຫຼາຍໆຊະນິດຊ່ວຍໃນການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ

ບັນດານົກ, ເຈຍ, ງ ແລະ ແມງໄມ້ຫຼາຍໆ ຊະນິດກິນສັດຕູພືດ ແລະ ຊ່ວຍໃນການປະສົມເກສອນໃຫ້ພືດທັນຍາຫານນຳ. ຜ່ານການເບິ່ງລັກສະນະຂອງສິບນົກ ແລະ ການກະທຳຂອງມັນໃນພື້ນທີ່ປູກຝັງຂອງທ່ານ, ທ່ານກໍ່ສາມາດທີ່ຈະບອກໄດ້ວ່ານົກຊະນິດນັ້ນກິນຫຍັງເປັນອາຫານ. ເພື່ອໄລ່ນົກທີ່ມາກິນພືດທັນຍາຫານທີ່ປູກໄວ້ນັ້ນ ຊາວກະສິກອນບາງຄົນກໍ່ນຳເອົາສິ່ງຂອງທີ່ສົ່ງແສງສະຫ້ອນເຫຼື້ອມມີບມາບ (ເຈ້ຍເຫຼື້ອມ, ສາຍກະແຊັດເກົ່າ ແລະ ເສດໂລຫະ) ມາແຂວນໄວ້ໃກ້ໆກັບ ພືດພັນທີ່ປູກນັ້ນ.



ສິ່ງເກດເບິ່ງສັດຕ່າງໆທີ່ອາໄສຕາມໄຮ່ນາຮິ່ວສວນຂອງທ່ານເພື່ອຊອກຮູ້ວ່າພວກມັນຊ່ວຍຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ຫຼື ບໍ່.

ເຈຍເກືອບທຸກຊະນິດກິນຍຸງເປັນອາຫານ ແຕ່ກໍ່ມີບາງຊະນິດທີ່ກິນໝາກໄມ້ ແລະ ກໍ່ມີອີກຈຳໜ່ວຍໜຶ່ງທີ່ກັດສັດອື່ນໆ. ໂດຍການສັງເກດການກິນຂອງພວກມັນ, ຫຼື ສັງເກດ

ເບິ່ງອາຫານທີ່ເຫຼືອກິນທີ່ຢູ່ກ້ອງບ່ອນທີ່ພວກມັນນອນໃນເວລາກາງຄືນ ທ່ານກໍ່ຈະສາມາດ
ບອກໄດ້ວ່າພວກມັນກິນໝາກໄມ້ຈາກສວນຂອງທ່ານ ຫຼື ພວກມັນກິນແມງໄມ້ທີ່ກັດທ່ານ
ຫຼື ແມງໄມ້ທີ່ມາກິນພືດພັນຂອງທ່ານ.

ບາງວິທີການຄວບຄຸມສັດຕູພືດຕາມວິທີທາງທຳມະຊາດ

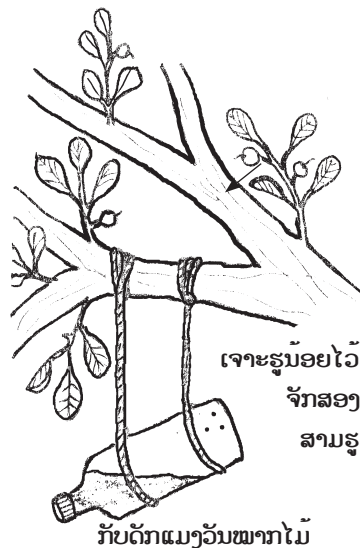
ເພື່ອຄວບຄຸມບັນດາແມງວັນໝາກໄມ້ທີ່ຈະມາເຈາະກິນໝາກໄມ້ທີ່ທ່ານປູກໄວ້ນັ້ນ, ໃຫ້
ເອົາໝາກໄມ້ເນົ່າໃສ່ໄວ້ໃນຂວດຢາງ ທີ່ເຈາະຮູເທົ່າໆກັບຂະໜາດຕົວຂອງແມງວັນໝາກ
ໄມ້ ແລ້ວເອົາໄປແຂວນໄວ້ກ້ອງຂອງຕົ້ນໝາກໄມ້ທີ່ທ່ານຕ້ອງການຈະປົກປ້ອງນັ້ນ. ພວກ
ແມງວັນໝາກໄມ້ຈະເຂົ້າໄປໃນຂວດນັ້ນ ແຕ່ກັບອອກມາບໍ່ໄດ້. ເວລາທີ່ຄວນເອົາຂວດ
ນັ້ນໄປແຂວນແມ່ນປະມານ 6 ອາທິດກ່ອນໜ້າທີ່ໝາກໄມ້ຂອງທ່ານຈະສຸກ (ເຊິ່ງເວລາ
ນັ້ນເປັນໄລຍະເວລາທີ່ແມງວັນເຫຼົ່ານີ້ຈະມາວາງໄຂ່ໃສ່
ໝາກໄມ້ຂອງທ່ານ).

ແມງໄມ້ພວກຕໍ່ແຕນຊະນິດນ້ອຍຕ່າງໆ ແມ່ນອາ
ໄສເກສອນດອກໄມ້ເປັນອາຫານ ແລະ ກໍ່ກຳຈັດສັດຕູພືດ
ນຳ. ການປູກດອກໄມ້ທີ່ມີເກສອນໃຫ້ຫຼາຍໆ ແມ່ນເປັນ
ການສ້າງເງື່ອນໄຂດຶງດູດເອົາຕໍ່ແຕນທັງຫຼາຍມາຊ່ວຍ
ຄວບຄຸມສັດຕູພືດ.

ການປູກຕົ້ນໄມ້ສູງອ້ອມດິນປູກຝັງຂອງທ່ານແມ່ນ
ສາມາດປ້ອງກັນຕົກແຕນ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ຕົກແຕນບິນຂ້າມ
ຜ່ານ ຫຼື ຫຼີກເວັ້ນບໍລິມາກກິນພືດພັນໃນດິນປູກຝັງຂອງ
ທ່ານ. ນອກນີ້ຕົ້ນໄມ້ທີ່ທ່ານປູກນັ້ນກໍ່ຍັງເປັນທີ່ອາໄສ
ຂອງແມງໄມ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍໆຊະນິດ.

ມີດເປັນນັກລ່າຕົວເກັ່ງ. ຖ້າຫາກພືດທັນຍາຫານ
ຂອງທ່ານຖືກພວກດ້ວງມາທຳລາຍ ແມ່ນໃຫ້ເອົານ້ຳຕານ
ແຫຼວມາຊີດໆໃສ່ຕາມກິ່ງໆ ຫຼື ຫົວມັນທີ່ຈະເກັບກູ້ນັ້ນ. ຈາກນັ້ນມີດກໍ່ຈະພາກັນມາຢູ່ກິນ
ນ້ຳຕານ ແລະ ກໍ່ຈະຈັດການກັບດ້ວງນັ້ນນຳ.

ແມງໄມ້ມີປົກທັງຫຼາຍມັກຈະວາງໄຂ່ໄວ້ນຳພືດທັນຍາຫານທີ່ປູກໄວ້ນັ້ນ. ແລ້ວໄຂ່
ຂອງພວກມັນກໍ່ແຕກອອກມາເປັນດ້ວງ ຫຼື ບັງທີ່ຈະທຳລາຍພືດຜົນລະປູກຂອງທ່ານ. ການ
ເອົາໄຟສາຍ ຫຼື ໂຄມໄຟແຂວນ ຫຼື ຫ້ອຍໄວ້ເທິງຄຸນນ້ຳ ຫຼື ບັງນ້ຳ ຈະເປັນການດຶງດູດແມງ
ໄມ້ມີປົກທັງຫຼາຍມາຕອມ ແລະ ຕົກລົງໄປຕາຍໃນນ້ຳນັ້ນ. ນີ້ຈະເປັນການແກ້ໄຂບັນຫາລ່ວງ
ໜ້າກ່ອນທີ່ພວກມັນຈະວາງໄຂ່ ຫຼື ແຕກອອກມາເປັນໂຕ.



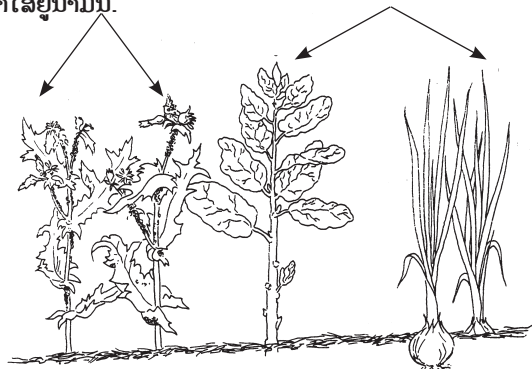
ປ່ຽນຊະນິດ ແລະ ຮູບແບບການປູກພືດ

ການປູກພືດທັນຍາທານທີ່ຢູ່ໃນຕະກູນ ຫຼື ສາຍພັນດຽວກັນເລື້ອຍໆ ມັນກໍ່ມັກມີສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຂອງພືດອັນດຽວກັນເກີດຂຶ້ນ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ຖ້າຫາກທ່ານປູກມັນຝັງໃສ່ດິນ ຕອນເດີມຕະຫຼອດ ແມງດ້ວງມັນຝັງອາດຈະມາອາໄສ ແລະ ແຜ່ພັນໃນດິນຕອນນັ້ນ. ແຕ່ ໃນທຸກໆສາມປີ ທ່ານປ່ຽນໄປປູກພືດອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນຕະກູນດຽວກັບມັນຝັງ, ພວກແມງດ້ວງ ມັນຝັງກໍ່ບໍ່ມີອັນກິນ; ພວກມັນກໍ່ຈະພາກັນໝີ ຫຼື ບໍ່ກໍ່ຕາຍໄປ. ໃນລະດູທີສາມນັ້ນແມ່ນບໍ່ ໃຫ້ປູກມັນຝັງ ຫຼື ພືດຕະກູນດຽວກັບມັນເຊັ່ນ: ໝາກເລັ່ນ ຫຼື ພິກໄທ. ຢູ່ໃນດິນຕອນນັ້ນຄວນ ປູກພືດທີ່ແຕກຕ່າງຈາກມັນຝັງຢ່າງສິ້ນເຊີງ ເຊັ່ນ: ພືດປະເພດເຂົ້າສາລີ ເປັນຕົ້ນ. ວິທີການ ປູກຝັງແບບນີ້ເອີ້ນວ່າ “ການປູກພືດໝູນວຽນ”. ມັນມີ 2 ວິທີການປູກຝັງທີ່ສາມາດປ້ອງກັນ ພະຍາດພືດ ແລະ ສັດຕູພືດໄດ້ຄື: (1) ປູກພືດໝູນວຽນ ແລະ (2) ປູກພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ ນຳກັນ.

ປູກພືດໝູນວຽນ

ການປູກພືດໝູນວຽນ (ໝາຍເຖິງການປ່ຽນປູກພືດຊະນິດຕ່າງກັນອອກໄປໃນແຕ່ລະໆດູໃນ ຕອນດິນປູກຕອນດຽວ) ເປັນວິທີການຄວບຄຸມປ້ອງກັນພະຍາດພືດ ແລະ ສັດຕູພືດໄດ້ ດ້ວຍ ການຈຳກັດອາຫານພວກມັນ. ນອກນີ້ມັນຍັງເປັນການປັບປຸງດິນປູກຝັງ ໂດຍການເພີ່ມ ທາດບຳລຸງລ້ຽງຊະນິດທີ່ແຕກຕ່າງຈາກພືດອື່ນໃຫ້ກັບດິນ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ການປູກພືດຕະກູນ ເຂົ້າໃນລະດູນີ້ ແລະ ປູກພືດຕະກູນຖົ່ວໃນລະດູຕໍ່ໄປ ຈະເປັນການປັບປຸງດິນໃຫ້ອຸດົມສົມ ບູນຢ່ງຂຶ້ນ. ນັ້ນກໍ່ເພາະວ່າພືດໃນຕະກູນເຂົ້າແມ່ນມີລຳຕົ້ນທີ່ສູງ ແລະ ຫຼັງເກັບກຽວແລ້ວ ກໍ່ຍັງມີລຳຕົ້ນໄວ້ເປັນຝຸ່ນຊີວະພາບໃຫ້ກັບດິນ; ສ່ວນວ່າພືດໃນຕະກູນຖົ່ວກໍ່ເພີ່ມທາດນີເຕີ ເຈັ້ນໃຫ້ກັບດິນ.

ຕົ້ນມົວທິດໂທ (Milk Thistle) ພືດທັນຍາທານຕ່າງໆທີ່ຢູ່ໃກ້ໆມັນ ດຶງດູດເອົາເພີຍອັນຕະລາຍຕ່າງໆມາ ນັ້ນແມ່ນມີເພີຍໜ້ອຍມາອາໄສຢູ່. ໂຮມອາໄສຢູ່ນຳມັນ.



ພືດອ່ອຍ (ຫຼື ພືດລໍ້) ແມ່ນດຶງດູດເອົາສັດຕູພືດອອກຫ່າງ ຈາກພືດທັນຍາທານແລ້ວມາຫາມັນ.

ປູກພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດນຳກັນ

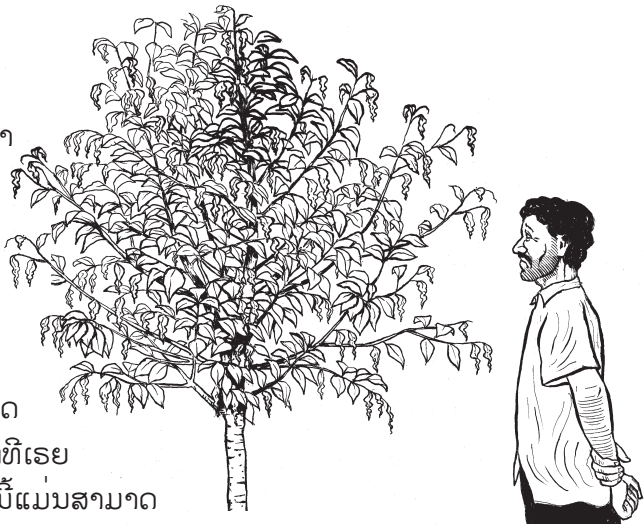
ການປູກພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດນຳກັນເປັນການໃຫ້ທີ່ຢູ່ແກ່ແມງໄມ້ທີ່ມີປະໂຫຍດໄດ້ມາອາໄສ ແລະ ຍັງເປັນການເຮັດໃຫ້ສັດຕູພືດຊອກຫາພືດທີ່ພວກມັນມັກກິນເປັນອາຫານໄດ້ຍາກຂຶ້ນ. ການປູກພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດນຳກັນຍັງເປັນການປັບປຸງສິ່ງເສີມໃຫ້ມີສະບຽງອາຫານການກິນຢ່າງພຽງພໍ, ນັ້ນກໍ່ເພາະວ່າຖ້າພືດຊະນິດໜຶ່ງບໍ່ໄດ້ຜົນ ມັນກໍ່ຍັງມີພືດອື່ນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້. ການປູກພືດຫຼາຍຊະນິດຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນນັ້ນສາມາດປ້ອງກັນສັດຕູພືດໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ພືດສະໝຸນໄພ ແລະ ຜັກບາງຊະນິດທີ່ມີກິ່ນແຮງ ເຮັດໃຫ້ສັດຕູພືດບໍ່ເຂົ້າມາໄກ້.
- ດອກໄມ້ບາງຊະນິດດຶງດູດເອົາແມງໄມ້ທີ່ເປັນນັກລ່າທີ່ກິນສັດຕູພືດເປັນອາຫານມາ.
- ພືດບາງຊະນິດ ອ່ອຍລົ້ເອົາສັດຕູພືດໄວ້. ອັນນີ້ແມ່ນກົງກັນຂ້າມກັບແນວຄວາມຄິດທີ່ໃຊ້ພືດທີ່ເຮັດໃຫ້ສັດຕູພືດຢູ່ຫ່າງໆ. ຖ້າທ່ານປູກພືດບາງຊະນິດທີ່ສັດຕູພືດມັກຫຼາຍກວ່າພືດທັນຍາຫານຂອງທ່ານ, ພວກສັດຕູພືດກໍ່ຈະຢູ່ນຳພືດອ່ອຍນັ້ນ ແລະ ບໍ່ມາທຳລາຍພືດຂອງທ່ານເລີຍ.

ບັນດາຊາວກະສິກອນແມ່ນໃຊ້ວິທີແບບປະສົມປະສານລະຫວ່າງຕົ້ນໄມ້, ສັດ ແລະ ພືດທັນຍາຫານຕ່າງໆ ເພື່ອປ້ອງກັນສັດຕູພືດ ໂດຍໃຊ້ຈຸດຕິຂອງແຕ່ລະຢ່າງໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ (ເບິ່ງໜ້າ 366).

ພະຍາດພືດ

ເມື່ອພືດເກີດເປັນພະຍາດແມ່ນສາມາດສັງເກດໄດ້ຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດທີ່ມີຕໍ່ພືດວ່າຮຸນແຮງປານໃດ ເຊັ່ນ: ໃບພືດປ່ຽນແປງສີສັນ, ໃບຫຼົງແຫ້ງ ແລະ ຫລົ່ນ, ຫຼືເຮັດໃຫ້ບາງສ່ວນຂອງພືດເຕີບໂຕຢ່າງຜິດປົກກະຕິ. ພະຍາດພືດອາດຈະເກີດມາຈາກເຊື້ອລາ, ເຊື້ອແບັກທີເຣຍ ຫຼື ເຊື້ອໄວຣັດ. ທຸກເຊື້ອທີ່ກ່າວມານີ້ແມ່ນສາມາດຄວບຄຸມໄດ້ໂດຍໃຊ້ວິທີທາງທຳມະຊາດ.



ການຮັກສາດິນໃຫ້ອຸດົມສົມບູນດີ ແລະ ປະຕິບັດຕາມບາງວິທີການປູກຝັງແບບຍືນຍົງ (ເບິ່ງໜ້າ 337) ນັ້ນເປັນວິທີການປ້ອງກັນພະຍາດພືດທີ່ດີທີ່ສຸດ. ເມື່ອທ່ານແນ່ໃຈແລ້ວວ່າພືດຂອງທ່ານໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍາດ, ທ່ານກໍ່ຈະສາມາດປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ພະຍາດນັ້ນແຜ່ລະບາດອອກໄປຫາພືດພັນອື່ນໆໄດ້ດ້ວຍການ:

• ໃຫ້ທຳລາຍພືດທີ່ເປັນພະຍາດ. ພືດທີ່ເປັນພະຍາດສາມາດທີ່ຈະແຜ່ພະຍາດ ຫຼື ສັດຕູພືດຕໍ່ໄປຍັງພືດທັນຍາຫານທີ່ຈະປູກໃນອະນາຄົດໄດ້. ສຳລັບພະຍາດທີ່ເຮັດໃຫ້ພືດຕາຍໝົດຕົ້ນ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເສຍຫາຍຢ່າງຮ້າຍແຮງ, ເມື່ອພົບວ່າພືດເລີ່ມມີອາການເປັນພະຍາດດັ່ງກ່າວນັ້ນແມ່ນໃຫ້ຮີ້ຖອນພືດທັງໝົດນັ້ນອອກ ແລະ ເອົາໄປຈູດຖິ້ມ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເອົາພືດທີ່ຮີ້ຖອນອອກມານັ້ນໄປເຮັດຝຸ່ນໝັກ ຫຼື ຝຸ່ນບົມ ເພາະວ່າພະຍາດບາງຊະນິດແມ່ນສາມາດມີຊີວິດລອດຈາກການໝັກຝຸ່ນນັ້ນໄດ້.

• ອະນາໄມເຄື່ອງມືທີ່ເອົາໄປໃຊ້ໃນພື້ນທີ່ມີການເກີດພະຍາດພືດ. ພະຍາດພືດສາມາດຕິດຕໍ່ໄປຍັງພືດອື່ນທີ່ບໍ່ທັນເປັນພະຍາດເທື່ອໄດ້ ເມື່ອຮ່າງກາຍຂອງທ່ານ, ເຄື່ອງມື ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ມີເຊື້ອທີ່ຕິດມາຈາກພືດທີ່ເປັນພະຍາດແລ້ວຫາກໄປສຳຜັດກັບພວກມັນ. ໃຫ້ລ້າງເຄື່ອງມືອຸປະກອນທຸກຢ່າງດ້ວຍນ້ຳສະບູກ່ອນທີ່ຈະເຂົ້າໄປຈັບບາຍພືດທີ່ບໍ່ເປັນພະຍາດ.

• ຄວບຄຸມ ຫຼື ກຳຈັດແມງໄມ້ຈຳພວກດູດກິນນ້ຳຫຼໍ່ລຽງໃນພືດ. ພະຍາດພືດຫຼາຍຊະນິດແມ່ນແຜ່ເຊື້ອຕິດຕໍ່ໄປຫາພືດອື່ນໆໄດ້ ໂດຍຜ່ານແມງໄມ້ພວກດູດກິນນ້ຳຫຼໍ່ລຽງໃນພືດ. ສຳລັບການໃຊ້ສານທຳມະຊາດຂ້າສັດຕູພືດປະເພດດູດນ້ຳຫຼໍ່ລຽງໃນພືດແມ່ນໃຫ້ເບິ່ງໜ້າ 360.



• ໃຊ້ນົມສົດຂ້າພະຍາດຈາກເຊື້ອລາ, ໄຂ່ບັງ ແລະ ເພັຍແມງມຸມ. ເອົານົມສົດ 1 ລິດປະສົມກັບນ້ຳ 15 ລິດ ແລ້ວສົດພື້ນໃສ່ພືດທັນຍາຫານທີ່ເກີດພະຍາດດັ່ງກ່າວ. ສຳລັບຂ້າພະຍາດເຊື້ອລາແມ່ນໃຫ້ສົດອີກຫຼັງຈາກສົດຄັ້ງທຳອິດແລ້ວ 10 ມື້. ສຳລັບຂ້າໄຂ່ບັງແມ່ນໃຫ້ສົດອີກຫຼັງຈາກສົດຄັ້ງທຳອິດແລ້ວ 3 ອາທິດ.

• ຂີ້ເຖົ້າຂ້າພະຍາດເຊື້ອລາ. ການເອົາຂີ້ເຖົ້າໃສ່ລົງໄປພ້ອມກັບແກ່ນພືດໃນເວລາປູກນັ້ນຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນເຊື້ອລາບາງຊະນິດໄດ້. ສຳລັບໂລກໝາກ ແລະ ໃບໝາກເລັ່ນ ຫຼື ຫົວມັນຝັງໄໝ້ ແມ່ນໃຫ້ສົດພື້ນດ້ວຍນ້ຳປະສົມຂີ້ເຖົ້າທີ່ຕອງແລ້ວ.

ປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດພັນທັນຍາຫານນຳກັນ

ເມື່ອດິນປູກຝັງຂາດເຂີນ, ຊາວກະສິກອນຈຳນວນໜຶ່ງກໍ່ຖາງປ່າອອກ ແລະ ສັບຊ່າວດິນເພື່ອປູກພືດທັນຍາຫານ. ແຕ່ວ່າການປູກພືດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ໄປນຳ (ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້)

ແມ່ນເຮັດໃຫ້ດິນສາມາດຜະລິດໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດປູກພືດໄດ້ຫຼາຍຊະນິດແຕກຕ່າງກັນໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແມ່ນຕ້ອງການເອົາໃຈໃສ່ໃນການເລືອກຕົ້ນໄມ້ຕ່າງໆ ແລະ ຈະປູກພວກມັນໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ຈະເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ. ຊາວກະສິກອນຈຳນວນໜຶ່ງປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳຕໍ່ໄປນີ້:

- ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກນັ້ນບໍ່ຄວນຫງຳພືດທີ່ທ່ານປູກເພາະມັນຈະໄປຍາດແຍ່ງອາຫານ, ນ້ຳ, ແສງແດດ ຫຼື ເນື້ອທີ່ດິນ.
- ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກແຕ່ລະຊະນິດຄວນໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ: ອາຫານ, ເປັນອາຫານສັດ, ເປັນຢາປວດພະຍາດ, ໃຫ້ຮົ່ມ, ເປັນພືນ, ເປັນແນວມຸງຫຼັງຄາ, ຫຼື ໃຫ້ໄມ້.

ປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ໄມ້ພຸ່ມໄວ້ຕາມແນວກັນດິນເຈື່ອນ ແລະ ປູກຕາມເນີນຄ້ອຍເພື່ອຮັກສາດິນ ແລະ ນ້ຳ.

ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກທ່າງໆກັນໄວ້ອ້ອມດິນປູກຝັງສາມາດໃຫ້ໄມ້, ໝາກໄມ້, ອາຫານສຳລັບສັດ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນອື່ນໆ ພ້ອມໆກັບການປ່ອຍແສງສະຫວ່າງໄປເຖິງພືດໄດ້.

ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກເປັນແຖວໆໄວ້ຢູ່ດ້ານທີ່ມັກມີລົມພັດມາຂອງດິນປູກຝັງ ຫຼື ທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ ຈະເປັນແນວກັນລົມໄດ້ດີ.



ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກໄວ້ຕາມທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດຈະໃຫ້ຮົ່ມ, ອາຫານສັດ ແລະ ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງນົກ ແລະ ແມງໄມ້ຕ່າງໆທີ່ກິນສັດຕູພືດເປັນອາຫານ.

ປູກພືດທັນຍາຫານຊະນິດທີ່ຕ້ອງການແສງແດດຫຼາຍໄປພ້ອມໆກັບການປູກຕົ້ນໄມ້ ທີ່ຍັງນ້ອຍບໍ່ທັນມີຮົ່ມພໍທີ່ຈະປົກຄຸມພືດທັນຍາຫານທີ່ປູກຄູ່ກັນນັ້ນໄດ້ເທື່ອ. ໃນແຕ່ລະປີໃຫ້ປູກທັງສອງຢ່າງນຳກັນຢູ່ພາກສ່ວນໃໝ່ໄປເລື້ອຍໆ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເກັບກ່ຽວທັງສອງຢ່າງໄດ້ນຳກັນໃນແຕ່ລະປີ.

ການປູກຕົ້ນໄມ້ຫຼາຍໆຊະໜາດຄວາມສູງປະລິມານກັນໄປ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນກາເຟ, ໝາກພ້າວ ແລະ ຕົ້ນໂກໂກ້, ເປັນການເພີ່ມປະລິມານຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພືດທັນຍາຫານໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການຮັກສາແກ່ນແນວປູກ

ຊາວກະສິກອນຫຼາຍຄົນເອົາແນວໄວ້ປູກໃນລະດູຕໍ່ໄປໂດຍການປ່ອຍໃຫ້ພືດທີ່ຕົນປູກນັ້ນແກ່ ແລ້ວກໍ່ເກັບແກ່ນພືດໄວ້ເຮັດແນວ. ການທີ່ຊາວກະສິກອນເກັບແກ່ນພືດໄວ້ເຮັດແນວນັ້ນມັນເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດເລືອກປູກພືດທີ່ມີຄຸນນະພາບໄດ້. ການຂະຫຍາຍພັນພືດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການເກັບຮັກສາແກ່ນແນວໄວ້ປູກໃນລະດູຕໍ່ໄປ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບ ແລະ ການຮັບປະກັນໃນເລື່ອງສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ພຽງພໍ. (ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ເບິ່ງພາກທີ 12).



ເອົາແກ່ນແນວທີ່ມີເບືອກແຂງໃສ່
ລົງໄປໃນພາຊະນະບັນຈຸທີ່ມີນ້ຳຢູ່.
ແກ່ນທີ່ລອຍຢູ່ເທິງໜ້ານ້ຳ ເວລາ
ເອົາໄປກາ ຫຼື ປູກ ແມ່ນຈະບໍ່ອອກ,
ແກ່ນທີ່ຈົມລົງພື້ນແມ່ນຈະອອກ.

ການເລືອກແກ່ນແນວປູກ

ເພື່ອໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າທ່ານໄດ້ແກ່ນແນວທີ່ດີໄວ້ປູກ ແມ່ນໃຫ້ເອົາແນວຈາກຕົ້ນທີ່ມີລັກສະນະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເປັນພືດທີ່ແຂງແຮງ, ບໍ່ມີສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດບຸດບຽນ.
- ພືດທີ່ປັບໂຕເຂົ້າກັບພື້ນທີ່ນັ້ນໄດ້ດີ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າທ່ານອາໄສຢູ່ໃນບ່ອນທີ່ມີອາກາດເຢັນ ແລະ ມີພືດທີ່ສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ໃນສະພາບອາກາດເຢັນເຊັ່ນນີ້ໄດ້, ແຕ່ທ່ານຜັດບໍ່ເອົາແນວຂອງພືດທີ່ເກີດຢູ່ບ່ອນທ່ານຢູ່ໄວ້ເຮັດແນວ ໃນທາງກັບກັນທ່ານຜັດໄປເອົາແນວພືດຊະນິດດຽວກັນນັ້ນທີ່ຢູ່ໃນບ່ອນທີ່ອາກາດອົບອຸ່ນກວ່າ, ພືດທີ່ທ່ານຈະເອົາມາປູກໃນລະດູຕໍ່ໄປນັ້ນອາດຈະທົນຕໍ່ສະພາບອາກາດໜາວບໍ່ໄດ້.
- ພືດທີ່ມີຄຸນສົມບັດຄົບຕາມທີ່ທ່ານຕ້ອງການ ເຊັ່ນ: ຂະໜາດ, ລົດຊາດ, ຄວາມທົນທານຕໍ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ອື່ນໆ.
- ພືດທີ່ເກີດທາງຈາກໝູ່ທີ່ມີຫຼາກຫຼາຍສາຍພັນໃນຕະກຸນດຽວກັນ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນແກ່ນແນວທີ່ເປັນແນວພັນປະສົມ.

ບໍ່ໃຫ້ເກັບເອົາແກ່ນທີ່ຫຼົ້ນລົງມາເອງນັ້ນມາເຮັດແນວ. ກ່ອນຈະເອົາແກ່ນໄວ້ເຮັດແນວ ແມ່ນໃຫ້ປັດກວາດ ແກ່ນເກົ່າທີ່ຫຼົ້ນມາເອງຕາມກ້ອງຂອງຕົ້ນພືດອອກເສຍກ່ອນ, ແລ້ວຈາກນັ້ນຈົ່ງສັ່ນຕົ້ນພືດ ຫຼື ຕົ້ນໄມ້ເພື່ອໃຫ້ແກ່ນຂອງມັນຕົກລົງມາ. ຫຼັງຈາກເກັບແກ່ນແນວໄດ້ ແລ້ວໃຫ້ທຳຄວາມສະອາດແກ່ນແນວນັ້ນໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້, ຈາກນັ້ນ ກໍ່ໃຫ້ເລືອກເອົາແກ່ນດີໄວ້ເຮັດແນວ ບໍ່ໃຫ້ເອົາແກ່ນທີ່ມີແມງກິນ ຫຼື ເສຍຫາຍໄວ້ເປັນແນວ.

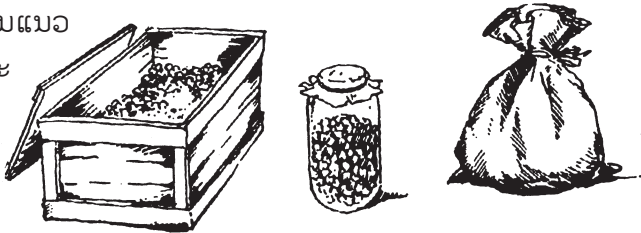
ການເກັບຮັກສາແກ່ນແນວ

ເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າແກ່ນແນວນັ້ນຈະສາມາດເກັບໄດ້ດີນຳພຽງໃດນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ພິຈາລະນາເຖິງສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ພືດນັ້ນຕ້ອງການ. ຍົກຕົວຢ່າງ, ແກ່ນແນວທີ່ມາຈາກພື້ນທີ່ໜາວ ຫຼື ຮ້ອນແຫ້ງແລ້ງ ແມ່ນຈະສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້ໄດ້ດີເປັນເດືອນໆ ຫຼື ເປັນປີໆ, ນັ້ນກໍຍ້ອນວ່າພວກມັນຕ້ອງການເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມຈຶ່ງສາມາດແຕກງອກອອກມາໄດ້. ສຳລັບແກ່ນພືດໃນພື້ນທີ່ໜາວ ແລະ ຝົນຕົກເກືອບທັງປີ ແມ່ນເກັບໄວ້ດີ ບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ດີປານໃດ ເພາະວ່າແກ່ນແນວ

ຂອງພວກມັນນັ້ນສາມາດທີ່ຈະແຕກໜ່ອກມາໄດ້ທຸກເມື່ອ.

ແກ່ນແນວທີ່ມີເປືອກແຂງຫຸ້ມ ແມ່ນສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້ໄດ້ງ່າຍ ແລະ ໄດ້ດີກວ່າພວກ

ແກ່ນແນວທີ່ມີເປືອກຫຸ້ມແກ່ນທີ່ອ່ອນບາງ.



ຄວນເກັບຮັກສາແກ່ນແນວປູກເກືອບທຸກປະເພດໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ແຫ້ງ, ເຢັນ, ມືດ ແລະ ມີອາກາດລ່ວງດີ; ຖ້າບໍ່ຊັ້ນພວກມັນຈະເນົ່າ.

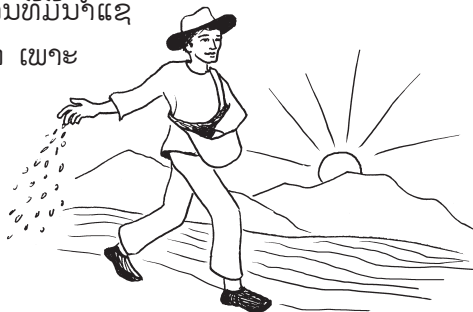
ການກຳແກ່ນແນວປູກ

ສຳລັບແກ່ນແນວບາງຊະນິດແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ວິທີການກຳທີ່ພິເສດສະເພາະຈຶ່ງສາມາດແຕກງອກອອກມາໄດ້. ແຕ່ແກ່ນແນວທຸກຊະນິດແມ່ນຕ້ອງການສິ່ງຕ່າງໆລຸ່ມນີ້:

- **ນ້ຳ.** ກ່ອນຈະນຳເອົາແກ່ນໄປກຳໃຫ້ເອົາແກ່ນແນວແຊ່ນ້ຳໄວ້ຄືນໜຶ່ງ. ຖ້າທ່ານໃຊ້ນ້ຳຮ້ອນ (ແຕ່ບໍ່ແມ່ນນ້ຳຟືດ) ແຊ່ແກ່ນແນວ, ມັນຈະຊ່ວຍຂ້າແມ່ພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດທີ່ຕິດມານຳແກ່ນນັ້ນ. ວິທີນີ້ມັນຍັງຊ່ວຍໃຫ້ແກ່ນແນວທີ່ໄດ້ມາຈາກອາຈົມສັດ (ແກ່ນທີ່ຜ່ານທ້ອງສັດ) ແຕກງອກອອກມາໄດ້. ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າວິທີນີ້ຈະໄດ້ຜົນກໍໃຫ້ທົດລອງເອົາແນວພືດສອງສາມແກ່ນແຊ່ນ້ຳຮ້ອນ ແລ້ວເອົາໄປກຳເບິ່ງ ຫາກມັນອອກກໍແມ່ນໄດ້ຜົນ.

- **ອາກາດ.** ຖ້າຫາກດິນແຈບແກ່ນ ຫຼື ດິນທີ່ມີນ້ຳແຊ່ປູກຕະຫຼອດເວລາ, ແກ່ນພືດກໍຈະບໍ່ອອກ ເພາະວ່າມັນບໍ່ມີອາກາດພຽງພໍ.

- **ແສງແດດ.** ມີແກ່ນແນວຈຳນວນໜຶ່ງ, ໂດຍສະເພາະແກ່ນແນວທີ່ມາຈາກທາງພາກເໜືອ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ມີພູມອາກາດແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມ



ຊ່ວງໄລຍະເວລາຂອງປີ, ແມ່ນຈະແຕກງອກອອກມາກໍ່ຕໍ່ເມື່ອມັນໄດ້ຮັບແສງສະຫວ່າງ ທີ່ພຽງພໍເທົ່ານັ້ນ.

- **ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມ.** ຍ້ອນວ່າພືດພັນແຕ່ລະຊະນິດແມ່ນມີລະດູປູກທີ່ແຕກຕ່າງ ກັນ, ພືດແຕ່ລະຊະນິດກໍ່ຈະແຕກງອກອອກມາໄດ້ດີທີ່ສຸດຕາມອຸນຫະພູມ ແລະ ໄລຍະ ເວລາທີ່ເໝາະສົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະໆດູການ.

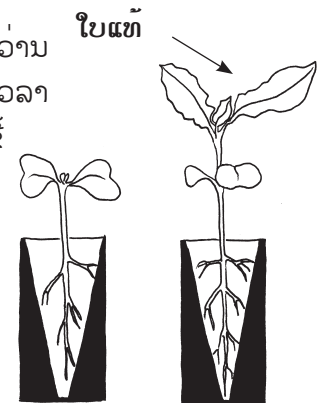
ການປູກແກ່ນແນວ

ຕາມທຳມະດາແລ້ວ ການປູກແກ່ນແນວມີຢູ່ 2 ວິທີຄື: (1) ປູກແກ່ນໃນສວນກ້າເບ້ຍກ່ອນ, ຫຼື (2) ເອົາແກ່ນໄປປູກເລີຍ. ທ່ານຈະເລືອກໃຊ້ວິທີໃດນັ້ນມັນກໍ່ຂຶ້ນກັບຊະນິດພືດທີ່ທ່ານ ຕ້ອງການ, ສະພາບອາກາດທີ່ເໝາະສົມແກ່ການປູກ ແລະ ພື້ນທີ່ສຳລັບກ້າວ່າມີ ຫຼື ບໍ່ (ສຳລັບການເຮັດສວນກ້າ ເບິ່ງໜ້າ 248).

ການເອົາແກ່ນແນວໄປປູກເລີຍ

ແກ່ນແນວພືດທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່າແມ່ນເໝາະສົມໃນການນຳເອົາໄປປູກລົງດິນປູກຝັງ ເລີຍ ເພາະວ່າຮາກຂອງພວກມັນຂະຫຍາຍໄວ ແລະ ຫາກຍ້າຍມັນໄປປູກອີກບາດໜຶ່ງ ມັນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຮາກຂອງມັນເກີດຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ງ່າຍ. ຊຸດຊຸມປູກໃຫ້ເລິກ 2 ຫຼື 3 ເທື່ອ ຂອງຂະໜາດຂອງແກ່ນພືດທີ່ຈະປູກນັ້ນ. ເອົາແກ່ນພືດ 2 ຫາ 3 ແກ່ນປ່ອນລົງໄປໃນຊຸມ ນັ້ນແລ້ວກໍ່ປິດປາກຊຸມໄວ້.

ສຳລັບແກ່ນພືດທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍ ແມ່ນຄວນໃຫ້ຫວ່ານ ໃຫ້ທົ່ວພື້ນທີ່ຈະປູກນັ້ນ. ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເມັດພືດຕິດກັນໃນເວລາ ຫວ່ານ ກ່ອນຈະຫວ່ານນັ້ນແມ່ນໃຫ້ເອົາແກ່ນແນວພືດປົນກັບຂີ້ ຊາຍສາກ່ອນ. ຫຼັງຈາກຫວ່ານແກ່ນພືດແລ້ວ ໃຫ້ເອົາແນວປົກ ຫຼື ດິນປົກເປັນຊັ້ນບາງໆໄວ້. ພ້ອມນີ້ກໍ່ໃຫ້ໃຊ້ລູກກັ້ງມາກັ້ງເທິງ ພື້ນທີ່ຫວ່ານນັ້ນເບົາໆເພື່ອໃຫ້ແກ່ນແຈບລົງໄປໃນດິນ ເຊິ່ງຈະ ເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ມັນແຕກງອກອອກມາໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.



ການກ້າແກ່ນໃນສວນກ້າ

ການກ້າແກ່ນໃນສວນກ້ານັ້ນເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ແກ່ນ ແນວແຕກງອກອອກມາດ້ວຍການຄວບຄູອຸນຫະ ພູມ, ນ້ຳ ແລະ ສັດຕູພືດ. ການເອົາເບ້ຍພືດທີ່ກ້າ ໃນສວນກ້າໄປປູກໃນພື້ນທີ່ໆຫາກໍ່ເອົາຫຍ້າອອກພືດ ແລ້ວນັ້ນເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ຕົ້ນເບ້ຍນັ້ນສາມາດນຳໃຊ້ ນ້ຳ ແລະ ດິນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ສຳລັບຜັກເກືອບທຸກຊະນິດແມ່ນສາມາດນຳເອົາ ໄປປົງ (ຍ້າຍໄປປູກ) ໄດ້ ເມື່ອໃບແຫ້ຊຸດທຳອິດ ຂອງມັນອອກມາ.

ບ່ອນເກັບສະບຽງອາຫານ (ເລົ້າ ຫຼື ສາງ) ທີ່ປອດໄພ

ຄວາມຫາຍຍະນະຢ່າງໜຶ່ງຂອງຫຼາຍໆຊຸມຊົນກໍຄື ສະບຽງອາຫານທີ່ເກັບກ່ຽວມາໄດ້ນັ້ນ ເກີດເສຍຫາຍເນື່ອງຈາກສະພາບອາກາດ, ສັດຕູພືດທຳລາຍ ຫຼື ເສຍຫາຍຍ້ອນສາເຫດອື່ນໆອີກ. ສະນັ້ນ ບ່ອນເກັບມ້ຽນສະບຽງອາຫານທີ່ປອດໄພຈຶ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ເທົ່າກັບຄວາມສາມາດໃນການປູກພືດທັນຍາຫານນັ້ນ.

ການປ້ອງກັນເຂົ້າໃນເລົ້າ ຫຼື ໃນສາງຈາກສັດຕູພືດຕ່າງໆ

ຫຼັງຈາກການເກັບກູ້ແລ້ວ, ເຂົ້າເປັນຈຳນວນຫຼາຍແມ່ນເສຍຫາຍຈາກສັດກັດແຫ້ນຈຳພວກ ໝູ, ແມງມອດ ຫຼື ເນົ່າເສຍໄປເອງ. ເພື່ອປ້ອງກັນເຂົ້າໃນເລົ້າໄວ້ ແມ່ນໃຫ້ເຮັດດັ່ງນີ້:

- ຫຼັງການເກັບກ່ຽວແລ້ວ ໃຫ້ຕາກເຂົ້າໃຫ້ແຫ້ງດີ ແລ້ວຂົນຂຶ້ນເລົ້າ ຫຼື ສາງ ໃຫ້ໄວ ເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າຕົກເຮັຍເສຍຫາຍ. ເມັດເຂົ້າທີ່ຕາກແຫ້ງ ດີນັ້ນຄວນຈະແຂງພໍທີ່ສາມາດຫຍ້າໃຫ້ແຕກ ແລະ ມີສຽງແຕກ.
- ເກັບເຂົ້າທີ່ຕາກແຫ້ງດີແລ້ວ ເອົາໄວ້ໃນພາຊະນະບັນຈຸທີ່ສະອາດ, ບົດສະໝິດດີບໍ່ມີບ່ອນຂາດຮິ່ວ ແລະ ເອົາເຂົ້າໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ສາມາດປ້ອງກັນຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ສັດຕູພືດໄດ້.
- ໃຫ້ເອົາເຂົ້າລົນຄວັນເພື່ອຂ້າສັດຕູພືດເສຍກ່ອນໆທີ່ຈະເອົາໄປເກັບຮັກສາໄວ້.
- ຝຸ່ນຂີ້ເຖົ່າຈາກໄມ້ ແລະ ພືດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໝາກເຜັດ, ຕົ້ນຢູຄາລິບຕັດ (ຕົ້ນວິກ) ແລະ ພືດທີ່ມີກິ່ນແຮງອື່ນໆ ແມ່ນສາມາດຂັບໄລ່ແມງໄມ້ໄດ້ ແຕ່ມັນບໍ່ສາມາດໄລ່ໝູໄດ້. (ຖ້າວ່າເຂົ້າທີ່ເກັບໄວ້ນັ້ນຫາກມີ ຫຼື ຕິດສັດຕູພືດຢູ່ກ່ອນແລ້ວການປ້ອງກັນນີ້ກໍບໍ່ມີຜົນຫຍັງ). ວິທີເຮັດຢາກັນສັດຕູພືດນີ້ແມ່ນໃຫ້ເອົາໄບຢູຄາລິບຕັດ, ໝາກເຜັດ ແລະ ພືດອື່ນໆຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ ແລ້ວເອົາມາບົດໃຫ້ເປັນຝຸ່ນແປ້ງ. ເອົາແປ້ງທີ່ບົດໄດ້ນັ້ນປະສົມກັບເມັດເຂົ້າ, ສາລີ ຫຼື ໝາກຖົ່ວໃນອັດຕາສ່ວນ ແປ້ງບົດເຕັມ 1 ກຳມີ ຕໍ່ກັບເມັດພືດທັນຍາຫານເຫຼົ່ານັ້ນ 1 ກິໂລ ເພື່ອກັນສັດຕູພືດໃຫ້ຢູ່ຫ່າງໆຈາກສະບຽງເຫຼົ່ານີ້. ຈຶ່ງລະວັງຢ່າໄດ້ຫາຍໃຈເອົາແປ້ງບົດນັ້ນເຂົ້າໄປ. ກ່ອນຈະນຳເອົາມາບໍລິໂພກ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ລ້າງທຳຄວາມສະອາດເມັດພືດເຫຼົ່ານັ້ນເພື່ອເອົາຝຸ່ນແປ້ງອອກເສຍກ່ອນ. ການລ້າງທຳຄວາມສະອາດນີ້ອາດຈະຫຍຸ້ງຍາກເສຍເວລາ ແຕ່ ແຕ່ມັນກໍຍັງດີທີ່ຍັງສາມາດຮັກສາສະບຽງໄວ້ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ສັດກັດແຫ້ນ (ໝູ, ກະຮອກ ແລະ ອື່ນໆ) ຕ່າງໆ ແມ່ນບໍ່ມັກພື້ນທີ່ແປນ. ໃຫ້ຖາງປ່າຫຍ້າອອກໃຫ້ແປນຈາກບໍລິເວນທີ່ເປັນສາງ ຫຼື ເລົ່າເກັບມຸ້ງສະບຽງອາຫານ. ພວກໝູຕ່າງໆແມ່ນມັກບ່ອນທີ່ມີອາຫານເສດເຫຼືອຕົກຄ້າງຢູ່ພ້ອມມີບ່ອນລີ້ຊ້ອນຕົວ, ເປັນບ່ອນມືດທີ່ໃຫ້ພວກມັນສາມາດເຮັດຮັງຢູ່ໄດ້. ຖ້າມີບ່ອນແປນນີ້ໃຫ້ຈັດການເອົາອອກຈາກບໍລິເວນເກັບມຸ້ງສະບຽງນັ້ນ.

ສັດກັດແຫ້ນ (ໝູ, ກະຮອກ ແລະ ອື່ນໆ) ແມ່ນເຕັ້ນໄດ້. ຈົ່ງເຮັດເລົ່າ ຫຼື ສາງເຂົ້າໃຫ້ສູງຈາກໜ້າດິນ.

ສັດກັດແຫ້ນ (ໝູ, ກະຮອກ ແລະ ອື່ນໆ) ເປັນສັດຂີ້ຢ້ານໝາ ແລະ ແມວ, ສະນັ້ນ ຈົ່ງລຽງສັດເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ໃນບໍລິເວນເລົ່ານັ້ນ.



ສັດກັດແຫ້ນ (ໝູ, ກະຮອກ ແລະ ອື່ນໆ) ສາມາດພື້ນຜ່ານຮູນ້ອຍໆໄປໄດ້. ຈົ່ງຮັກສາເລົ່າ ຫຼື ສາງບໍ່ໃຫ້ມີຮູ ແລະ ຖ້າມີກໍ່ໃຫ້ທຳການສອມແປງໃຫ້ດີທັນທີ.

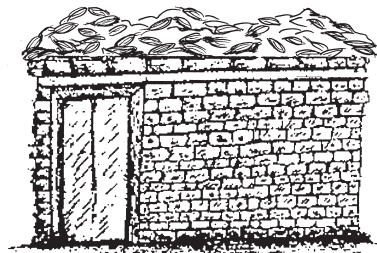
ສັດກັດແຫ້ນ (ໝູ, ກະຮອກ ແລະ ອື່ນໆ) ສາມາດໄຕ່ ແລະ ປີນໄດ້. ຈົ່ງເອົາໄມ້, ກິ່ງໄມ້ ຫຼື ອັນໃດກໍ່ຕາມທີ່ກ່າຍ ຫຼື ກິ່ງລົງມາທາເລົ່າເຂົ້ານັ້ນອອກໃຫ້ໝົດ ແລະ ຢູ່ເລົ່າແຕ່ລະຕີ້ນຂອງເລົ່າກໍ່ເອົາແນວກັນການປີນໃສ່.

ແນວກັນການປີນ.

ບ້ອງກັນເລົ່າ ຫຼື ສາງເກັບມຸ້ງສະບຽງອາຫານຈາກສັດກັດແຫ້ນຕ່າງໆ (ໝູ, ກະຮອກ ແລະ ອື່ນໆ)

ການເກັບຮັກສາໝາກໄມ້, ຜັກ, ຊີ້ນ ແລະ ນ້ຳນົມ.

ໝາກໄມ້, ຜັກ, ຊີ້ນ ແລະ ນ້ຳນົມລ້ວນແຕ່ມີຄວາມຊຸ່ມ ເຊິ່ງເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງພວກແບັກທີເຣັຍ ແລະ ເຊື້ອລາທີ່ພາໃຫ້ໝາກໄມ້, ຜັກ, ຊີ້ນ ແລະ ນົມເນົ່າເສຍ. ຈົ່ງຮັກສາໝາກໄມ້, ຜັກ, ຊີ້ນ ແລະ ນ້ຳນົມໄວ້ໃຫ້ເປັນ ຫຼື ແຊ່ແຂງຈະສາມາດຊ່ວຍຊະລິການເນົ່າເສຍໄດ້. ສຳລັບບ່ອນທີ່ບໍ່ມີອຸປະກອນທີ່ສາມາດເກັບອາຫານເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ເຢັນໄດ້ນັ້ນ ພວກເຂົາກໍ່ສາມາດເກັບອາຫານເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ໄດ້ດ້ວຍວິທີຕໍ່ໄປນີ້:



ແສງແດດ ແລະ ຄວາມຮ້ອນຈາກການຄົວກິນຈະເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໄພດສາລິທີ່ໄວ້ເທິງຫຼັງຄາແຫ້ງໄດ້.

- **ຕາກແຫ້ງ.** ອາຫານຕ່າງໆແມ່ນສາມາດເຮັດໃຫ້ແຫ້ງໄດ້ດ້ວຍການຕາກແດດ, ເອົາໃສ່ໃນເຕົາອົບແລ້ວປັບອຸນຫະພູມຄວາມຮ້ອນໃຫ້ຕ່ຳໆ, ຫຼື ເອົາເກືອເອືອບໄວ້. ຖ້າຮັກສາໃຫ້ພື້ນຈາກສັດຕູພືດ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມໄດ້ ອາຫານແຫ້ງກໍ່ສາມາດເກັບໄວ້ໄດ້ດີ.
- **ຢ້າງ ຫຼື ລົນຄວັນ.** ອາຫານທີ່ເອົາລົນຄວັນໄວ້ແມ່ນສາມາດຮັກສາໄວ້ໂດຍຄວາມຮ້ອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໄຟ ແລະ ຄວັນ. ທຳມະດາແລ້ວຊີ້ນແມ່ນມັກເກັບຮັກສາໄວ້ດ້ວຍວິທີນີ້ເປັນສ່ວນໃຫຍ່.
- **ການໝັກ (ເຮັດສົ້ມ ຫຼື ເຮັດປາແດກ).** ການໝັກກໍ່ຄືກັບການປ່ອຍໃຫ້ເນົ່າ, ເຊິ່ງເປັນຂັ້ນຕອນຂອງການປ່ອຍໃຫ້ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ ແລະ ເຊື້ອລາທຳການປ່ຽນສະພາບອາ

ຫານ. ແຕ່ວ່າການໝັກນີ້ແມ່ນແຕກຕ່າງຈາກການປ່ອຍໃຫ້ອາຫານເນົ່າຢູ່ບ່ອນວ່າ ການໝັກແມ່ນປ່ອຍໃຫ້ແບັກທີເຣຍ ແລະ ເຊື້ອຣາສະເພາະບາງຊະນິດເທົ່ານັ້ນເຕີບໂຕ. ເນີຍແຂງ ແລະ ເຂົ້າຈີ່ສົ້ມບາງຊະນິດລ້ວນແຕ່ແມ່ນອາຫານໝັກ. ອາຫານໝັກແມ່ນມີທາດອາຫານຫຼາຍກວ່າ ແລະ ຍ່ອຍງ່າຍກວ່າອາຫານທີ່ເຮັດມາຈາກວັດຖຸດິບດຽວກັນທີ່ລົດຢູ່.

- ການດອງ ແລະ ເຮັດກວນ (ໝາກໄມ້). ເອົາຜັກ, ໝາກໄມ້ ແລະ ຊີ້ນລົງແຊ່ໃນນ້ຳສົ້ມສາຍຊູ ແລະ ເອົາໃສ່ໄວ້ໃນພະຊະນະບັນຈຸທີ່ປິດຝາໃຫ້ແໜ້ນ. ຄວາມສົ້ມຂອງນ້ຳສົ້ມໃສ່ຊູຈະຊະລໍການເຕີບໂຕຂອງເຊື້ອແບັກທີເຣຍ ແລະ ເຊື້ອລາ. ເອົາໝາກໄມ້ໃສ່ໃນນ້ຳຕານເສື່ອມ ແລ້ວເອົາໃສ່ໃນຂວດໂຫຼທີ່ຕົ້ມແລ້ວ ເພື່ອເກັບໄວ້.

ການເກັບຮັກສາພືດທັນຍາຫານທີ່ເປັນຫົວ

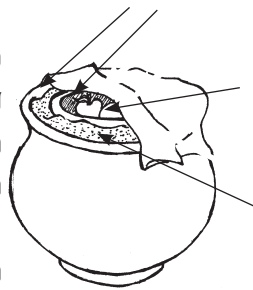
ພືດທີ່ເປັນຫົວແມ່ນສາມາດເກັບໄວ້ໄດ້ເປັນເວລາດົນໄດ້ ຖ້າຫາກເກັບຮັກສາພວກມັນໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ມືດ, ແຫ້ງ, ເຢັນ ແລະ ປອດໄພຈາກສັດຕູພືດຕ່າງໆ. ເອົາຫົວພືດວາງຢາຍໄວ້ເທິງເພືອງ ຫຼື ຂີ້ເລື້ອຍເພື່ອປ່ອຍໃຫ້ພວກມັນເຕັງ ຫຼື ໜົບກັນ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ພວກມັນລົດຢູ່ສະເໝີ.

ວິທີການເຮັດຕູເຢັນທຳມະຊາດ

ມີຄູຄົນປະເທດໄນຈີເຣຍຊື່ວ່າ: ໂມຮາເມັດ ບາອັບບາ, ໄດ້ພັດທະນາວິທີການເກັບຮັກສາອາຫານຢູ່ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີໄຟຟ້າຂຶ້ນມາ, ວິທີການຂອງລາວນີ້ເອີ້ນວ່າ: “ໝໍດິນໃນໝໍດິນ” ຫຼື ເອີ້ນອີກຢ່າງວ່າ: ໝໍດິນຊ້ອນໝໍດິນ.

ປະໝໍດິນທີ່ຊ້ອນກັນໂດຍມີຊາຍປຽກຂຶ້ນຢູ່ລະຫວ່າງຂອງໝໍທັງສອງນັ້ນໄວ້ບ່ອນກາງແຈ້ງທີ່ແຫ້ງດີ. ໃນຂະນະທີ່ໝໍດັ່ງກ່າວຢູ່ທາມກາງອາກາດແຫ້ງ, ອາຍນ້ຳໃນຊາຍຈະຊົມໄປຕາມຜິວຂອງໝໍໃຫຍ່ດ້ານນອກ ແລະ ເກັບຮັກສາຄວາມເຢັນໄວ້. ເມື່ອນ້ຳໃນຊາຍນັ້ນຊົມໄປຕາມເນື້ອໝໍທາງໃນອຸນຫະພູມໃນໝໍຊັ້ນໃນກໍ່ເຢັນລົງ ພ້ອມກັບຂ້າເຊື້ອແມ່ພະຍາດທີ່ອັນຕະລາຍ ແລະ ຮັກສາອາຫານທີ່ເກັບໄວ້ໃນໝໍຊັ້ນໃນນັ້ນໄດ້ດົນຂຶ້ນ. ການດູແລຮັກສາກໍ່ງ່າຍ ພຽງແຕ່ລ້າງໝໍທັງສອງໜ່ວຍ ແລະ ປຸງຊາຍປຽກເລື້ອຍໆ.

ໝໍດິນສອງໜ່ວຍ ເຊິ່ງໜ່ວຍໜຶ່ງນ້ອຍ ແລະ ໜ່ວຍໜຶ່ງໃຫຍ່. ເອົາໜ່ວຍນ້ອຍໃສ່ໃນໜ່ວຍໃຫຍ່.



ອາຫານ ຫຼື ເຄື່ອງດື່ມແມ່ນເກັບໄວ້ໃນໝໍໜ່ວຍນ້ອຍ ແລະ ປິດດ້ວຍແພປຽກຊຸ່ມ.

ຢູ່ລະຫວ່າງຂອງໝໍທັງສອງນັ້ນເອົາຊາຍປຽກໃສ່ ແລະ ໃຫ້ຊຸ່ມຢູ່ຕະຫຼອດເວລາ.

ຕູ່ເຢັນທຳມະຊາດນີ້ໃຊ້ໄດ້ດົນຕີທີ່ສຸດແມ່ນຢູ່ບ່ອນທີ່ອາກາດຮ້ອນ ແລະ ແຫ້ງແລງ.

ການລ້ຽງສັດ

ນອກຈາກເປັນອາຫານແລ້ວ ສັດລ້ຽງຍັງສາມາດ ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງມາສູ່ໂຮມຮ້ວສວນ. ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັບພືດພັນທັນຍາຫານຕ່າງໆ ສັດ ນາໆຊະນິດກໍ່ໃຫ້ຜົນດີກວ່າຕໍ່ພື້ນທີ່ກະສິກຳ ແລະ ຊາວກະສິກອນ.

ເຜິ້ງ ຜະລິດນ້ຳເຜິ້ງໃຫ້ຄົນເຮົາໄດ້ກິນ ແລະ ພ້ອມນີ້ພວກມັນກໍ່ຍັງຊ່ວຍປະສົມເກສອນດອກ ໄມ້ນ້ຳອີກ.

ໄກ່, ຫານ ແລະ ເປັດ ກິນຫຍ້າ, ແກ່ນຫຍ້າ ແລະ ສັດຕູພືດຕ່າງໆເປັນອາຫານ ແລ້ວພວກມັນກໍ່ຂີ້ອອກມາເປັນ ຝຸ່ນແກ່ດິນ. ພ້ອມນີ້ ພວກມັນຍັງຄວັດເຂັຍດິນໃນເວລາ ຊອກຫາອາຫານໃນດິນ. ປ່ອຍໃຫ້ໄກ່ຊອກກິນອາຫານຢູ່ ສ່ວນໜຶ່ງໆເດືອນ ແລະ ຈາກນັ້ນກໍ່ຍ້າຍໄກ່ນັ້ນໄປຫາກິນ ຢູ່ສ່ວນໃໝ່ຕໍ່ໄປ. ໄກ່ໄປຫາກິນຢູ່ສ່ວນໃດພວກມັນ ກໍ່ຄວັດເຂັຍຫຍ້າອອກ ແລະ ກໍ່ປີ້ນດິນຫາອາ ຫານ. ຫຼັງຈາກຍ້າຍໄກ່ອອກໄປແລ້ວໃຫ້ໂຖຄາດ ສ່ວນໜຶ່ງນັ້ນ ແລ້ວປູກພືດໃສ່.

ໝູ ດຸດປີ້ນດິນຂຶ້ນມາເພື່ອຊອກຫາກິນອາຫານຈຳພວກຮາກຫຍ້າທີ່ແຕ່ຕາມພື້ນດິນ. ເຮັດຄອກນ້ອຍໄວ້ໃຫ້ໝູຢູ່ ແລະ ຄ່ອຍຍ້າຍໄປຕາມຈຸດຕ່າງໆຂອງສວນ ຄືກັນກັບຍ້າຍໄກ່.

ແບ້ ເຮັດໃຫ້ດິນແປນໂດຍທີ່ພວກມັນກິນພູມໄມ້ຕ່າງໆ. ເນື່ອງຈາກວ່າແບ້ຈະກິນໄມ້ ພູມເກືອບທຸກຊະນິດ, ຫ່ານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ມັດແບ້ໄວ້ໃກ້ກັບພູມໄມ້ທີ່ທ່ານຢາກໃຫ້ມັນກິນ.

ການລ້ຽງສັດກິນຫຍ້າ

ສັດກິນຫຍ້າຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ງົວ, ແກະ ແລະ ແບ້ມີທັງຜົນດີ ແລະ ຜົນເສຍຕໍ່ດິນ. ມັນຈະມີ ຜົນດີ ຫຼື ເສຍແມ່ນຂຶ້ນກັບການບໍລິຫານຈັດການ. ເມື່ອໃຫ້ສັດກິນຫຍ້າໃນທົ່ງຫຍ້າທີ່ມີຫຍ້າ ຂຶ້ນເຕັມ ພວກມັນກໍ່ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຫຍ້າລົດລົງ ພ້ອມໃສ່ຝຸ່ນໃຫ້ດິນ. ແຕ່ຖ້າຫາກສັດກິນຫຍ້າ ເຫຼົ່ານັ້ນກິນຫຍ້າໝົດ ດິນກໍ່ຈະແຫ້ງ ແລະ ແກ່ນ. ເມື່ອຝົນຕົກມາ ນ້ຳຝົນກໍ່ຈະກັດເຊາະເອົາ ດິນໄປ; ເມື່ອດິນຖືກກັດເຊາະໄປຈາກພື້ນທີ່ໆແປນນັ້ນ ມັນກໍ່ຈະບໍ່ມີພືດພັນຫຍັງເກີດຂຶ້ນອີກ.

ເຮັດແຫຼ່ງສັດໄວ້ໃກ້ເຮືອນ ເພື່ອສະດວກໃນການຮັກສາ ແລະ ເອົາຝຸ່ນຂອງພວກມັນ ມາໃຊ້. ແຕ່ຖ້າຄອກນ້ອຍຫຼາຍພວກມັນກໍ່ຈະເຈັບເປັນໄດ້ງ່າຍ ເມື່ອມີແມງວັນ, ໂຕກາ ຝາກ ແລະ ພະຍາດມາເຕີບໃຫຍ່ຕາມຂີ້ຂອງພວກມັນ. ຈົ່ງອະນາໄມແຫຼ່ງ ຫຼື ຄອກເລື້ອຍໆ



ໂດຍສະເພາະໃນຍາມຝົນ ເພື່ອປ້ອງກັນທັງຄົນ ແລະ ສັດຈາກການເຈັບປ່ວຍ. ຂີ້ສັດເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ສາມາດນຳມາເຮັດຝຸ່ນໝັກໄດ້.

ບໍ່ວ່າທ່ານຈະລ້ຽງສັດກິນຫຍ້າຂອງທ່ານດ້ວຍວິທີການໃຫ້ກິນຫຍ້າໃນບໍລິເວນອ້ອມຮົ່ວໄວ້ ຫຼື ປ່ອຍໃຫ້ກິນຢ່າງອິດສະຫຼະ, ຈິ່ງລ້ຽງພວກມັນໃນຈຳນວນທີ່ເໝາະສົມກັບຂະໜາດຂອງດິນທີ່ສາມາດຮອງຮັບໄດ້.

ໃຫ້ສັດລ້ຽງຍ້າຍບ່ອນກິນຫຍ້າຈາກສ່ວນໜຶ່ງໄປກິນອີກສ່ວນໜຶ່ງ

ຖ້າທ່ານຫາກປ່ອຍໃຫ້ສັດລ້ຽງໄປກິນຫຍ້າຢູ່ບ່ອນໃດກໍ່ໄດ້ຕາມທີ່ພວກມັນຕ້ອງການ, ພວກມັນກໍ່ຈະກິນຫຍ້າລົງຈົນຈຳຮາກ ແລະ ປີຕໍ່ມາຫຍ້າເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ຈະບໍ່ສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ງາມຄືເກົ່າ. ຈິ່ງປ່ຽນບ່ອນສັດລ້ຽງກິນຫຍ້າ ຈາກທີ່ງ່າຫຍ້າສ່ວນທີ່ເຫັນວ່າສັດໄດ້ກິນໃບຫຍ້າໄປແລ້ວເຄິ່ງຕົ້ນ ໄປຍັງສ່ວນທີ່ຍັງມີຫຍ້າງາມຢູ່.

ຖ້າທ່ານເຮັດຮົ່ວໄດ້ ໃຫ້ແບ່ງທີ່ງ່າຫຍ້າລ້ຽງສັດຂອງທ່ານອອກເປັນສ່ວນນ້ອຍໆ ໂດຍອີງໃສ່ຊະນິດຂອງພືດທີ່ເກີດໃນນັ້ນ. ຈິ່ງປ່ຽນບ່ອນໃຫ້ສັດລ້ຽງຂອງເຈົ້າກິນຫຍ້າໄປມາຕາມສ່ວນຕ່າງໆທີ່ແບ່ງໄວ້ນັ້ນ. ຖ້າທ່ານປ່ອຍໃຫ້ສັດກິນຫຍ້າ, ໃຫ້ມີຮົ່ວຂັ້ນພວກມັນໄວ້ ເຖິງແມ່ນກຳແພງຫີນຕ່ຳກໍ່ຈະສາມາດກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຂ້າມໄປກິນຫຍ້າຢູ່ສ່ວນອື່ນໄດ້. ແຕ່ຖ້າທ່ານໄປລ້ຽງເອງ ກໍ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຮົ່ວກໍ່ໄດ້.

ຈິ່ງລະວັງບໍ່ໃຫ້ປ່ອຍໃຫ້ສັດກິນຫຍ້າລຽບຕາມແຄມ ຫຼື ອ້ອມແອ້ມແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ຄົນໃຊ້. ເພາະຖ້າຫາກຂີ້ສັດເຫຼົ່ານັ້ນປົນເປື້ອນກັບນ້ຳທີ່ຄົນດື່ມ, ນ້ຳທີ່ຄົນອາບ, ລອຍ, ຫຼື ຫາປາແລ້ວແມ່ພະຍາດກໍ່ຈະລະບາດ. ຈິ່ງຊຸດຮ່ອງເພື່ອນຳນ້ຳຈາກລຳນ້ຳເຂົ້າມາຫາໜອງ ຫຼື ແອ່ງບ່ອນໃຫ້ສັດກິນນ້ຳ.

ຍ້າຍບ່ອນສັດກິນຫຍ້າເລື້ອຍສຳໃດ

ຈະປ່ອຍໃຫ້ສັດກິນຫຍ້າຢູ່ໃນສ່ວນໜຶ່ງນັ້ນດິນເທົ່າໃດນັ້ນ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຈຳນວນສັດລ້ຽງ, ແລະ ຂະໜາດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງທີ່ງ່າຫຍ້າແຕ່ລະສ່ວນ. ໃນແຕ່ລະປີຕ້ອງໄດ້ປ່ອຍໃຫ້ສ່ວນໜຶ່ງໄດ້ຟື້ນຕົວເປັນເວລາໜຶ່ງປີເຕັມ ໂດຍບໍ່ປ່ອຍໃຫ້ມີສັດເຂົ້າມາກິນຫຍ້າໃນສ່ວນນັ້ນເລີຍ. ການເຮັດເຊັ່ນນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ດິນບໍ່ແຈບ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ຫຍ້າໃຫຍ່ຄົນມາຄືເກົ່າ.

ຍົກຕົວຢ່າງ: ຖ້າທ່ານແບ່ງພື້ນທີ່ທີ່ງ່າຫຍ້າອອກເປັນສາມສ່ວນ ຫຼື ຫຼາຍສ່ວນກວ່ານັ້ນ

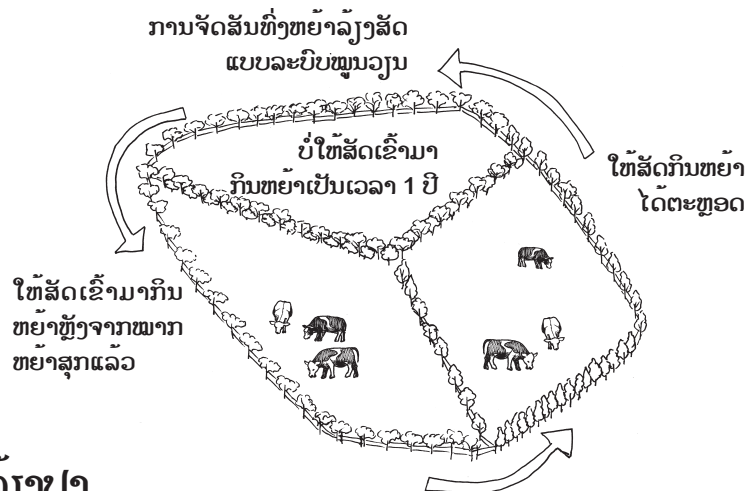


ໃຫ້ເຮັດຂຸມ ຫຼື ບ່ອນໃຫ້ສັດໄວ້ກິນນ້ຳ ແທນທີ່ຈະໃຫ້ພວກມັນກິນຫຍ້າລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ ຫຼື ແຄມໜອງ.

ໃຫ້ທ່ານຍ້າຍສັດລ້ຽງຂອງທ່ານເຂົ້າໄປກິນຫຍ້າໄປຕາມແຕ່ລະສ່ວນ ແລະ ຈາກນັ້ນກໍ່ໃຫ້ປະສ່ວນໜຶ່ງໄວ້ໃຫ້ມັນພັກພື້ນຕົວເປັນເວລາ 1 ປີ. ແລະ ໃນປີຕໍ່ໄປກໍ່ປ່ອຍໃຫ້ສ່ວນຕໍ່ໄປໄດ້ພັກ. ຫຼື ຫຼັງຈາກລະດູເກັບກ່ຽວກໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງຂອງທ່ານກິນຕໍ່ເພື່ອງ, ກົກສາລີ ແລະ ຫຍ້າຕ່າງໆ ທີ່ລົ້ມຢູ່ຕາມໜ້າດິນ. ພວກມັນຈະອະນາໄມໜ້າດິນໃຫ້ທ່ານພ້ອມໆກັບກະຈາຍຝຸ່ນໄປນຳ.

ດິນຂອງທ່ານສາມາດຮອງຮັບສັດກິນຫຍ້າໄດ້ຈັກໂຕ?

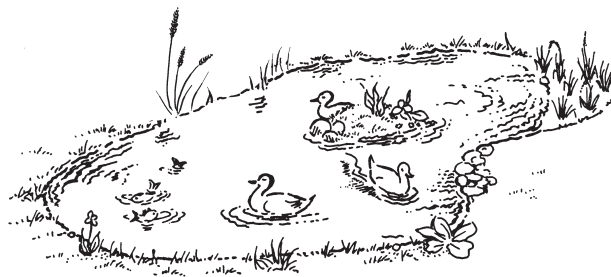
ສັດລ້ຽງເປັນສິ່ງຄຳປະກັນໃນເວລາຂາດເຂີນ ເພາະວ່າຊາວກະສິກອນຈະສາມາດຂາຍ ຫຼື ເອົາສັດລ້ຽງນັ້ນມາເປັນອາຫານໄດ້. ຈຳນວນສັດລ້ຽງມັນສະແດງເຖິງຖານະທາງເສດຖະກິດທີ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຄົນມີຄວາມນັບຖື. ແຕ່ເມື່ອຜູ້ລ້ຽງຕ້ອງການໆນັບຖື ແລະ ສິ່ງຮັບປະກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການລ້ຽງສັດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນເກີນກວ່າທີ່ເນື້ອທີ່ດິນຂອງຕົນຈະຮອງຮັບໄດ້ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ທັງດິນ ແລະ ສັດລ້ຽງມີສຸຂະພາບຊຸດໂຊມລົງ. ຂະໜາດຂອງເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຕ້ອງການໃນການລ້ຽງສັດນັ້ນມັນຂຶ້ນກັບວ່າພື້ນທີ່ນັ້ນມີຫຍ້າງາມຫຼາຍປານໃດ ແລະ ດິນຊຸ່ມດີສຳໃດ. ສຳລັບໃນພື້ນທີ່ແຫ່ງ ແມ່ນຕ້ອງການເນື້ອທີ່ດິນກວ້າງຂວາງຫຼາຍກວ່າດິນທີ່ມີຄວາມຊຽວຫຼາຍ.



ການລ້ຽງປາ

ໜອງລ້ຽງປາຂະໜາດນ້ອຍກໍ່ສາມາດຜະລິດອາຫານໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນພື້ນທີ່ໆຈຳກັດ ແລະ ພ້ອມນີ້ມັນກໍ່ຍັງເປັນການເກັບນ້ຳໄວ້ສຳລັບການປູກຝັງ. ຢູ່ຕາມໂຮ່ນາ ແລະ ໜອງປາທ່ານຍັງສາມາດ:

- ລ້ຽງປາ ຫຼື ຫອຍຕ່າງໆໄວ້ເປັນອາຫານ ເຊັ່ນ: ປາໃນ, ປານິນ, ກຸ້ງ ແລະ ກຸ້ງຝອຍ.
- ປູກພືດໄວ້ເປັນອາຫານ ເຊັ່ນ: ປົວທອງ, ປົວຫຼວງ, ເຜືອກ, ເຂົ້າ ແລະ ໝາກຈັບ.
- ປູກພືດໄວ້ເຮັດເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນເລົາ ແລະ ກຳໄຜ່.
- ເທົາ, ໄຄ ເພື່ອເປັນອາຫານຄົນ, ສັດ ແລະ ໄວ້ເຮັດຝຸ່ນ.
- ດິນພື້ນສະອຸດົມສົມບູນດ້ວຍຝຸ່ນໄວ້ໃສ່ສວນ.



ໜອງປາ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນສະໜອງອາຫານ ແລະ ນ້ຳໃຫ້ການປູກຝັງ;
ການປ່ອຍປາ ແລະ ສັດປີກ ຈະສາມາດປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຍຸງມາແຜ່ພັນໄດ້.

ວິທີການເຮັດສະປາ

- 1 ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະເຮັດໜອງປາ ຕ້ອງກວດໃຫ້ແນ່ໃຈກ່ອນວ່າຕອນດິນຂອງທ່ານມີເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມໃນການລ້ຽງປາ ຫຼື ບໍ່. ທ່ານຕ້ອງມີນ້ຳພຽງພໍ ເພື່ອໃຫ້ນ້ຳຈຳນວນໜຶ່ງໄຫຼຜ່ານສະຂອງທ່ານໄປໄດ້. ຖ້ານ້ຳບໍ່ໄຫຼ ຍຸງກໍຈະມາແຜ່ພັນໄດ້.

ດິນທີ່ທ່ານຈະເຮັດສະປາໃສ່ນັ້ນຕ້ອງເປັນດິນທີ່ເກັບນ້ຳໄດ້ດີ ຖ້າເປັນດິນດາກໄດ້ແມ່ນດີທີ່ສຸດ. ຖ້າດິນທ່ານບໍ່ແມ່ນດິນດາກ ກໍຕ້ອງໄດ້ເຮັດພື້ນ ແລະ ແຄມສະໄຫ້ສາມາດເກັບນ້ຳໄດ້ ໂດຍການເອົາດິນດາກມາຈາກບ່ອນອື່ນ, ຫຼື ໃຊ້ຊີມັງ, ຫຼື ໃຊ້ແຜ່ນຢາງກໍໄດ້. ພື້ນ ແລະ ແຄມສະ ອາດຈະເຮັດຈາກໄມ້ໄຜ່ ຫຼື ຫຍ້າສານ ແລະ ທາຢາງໄມ້ກັນນ້ຳຮິວ.

ບ່ອນທີ່ເໝາະສົມແກ່ການເຮັດໜອງທີ່ສຸດແມ່ນຕີນຄ້ອຍ (ເພື່ອນ້ຳຈະສາມາດໄຫຼລົງມາໂຮມໃນໜອງໄດ້) ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ຢູ່ຫ່າງຈາກແຫຼ່ງນ້ຳກິນນ້ຳໃຊ້ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແມັດ. ທາກຈະໃຊ້ນ້ຳຈາກຮອງ ຫຼື ຫ້ວຍ ແມ່ນໃຫ້ເຮັດຄູກັນນ້ຳຊົ່ວຄາວໄວ້ກ່ອນ ເພື່ອໃຫ້ທ່ານສາມາດກະກຽມໜອງປານັ້ນໃຫ້ຮຽບຮ້ອຍ.

- 2 ຊຸດຊຸມໃຫ້ເລິກ 1 ແມັດເປັນວົງມົນ ແລະ ກວ້າງຕາມທທ່ານສາມາດເຮັດໄດ້. ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະເປັນໜອງນ້ອຍໆທີ່ມີເສັ້ນຜາສູນກາງ 1 ຫຼື 2 ແມັດ ກໍສາມາດລ້ຽງປານ້ອຍ ແລະ ເທົາໄວ້ເປັນອາຫານເສີມໄດ້. ຖ້າທ່ານມີເນື້ອທີ່ພຽງພໍ ກໍສາມາດເຮັດໜອງລ້ຽງປາຫຼາຍໜ່ວຍໄດ້ ໂດຍໃຫ້ແຕ່ລະໜ່ວຍມີເສັ້ນຜາສູນກາງຕ່ຳກວ່າ 3 ແມັດ. ເພາະມັນຈະເຮັດໃຫ້ການຊຸດສະ ແລະ ການເອົາປາຂຶ້ນມາກິນໄດ້ງ່າຍກວ່າ.

- 3 ຢຽບດິນດາກຢູ່ພື້ນສະໃຫ້ແໜ້ນດີ. ຖ້າມັນເປັນສະໃຫຍ່ ກໍໃຫ້ຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນ້ຳເພື່ອນບ້ານມາຢຽບພື້ນສະຊ່ວຍ. ທ່ານສາມາດໃຊ້ສັດໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ ແລະ ສັດອື່ນທີ່ທ່ານມີມາຢຽບພື້ນສະໃຫ້ແໜ້ນໄດ້, ຂີ້ຂອງພວກມັນກໍຍັງໄປອັດຮູຮິວຕາມພື້ນໜອງໄດ້.

ເມື່ອໜອງມີນ້ຳເຕັມແລ້ວ, ເທົາ ແລະ ພືດນ້ຳອື່ນໆກໍຈະເກີດຂຶ້ນ. ຖ້າມີຫ້ວຍຮ່ອງ ຫຼື ໜອງອື່ນຢູ່ໃກ້ ໃຫ້ເອົາພືດນ້ຳ ແລະ ສັດນ້ຳນ້ອຍຈາກຫ້ວຍຮ່ອງ ຫຼື ໜອງນັ້ນມາປ່ອຍໃສ່ໜອງຂອງທ່ານເພື່ອໃຫ້ມັນຂະຫຍາຍພັນຕໍ່ໄປ. ຈາກນັ້ນກໍຊອກຫາ ຫຼື ຊື້ປາທີ່ທ່ານຕ້ອງການລ້ຽງມາປ່ອຍໃສ່ໜອງຂອງນັ້ນ.

ການເຮັດການກະເສດແບບຍືນຍົງໃນເມືອງໃຫຍ່

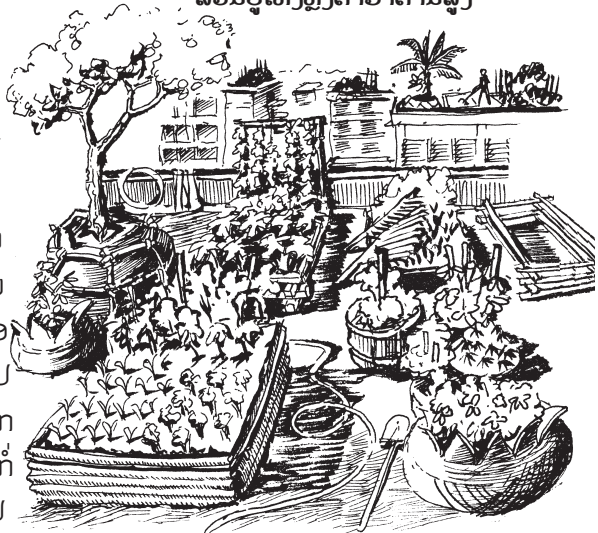
ມີຜູ້ຄົນນັບມື້ນັບຫຼາຍທີ່ຢູ່ໃນຫຼາຍຕົວເມືອງໃຫຍ່ ໄດ້ທຳການປູກຝັງເພື່ອເອົາຜົນຜະລິດມາເປັນອາຫານ, ເພື່ອສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ, ເພື່ອຮັກສາຄວາມຮູ້ ແລະ ຮີດຄອງ ປະເພນີ ທາງດ້ານການກະສິກຳໄວ້. ການສ້າງພື້ນທີ່ສີຂຽວໃນຕົວເມືອງ ໂດຍການປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດຜັກທັນຍາຫານຕ່າງໆ ແມ່ນເປັນການປັບປຸງໃຫ້ອາກາດສົດຊື່ນດີຂຶ້ນ ແລະ ພ້ອມນີ້ມັນກໍຍັງເປັນການລົດການເປັນໂລກໄພໄຂ້ເຈັບຈາກມົນລະພິດທາງອາກາດ ເຊັ່ນ: ໂລກຫອບຫິດເປັນຕົ້ນ. ການປ່ຽນພື້ນທີ່ວ່າງເປົ່າທີ່ມັກເປັນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ໃຫ້ກາຍມາເປັນພື້ນທີ່ປູກຝັງ ຫຼື ສວນຜັກນັ້ນເຮັດໃຫ້ຕົວເມືອງມີຄວາມສະອາດສວຍງາມຂຶ້ນ.

ການດັດແປງວິທີການກະສິກຳໃຫ້ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ແຄບ

- ປູກພືດໃສ່ຕາມຫຼັກເສົາ, ຝາ ຫຼື ຮ້ານຕົ້ນໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ. ຂ້າງຂອງຕຶກກໍ່ເປັນຄ້າງໃຫ້ພືດປະເພດເຄືອເກາະກຽວຂຶ້ນໄປໄດ້ດີ.
- ປູກພືດທັນຍາຫານຕ່າງໆໃສ່ໃນຄູເກົ່າ, ກະບ່ອງ, ຊາມ, ຖົງຢາງໄວ້ ຕາມດາດພ້າ (ຫຼັງຄາ) ຫຼື ຕາມລະບຽງຂອງຕຶກອາຄານຕ່າງໆກໍ່ໄດ້. ໃຊ້ພາຊະນະບັນຈຸອັນໃດກໍ່ໄດ້ ແລ້ວຈຶ່ງຮູ້ໃຫ້ນຳໄດ້ລະບາຍອອກເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຮາກພືດເນົາ. ພືດຜັກປະເພດກິນໃບ ແມ່ນເຕີບໃຫຍ່ດີໃນພາຊະນະບັນຈຸຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຜັກທົມ, ສະຫຼັດ, ໝາກເລັ່ນ, ໝາກ ເຜັດໃຫຍ່ ແລະ ໝາກເຂືອຕ່າງໆ. ໝາກເຕືອ, ໝາກກ້ວຍ, ຕົ້ນປາມ, ໝາກນັດ, ຕົ້ນໝາກກຽງເຕ້ຍ (ໝາກກຽງການ), ຕົ້ນມ່ວງເຕ້ຍ (ໝາກມ່ວງການ) ກໍ່ປູກໃນຖັງ, ໂຖ ຫຼືພາຊະນະບັນຈຸອື່ນໆກໍ່ເຕີບໃຫຍ່ໄດ້ດີ.

- ສຳລັບໜານຜັກທີ່ບໍ່ເລິກ (ປະມານ 20 ຊັງຕີແມັດ) ແມ່ນສາມາດນຳເອົາຝຸ່ນຊີວະພາບຕ່າງໆ (ເບືອກສາລີ, ຂີ້ແກບ, ໃບໄມ້ ຫຼື ເຈ້ຍ ໜັງສືພິມມຸ່ນ ແລະ ອື່ນໆ ໃສ່ບົນລົງໄປໄດ້. ເຮັດຊຸມໃນໜານນັ້ນ ແລ້ວປູກເບ້ຍພືດຜັກໃສ່ໃນຊຸມ ແລະ ໂຮຍດິນລົງໄປໜ້ອຍໜຶ່ງເພື່ອຖິ້ມຮາກພືດ ແລ້ວເມື່ອເວລາຜ່ານໄປຮາກຂອງພືດກໍ່ຈະຂະຫຍາຍອອກ ແລະ ຝຸ່ນຊີວະພາບໃນໜານນັ້ນກໍ່ຈະຍ່ອຍສະຫຼາຍກາຍເປັນດິນໄປໃນທີ່ສຸດ.

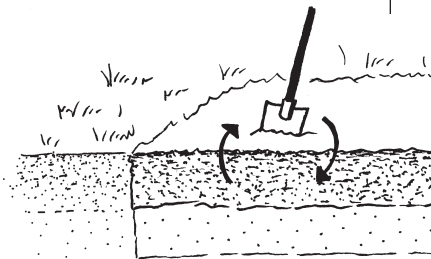
ສວນຢູ່ເທິງຫຼັງຄາອາຄານສູງ



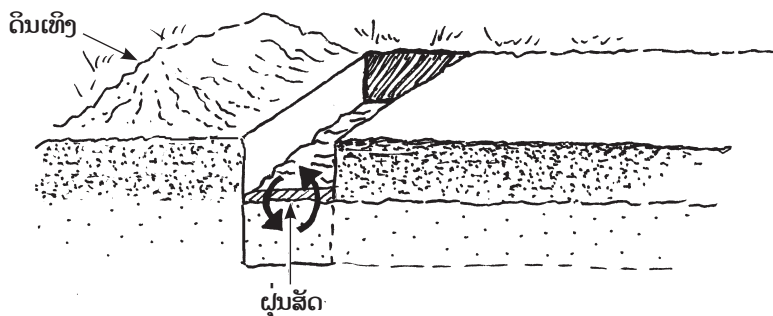
- ເຮັດໜານປູກສູງຈາກໜ້າດິນໂດຍການຂຸດດິນພື້ນຂຶ້ນ ແລ້ວໃຊ້ດິນຊັ້ນເທິງຖິມລົງ (ເບິ່ງໜ້າຕໍ່ໄປ) ຫຼື ເອົາດິນມາກອງຄູນຂຶ້ນເທິງພື້ນຊຶມັງໃຫ້ສູງ 1 ແມັດ ຈາກນັ້ນກໍເຮັດຂອບອ້ອມໄວ້.
- ກ້າແກ່ນແນວ ຫຼື ບົງເບ້ຍໃຫ້ຖືກວ່າປົກກະຕິ. ເມື່ອເວລາຜ່ານໄປພືດຜັກທີ່ປູກແບບນີ້ຈະປັບຕົວເຂົ້າກັບພື້ນທີ່ແຄບໄດ້.
- ປູກພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດນຳກັນໃນພື້ນທີ່ແຄບ.
- ຫຼັງຈາກເກັບກູ້ຜົນຜະລິດແລ້ວ ໃຫ້ປູກພືດຜັກໃໝ່ຂຶ້ນມາທົດແທນທັນທີ.

ວິທີການເຮັດໜານຜັກໂດຍຂຸດປັ້ນດິນພື້ນຂຶ້ນ ແລ້ວເອົາດິນເທິງຖິມລົງ

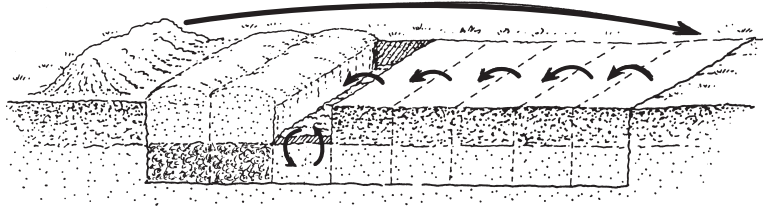
ວິທີການເຮັດໜານຜັກໂດຍຂຸດປັ້ນດິນພື້ນຂຶ້ນ ແລ້ວເອົາດິນເທິງຖິມລົງ ການຂຸດດິນພື້ນຂຶ້ນ ແລ້ວເອົາດິນເທິງຖິມລົງນີ້ເປັນວິທີການທີ່ດີ ໃນການປູກພືດໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້ໃນພື້ນທີ່ນ້ອຍ ຫຼື ປູກໃນດິນທີ່ແຂງ ຫຼື ດິນທີ່ມີຝຸ່ນຊີວະພາບໜ້ອຍ.



- ❶ ລວງກວ້າງຂອງໜານຜັກທີ່ຈະຂຸດນັ້ນຄວນໃຫ້ກວ້າງພໍລົມຄວນ ຫຼື ກວ້າງປະມານທີ່ຄົນສອງຄົນນັ່ງຢ່າງຢູ່ຄົນລະພາກໜານສາມາດຢັ້ງຢືນກັນໄດ້. ສຳລັບລວງຍາວນັ້ນແມ່ນແລ້ວແຕ່ທ່ານຕ້ອງການ.
- ❷ ຂຸດ ແລະ ທຸບດິນທາງເທິງໜານໃຫ້ມຸ່ນແລ້ວເອົາຝຸ່ນໝັກ ຫຼື ຝຸ່ນສັດໃສ່ໃຫ້ທົ່ວໜານ.
- ❸ ເລີ່ມຈາກສົ້ນໜານດ້ານໃດດ້ານໜຶ່ງ ໂດຍການຂຸດເປັນຮ່ອງລົງໄປຕາມລວງກວ້າງຂອງໜານໃຫ້ເລິກ 30 ຊມ ແລະ ກວ້າງ 30 ຊມ.



- ④ ໃຊ້ຈັກ ຫຼື ຊ່ວຍນຳຊຸດດິນຂຶ້ນລຸ່ມໃນຮ່ອງໃຫ້ຜົງ ແລ້ວຈາກນັ້ນກໍເອົາຝຸ່ນໝັກ ຫຼື ຝຸ່ນສັດໃສ່.
- ⑤ ຈາກນັ້ນກໍຊຸດຮ່ອງທີ່ສອງທີ່ຢູ່ຖັດໄປ ເອົາດິນຂຶ້ນເທິງທີ່ຊຸດນັ້ນຖິ້ມລົງໄປໃນຮ່ອງທີ່ໜຶ່ງ. ຊຸດຍິງດິນໃນຮ່ອງທີ່ສອງໃຫ້ຜົງ ແລ້ວເອົາຝຸ່ນໝັກ ຫຼື ຝຸ່ນສັດໃສ່ລົງໄປໃນຮ່ອງທີ່ສອງ.



- ⑥ ໃຫ້ເຮັດຕາມຂັ້ນຕອນໃນຂັ້ນຕອນທີ (4) ຫຼື (5) ໄປເລື້ອຍຈົນສຸດທານ. ດິນທີ່ຊຸດຍິງຂຶ້ນມານັ້ນກໍຈະສູງຢູ່ເໝືອນໜ້າດິນ. ເຮັດໜານໃຫ້ຮາບພຽງໄດ້ລະດັບພ້ອມມີຂອບໜານສູງຂຶ້ນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ນ້ຳ ແລະ ດິນໃນໜານໄຫຼອອກໄປໄດ້. ຈາກນັ້ນກໍເອົາຝຸ່ນໝັກທີ່ຮ້ອນແລ້ວມາປົກຫ້າໜານ ກໍຖືວ່າພ້ອມທີ່ຈະປູກພືດໃສ່ໄດ້.

ຫຼັງຈາກເຮັດໜານແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ຄວນຢຽບໜານເພາະມັນຈະເຮັດໃຫ້ດິນແໜ້ນ. ຖ້າທ່ານຫາກຊຸດຍິງດິນ ແລະ ໃສ່ຝຸ່ນຄືດັ່ງຂ້າງເທິງນີ້ທຸກໆລະດູກ່ອນຈະລົງມີປູກພືດຜັກນັ້ນ ດິນປູກຝັງຂອງທ່ານກໍຈະຜຸຜຸຍອຸດົມສົມບູນດີໄປເປັນເວລາຫຼາຍປີ.

ດິນທີ່ມີສານປົນເປື້ອນ

ດິນໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ອາດຈະມີການປົນເປື້ອນກັບສານພິດເຄມີ ເຊັ່ນ: ສານກົ່ວຈາກສີທາ, ນ້ຳມັນ ແລະ ຖ່ານໄຟສາຍເກົ່າ. ເຊິ່ງສິ່ງທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາສຸຂະພາບທີ່ຮ້າຍແຮງໄດ້ (ເບິ່ງພາກທີ 16). ເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າດິນຂອງທ່ານມີການປົນເປື້ອນຫຼືບໍ່ ແມ່ນໃຫ້ເຮັດດັ່ງນີ້:

- ຊອກຮູ້ວ່າພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວນັ້ນຖືກໃຊ້ແນວໃດໃນອະດີດ. ຖ້າມັນຫາກເຄີຍເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງໂຮງງານ, ບ້ຳນ້ຳມັນ, ບ່ອນຈອດລົດ, ຫຼື ເປັນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ, ດິນຕອນນັ້ນອາດຈະມີການປົນເປື້ອນກໍເປັນໄປໄດ້.
- ຖ້າດິນນັ້ນມີກິ່ນຂົ່ວຄືກັບສານເຄມີ ດິນນັ້ນອາດມີການປົນເປື້ອນກໍໄດ້.
- ພື້ນທີ່ຢູ່ໃຕ້ຝາທີ່ມີການທາສີແມ່ນມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະມີການປົນເປື້ອນທາດກົວຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ເຈົ້າສາມາດທີ່ຈະນຳເອົາຕົວຢ່າງຂອງດິນໄປກວດຫາສານປົນເປື້ອນໄດ້ໃນມະຫາວິທະຍາໄລ, ສຳນັກງານຕົວແທນ, ຫຼື ໃນຫ້ອງວິເຄາະ (lab) ຂອງເອກະຊົນກໍໄດ້. ການກວດສານກົ່ວແມ່ນບໍ່ແພງຫຼາຍ ແຕ່ການກວດຫາສານປົນເປື້ອນອື່ນໃນດິນແມ່ນມັກເປັນເລື່ອງຍາກ ແລະ ມີລາຄາແພງ.

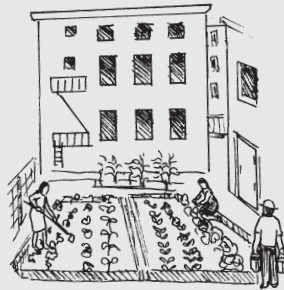
ການປູກຝັງໃນດິນປົນເປື້ອນຢ່າງປອດໄພ

ທ່ານສາມາດທີ່ຈະທຳການປູກຝັງໃນດິນປົນເປື້ອນໄດ້ຢ່າງປອດໄພ. ວິທີໜຶ່ງກໍ່ຄືການຖິມປິດດິນທີ່ປົນເປື້ອນນັ້ນດ້ວຍດິນດາກແຂງ ຫຼື ຊີມັງກໍ່ໄດ້. ເຊິ່ງມັນຈະເປັນການປິດທັບຊັ້ນດິນທີ່ປົນເປື້ອນນັ້ນໄວ້. ແລ້ວຈາກນັ້ນກໍ່ປູກພືດຜັກໃສ່ໃນກະຖັງ ຫຼື ເຮັດໜານປູກຢູ່ເທິງຊັ້ນດິນທີ່ເອົາມາຖິມນັ້ນ. ການປູກພືດຜັກກິນໝາກ (ເຊັ່ນ: ໝາກເລັ່ນ) ໃສ່ຕອນດິນທີ່ປົນເປື້ອນ ແມ່ນຈະປອດໄພດີກວ່າການປູກພືດຜັກກິນໃບ ເພາະວ່າພວກມັນດູດຊຶມເອົາສານພິດເຄມີໜ້ອຍກວ່າພືດຜັກກິນໃບ (ເຊັ່ນ: ຜັກຫົມ) ແລະ ພືດກິນຫົວ (ເຊັ່ນ: ຫົວກາລິດ ແລະ ມັນຝູງ).

ການກະສິກຳໃນຕົວເມືອງກຳລັງເຕີບໃຫຍ່

ປະເທດຄິວບາເປັນປະເທດທີ່ຕັ້ງຢູ່ເທິງເກາະ ທີ່ຕັ້ງໜຶ່ງເຄີຍເປັນປະເທດຜູ້ຜະລິດນ້ຳຕານ ແລະ ຢາສູບເພື່ອສົ່ງອອກຂາຍຕ່າງປະເທດ. ປະເທດຄິວບາ ມີການຜະລິດກະສິກຳທີ່ເປັນລະບົບອຸດສະຫະກຳທີ່ອາໄສນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຄມີເພື່ອການກະເສດທີ່ເຮັດຈາກນ້ຳມັນ (ເຊັ່ນ: ຢາຂ້າສັດຕູພືດ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີ). ເມື່ອສະຫະພາບໂຊວຽດລົ້ມລະລາຍ

ປະເທດຄິວບາກໍ່ສູນເສຍປະເທດຜູ້ຈຳໜ່າຍນ້ຳມັນ ແລະ ປະເທດລູກຄ້າຜູ້ຊື້ນ້ຳຕານ ແລະ ຢາສູບລາຍໃຫຍ່ທີ່ສຸດໄປ. ເນື່ອງຈາກນະໂຍບາຍການເມືອງບໍ່ລົງຮອຍກັນ, ບັນດາປະເທດຕ່າງໆສ່ວນໃຫຍ່ກໍ່ບໍ່ຍອມຂາຍຜະລິດຕະພັນເຄມີໃຫ້ກັບຄິວບາ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ບໍ່ຊື້ສິນຄ້າຈາກປະເທດຄິວບາເຊັ່ນກັນ. ເມື່ອຖືກປິດລ້ອມ ປິບຮັດເຊັ່ນນັ້ນ ປະເທດຄິວບາຈຳຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາທາງອອກໃໝ່ໃນການເຮັດການກະເສດ.



ປະເທດຄິວບາໄດ້ອອກນະໂຍບາຍໃໝ່ໂດຍການຖືເອົາການກະເສດແບບຍືນຍົງເປັນວາລະແຫ່ງຊາດ. ລັດຖະບານໄດ້ສົ່ງເສີມວິທີການກະເສດແບບຍືນຍົງໂດຍການໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນເຮັດການກະສິກຳ, ໃຫ້ການສຶກສາ, ແລະ ສ້າງຕະຫຼາດປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆຂຶ້ນ. ໃນເມື່ອວິທີການກະເສດແນວໃໝ່ນີ້ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ແຜ່ຂະຫຍາຍອອກໄປ, ມັນກໍ່ມີອາຫານການກິນທີ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບຫຼາຍຂຶ້ນສຳລັບທຸກຄົນ.

ປະເທດຄິວບາກໍ່ຄືກັບບັນດາປະເທດອື່ນໆ ທີ່ມີປະຊາຊົນຍິນຍາຍຖິ່ນຖານເຂົ້າມາທຳມາຫາກິນໃນບັນດາຕົວເມືອງໃຫຍ່. ໃນປະຈຸບັນນີ້ລັດຖະບານກໍ່ໄດ້ປຸກລະດົມໃຫ້ປະຊາຊົນທັນມາເຮັດການກະເສດປູກພືດທັນຍາຫານຢູ່ໃນເມືອງໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການການກະເສດແບບຍືນຍົງ. ການກະເສດໃນຕົວເມືອງຊ່ວຍສົ່ງເສີມໃຫ້ມີສະບຽງອາຫານທີ່ອຸດົມສົມບູນ, ມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ມີການສຶກສາ. ເຊິ່ງວ່າຜະລິດຕະພັນພືດຜັກສົດ (ຜັກ, ສັດປີກ, ດອກໄມ້ ແລະ ພືດສະໝຸນໄພຕ່າງໆ) ທີ່ໃຊ້ໃນນະຄອນຫຼວງຮາວັນນາລ້ວນແລ້ວແຕ່ປູກຢູ່ໃນ ຫຼື ຢູ່ບໍລິເວນໃກ້ກັບຕົວເມືອງນັ້ນເອງ. ພືດສະໝຸນໄພຕ່າງໆທີ່ປູກໃນນະຄອນຫຼວງຮາວັນນາແມ່ນຂາຍໃນລາຄາຖືກຢູ່ຮ້ານທີ່ມີຊື່ວ່າ: “ກູນຟາມາຊີ” (ສະໝຸນໄພສົດ). ເຖິງວ່າຈະມີການນຳຂຶ້ນມາຕຳນິວິຈານກັນກໍ່ຕາມ, ແຕ່ການກະເສດແບບຍືນຍົງກໍ່ໄດ້ປ່ຽນແປງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຄິວບາໄປໃນທາງທີ່ດີຂຶ້ນ.

ການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ

ການທີ່ຈະນຳເອົາຜະລິດຕະພັນທາງການກະເສດໄປຂາຍນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີເສັ້ນທາງທີ່ດີ, ມີພະຫະນະຂົນສົ່ງສິນຄ້າໄປຍັງຕະຫຼາດ ແລະ ໄດ້ຮັບລາຄາທີ່ຍຸຕິທຳ. ການທີ່ຈະປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍຂອງລັດໃຫ້ມາສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນລາຍຍ່ອຍນັ້ນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາຍາວນານ. ແຕ່ມັນກໍ່ມີຫຼາຍວິທີທາງທີ່ຊາວກະສິກອນສາມາດຈະເຮັດໄດ້ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ລາຄາທີ່ຍຸຕິທຳ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການຮ້ອງຂໍການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດ.

ຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ

ປົກກະຕິແລ້ວຊາວກະສິກອນລາຍຍ່ອຍມັກຈະຂາຍຜະລິດຕະພັນຂອງຕົນໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນກາງທີ່ໃຫ້ລາຄາຖືກ. ລັດຖະບານອາດຈະຍື່ນມືເຂົ້າມາຊ່ວຍເຫຼືອໂດຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຢຸດເຊົາການປູກພືດທັນຍາຫານແບບດັ້ງເດີມ (ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ສາລີ) ແລ້ວທັນມາປູກພືດເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ: ອອຍ, ກາເຟ, ຫຼື ໝາກໂກໂກ ເພື່ອສົ່ງໄປຂາຍໃນຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ. ແຕ່ບັນຫາຂອງການປູກພືດເສດຖະກິດກໍ່ຄືລາຄາຂອງມັນບໍ່ຄົງທີ່. ຖ້າລາຄາສິນຄ້າຂອງພືດເສດຖະກິດໃນຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດຫຼຸດລົງ, ທ່ານກໍ່ຈະບໍ່ມີເງິນໃຊ້ ແລະ ກໍ່ບໍ່ມີແນວຈະກິນເປັນອາຫານ.

ສຳລັບຊາວກະສິກອນຫຼາຍໆຄົນ ການປູກພືດທັນຍາຫານສຳລັບຂາຍໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດໃນຂົງເຂດ ກໍ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ຢ່າງເປັນກອບເປັນກຳ.

ການຕະຫຼາດສະຫະກອນລວມໝູ່

ວິທີທາງໜຶ່ງໃນການຮັບປະກັນລາຄາຜະລິດຕະພັນການກະເສດໃຫ້ໄດ້ລາຄາດີ ແລະ ທັງເປັນການຮັບປະກັນເລື່ອງສະບຽງອາຫານ ກໍ່ຄືການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນລວມໝູ່ ຫຼື ສະມາຄົມການຕະຫຼາດຂອງຊາວກະສິກອນຂຶ້ນມາ. ເມື່ອພວກເຂົານຳຜະລິດຕະພັນຂອງຕົນມາຂາຍລວມກັນ ພວກເຂົາກໍ່ສາມາດຄວບຄຸມລາຄາສິນຄ້າກະເສດຂອງພວກເຂົາໄດ້ດີກວ່າ, ແລະ ມັນຍັງເປັນການລົດຄ່າຂົນສົ່ງແລະ ຄ່າການຕະຫຼາດໄດ້ນຳອີກ. ໃນເກືອບທຸກປະເທດແມ່ນມີກົດລະ



ໃນສະມາຄົມກະສິກຳກອນ ສະມາຊິກທຸກຄົນອອກແຮງງານຮ່ວມກັນ, ອອກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການນຳສິນຄ້າໄປຫາຜູ້ບໍລິໂພກຮ່ວມກັນ, ເຊິ່ງມັນເປັນການລົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆສຳລັບສະມາຊິກທຸກຄົນ.

ບຽບທຸກການໃນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ ຫຼື ສະມາຄົມລວມໝູ່.

ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກໍ່ຄືຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກກັບຜູ້ຄົນທີ່ທ່ານໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທຸກໆຄົນໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນເອງຢ່າງເຕັມທີ່. ສິ່ງສຳຄັນອີກອັນໜຶ່ງກໍ່ຄືຕ້ອງ

ມີການຕົກລົງເຫັນດີນຳກັນໃນລະບຽບຫຼັກການທີ່ໃຫ້ທຸກຄົນມີສິດສະເໝີພາບໃນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງຂອງຕົນຢ່າງຍຸຕິທຳ.

ຜະລິດຕະພັນມູນຄ່າເພີ່ມ

ບັນດາບໍລິສັດທີ່ທຳການແປຮູບອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກຟາມ ສ້າງລາຍໄດ້ຢ່າງມະຫາສານ ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນກໍ່ອາດຈະສາມາດເຮັດແທນໄດ້. ເມື່ອຊາວກະສິກອນທຳການແປຮູບພືດທັນຍາຫານທີ່ຕົນຜະລິດມາໄດ້ມາເປັນຜະລິດຕະພັນເພື່ອຂາຍ ເຊັ່ນ: ໝາກໄມ້ແຫ້ງ, ພືດສະໝຸນໄພແຫ້ງບັນຈຸກ່ອງ, ກວນໝາກໄມ້ ແລະ ວັນ, ນ້ຳເຜັງ, ເນີຍແຂງ, ກະຕ່າ, ເຄື່ອງເຟີນີເຈີ ແລະ ອື່ນໆ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເອີ້ນວ່າ: ການຜະລິດມູນຄ່າເພີ່ມ ນັ້ນກໍ່ເພາະວ່າເຈົ້າໄດ້ເພີ່ມມູນຄ່າໃຫ້ແກ່ພືດທັນຍາຫານທີ່ໄດ້ປູກມາ.

ການຊື້ເຄື່ອງມາແປຮູບຜະລິດຕະພັນທາງການກະເສດ ແລະ ການຊອກຫາຕະຫຼາດເພື່ອຈຳໜ່າຍສິນຄ້າມູນຄ່າເພີ່ມນັ້ນກໍ່ເປັນເລື່ອງຍາກ. ສະຫະກອນລວມໝູ່ ຫຼື ສະມາຄົມກະເສດຕະກອນສາມາດເຮັດວຽກນີ້ໄດ້ງ່າຍກວ່າ.

ຜະລິດຕະພັນພິເສດສະເພາະ ແລະ ການຍື່ນຮັບຮອງຜະລິດຕະພັນ

ບັນດາບໍລິສັດເຮັດການກະສິກຳຂະໜາດໃຫຍ່ແມ່ນສາມາດປັບລາຄາຜະລິດຕະພັນຈາກຟາມຂອງບໍລິສັດໃຫ້ຕ່ຳໄວ້ໄດ້ ແຕ່ກໍ່ຍັງສາມາດສ້າງກຳໄລໄດ້ ເພາະວ່າພວກເຂົາເຈົ້າເຮັດການຜະລິດຫຼາຍ ແລະ ມັກໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານນຳອີກ. ແຕ່ສຳລັບຊາວກະສິກອນທຳມະດາທີ່ເຮັດການປູກຝັງໃນຕອນດິນນ້ອຍກວ່າກໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກບັນດາໂຄງການທີ່ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳທີ່ໃຊ້ວິທີການປູກຝັງສະເພາະ.

ມີໂຄງການອອກໃບຢັ້ງຢືນຮັບຮອງຕ່າງໆທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ລາຄາດີຈາກຜະລິດຕະພັນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ການອອກໃບຢັ້ງຢືນຮັບຮອງນີ້ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຊື້ຮູ້ວ່າຜະລິດຕະພັນທັນຍາຫານນັ້ນແມ່ນຜະລິດມາໂດຍບໍ່ໄດ້ໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ມັນກໍ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຜະລິດໄດ້ຮັບລາຄາທີ່ຍຸຕິທຳນຳອີກ. ສອງໂຄງການຮັບຮອງຂອງສາກົນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີກໍ່ຄື: ການຍື່ນຮັບຮອງການກະສິກຳປອດສານພິດ ແລະ ການຍື່ນຮັບຮອງການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳ. ກ່ອນຈະຕັດສິນໃຈເພື່ອສະໝັກເອົາການຍື່ນຮັບຮອງໃດໜຶ່ງ, ຈົ່ງພິຈາລະນາເຖິງຄວາມປ່ຽນແປງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຟາມຂອງທ່ານຕ້ອງໄດ້ເຮັດ. ຈົ່ງພິຈາລະນາເຖິງຈຳນວນເງິນ ແລະ ເວລາທີ່ຕ້ອງໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງ, ຖ້າມີຕະຫຼາດທີ່ສາມາດຍື່ນຮັບຮອງຜະລິດຕະພັນທີ່ທ່ານຈະຜະລິດນັ້ນໄດ້ ກໍ່ໃຫ້ພິຈາລະນາເຖິງວ່າຖ້າໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລ້ວທ່ານຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຍັງແດ່ຈາກການຮັບຮອງນັ້ນ.

ການຍັງຢືນຮັບຮອງການກະສິກຳປອດສານພິດ

ຜະລິດຕະພັນປອດສານພິດເປັນຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ມາຈາກການຜະລິດກະສິກຳທີ່ໃຊ້ວິທີທາງແບບຍືນຍົງ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ສານເຄມີໃດໆ ຫຼື ບໍ່ໃຊ້ແນວພືດທີ່ປ່ຽນແປງພັນທຸກຳ (ເບິ່ງພາກທີ 13). ໃນການຮັບຮອງການກະສິກຳປອດສານພິດນັ້ນ ກໍ່ຍັງຕ້ອງການໃຫ້ເກັບຜະລິດຕະພັນກະເສດປອດສານພິດຫຼັງເກັບກ່ຽວແລ້ວ ແມ່ນໃຫ້ແຍກໄວ້ຕ່າງຫາກບໍ່ໃຫ້ປົນກັບຜົນຜະລິດທີ່ໃຊ້ສານເຄມີ. ແຕ່ລະປະເທດກໍ່ມີກົດລະບຽບຫຼັກການທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນການໃຫ້ການອອກໃບຍັງຢືນຮັບຮອງກະເສດປອດສານພິດ ແລະ ໃນເກືອບທຸກປະເທດແມ່ນໃຫ້ຊາວກະສິກອນບັນທຶກວິທີການທຸກຢ່າງໃນການປູກພືດຂອງຕົນ.

ການຍັງຢືນຮັບຮອງການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳ

ການຍັງຢືນຮັບຮອງການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳແມ່ນເປັນການຮັບຮອງສະຫະກອນລວມໝູ່ ຫຼື ຮັບຮອງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານຕາມຟາມຕ່າງໆທີ່ເປັນສະມາຊິກຂອງສະຫະພັນ. ກ່ອນທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຮັບຮອງການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳນີ້, ທຸກຄົນໃນສະຫະກອນລວມໝູ່ນັ້ນຕ້ອງໄດ້ສະແດງໃຫ້ທາງອົງກອນອອກໃບຮັບຮອງນັ້ນເຫັນວ່າ: (1) ທຸກຄົນໃນກຸ່ມນັ້ນໄດ້ອອກແຮງງານຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ (ບໍ່ມີການບັງຄັບໃຊ້ແຮງງານ, ບໍ່ມີແຮງງານເດັກ ແລະ ມີຄ່າແຮງງານແກ່ຜູ້ອອກແຮງງານທຸກຄົນຢ່າງເປັນທຳ) ແລະ (2) ເປັນການສົ່ງເສີມການເຮັດວຽກເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ດີຂຶ້ນ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ການຮັບຮອງຕໍ່ໄປກຸ່ມດັ່ງກ່າວຕ້ອງໄດ້ສະແດງໃຫ້ຄະນະກຳມະການເຫັນວ່າ ທັງເງື່ອນໄຂແຮງງານ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມແມ່ນໄດ້ພັດທະນາປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ພ້ອມນີ້ ກໍ່ຍັງມີການໃຫ້ເງິນທຶນສຳລັບກຸ່ມກະສິກອນທີ່ບໍ່ສາມາດເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂໍໃບຮັບຮອງການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳນີ້ໄດ້.

ໃນປະຈຸບັນນີ້ໄດ້ມີການອອກໃບຮັບຮອງການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ຜະລິດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ ເຊັ່ນ: ຜູ້ຜະລິດກາເຟ, ໃບຊາ, ໂກໂກ້, ກ້ວຍ ແລະ ໝາກໄມ້ສິດອື່ນໆ ແລະ ມາຮອດເວລາທີ່ທ່ານກຳລັງອ່ານປຶ້ມຫົວນີ້ຢູ່ ເຂົາເຈົ້າກໍ່ອາດຈະໃຫ້



ການຮັບຮອງແກ່ຜູ້ຜະລິດພືດທັນຍາຫານອື່ນໆແລ້ວກໍ່ເປັນໄດ້. (ສຳລັບລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງການຮັບຮອງການກະສິກຳປອດສານພິດ ແລະ ການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳນັ້ນ, ໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ພາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ).

ການຮັບຮອງການກະສິກຳປອດສານພິດ ແລະ ການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນສ້າງລາຍຮັບໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຊາວກະສິກອນນຳຜະລິດຕະພັນໄປວາງຕະຫຼາດແບບລວມໝູ່

ຊາວກະສິກອນໃນແຄວ້ນຕາລາມັນກ້າ ປະເທດໂຄດສະຕາຣິກ້າ ໄດ້ພາກັນປູກໝາກໂກໂກຢູ່ຕາມ ຫວ່າງຂອງຕົນກ້ວຍ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ກິນໝາກອື່ນໆ. ໃນອະດີດພວກເຂົາພາກັນນຳເອົາໝາກກ້ວຍ ແລະ ໝາກໄມ້ຕ່າງໆທີ່ຜະລິດໄດ້ໄປຂາຍ

ໃນຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕໍ່ມາ ພວກເຂົາກໍ່ຄິດໄດ້ວ່າຄັນເອົາໂກໂກໄປ ຂາຍໃນຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດພວກເຂົາ ກໍ່ຈະມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນ, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງມີຊາວກະສິກອນຫຼາຍຄົນໄດ້ຕັດສິນ ໃຈຮ່ວມມືກັນພະຍາຍາມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ດັ່ງ ທີ່ຄິດໄວ້.



ພວກເຂົາໄດ້ຕັ້ງສະຫະກອນລວມ ໝູ່ຂຶ້ນມາ ທີ່ມີຊື່ວ່າ: ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດຂະ ໜາດນ້ອຍແຫ່ງແຄວ້ນຕາລາມັນກ້າ. ໃນໄລຍະທຳອິດ

ພວກເຂົາກໍ່ມີບັນຫາໃນການຊອກຫາລູກຄ້າມາຊື້ໂກໂກຂອງພວກເຂົາ. ມີຜູ້ຊື້ສອງສາມຄົນທີ່ຍອມ ຈ່າຍຄ່າການຜະລິດ ແຕ່ບໍ່ຈ່າຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການແປຮູບ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ທາງສະມາຄົມແມ່ນຕ້ອງ ການຫົນເພື່ອມາສ້າງໂຮງງານແປຮູບໝາກໂກໂກຂອງພວກເຂົາ.

ພາຍຫຼັງເດີນທາງເຂົ້າອອກໃນເມືອງຫຼາຍຄັ້ງເພື່ອໄປຫາລູກຄ້າມາຊື້ໂກໂກ ພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ ຮູ້ວ່າມັນມີໂຄງການອອກໃບຮັບຮອງການຄ້າຂາຍຍຸຕິທຳ ແລະ ຮັບຮອງການກະເສດປອດສານ ພິດ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ສິນຄ້າທີ່ພວກເຂົາຜະລິດໄດ້ນັ້ນມີລາຄາສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາ ເປັນສະຫະກອນຜູ້ຜະລິດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ, ພວກເຂົາຈຶ່ງຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຮັບ ຮອງການຄ້າຂາຍຍຸຕິທຳ. ຖ້າພວກເຂົາຖືກຮັບຮອງວ່າເປັນການກະສິກຳປອດສານພິດ, ພວກເຂົາ ກໍ່ຈະສາມາດຂາຍຜະລິດຕະພັນຂອງພວກເຂົາໄດ້ໃນລາຄາສູງພໍທີ່ຈະຫາທຶນຮອນມາສ້າງໂຮງງານ ແປຮູບໂກໂກໄດ້. ເຖິງແມ່ນວ່າໃນກຸ່ມຊາວກະສິກອນນຳກັນນັ້ນບໍ່ມີຜູ້ໃດໃຊ້ສານເຄມີໃນການປູກ ຝັງກໍ່ຕາມ ແຕ່ກໍ່ຍັງບໍ່ມີຜູ້ໃດໃນກຸ່ມຈະສາມາດຈ່າຍຄ່າທຳນຽມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ການຮັບຮອງນັ້ນມາໄດ້.

ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍແຫ່ງແຄວ້ນຕາລາມັນກ້າ ກໍ່ໄດ້ໄປເຈລະຈາກັບອົງກອນ ທີ່ສາມາດອອກໃບຢັ້ງຢືນການກະເສດປອດສານພິດທັງຢູ່ໃນຢູໂຣບ ແລະ ອາເມລິກາ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາ ເຈົ້າອອກໃບຢັ້ງຢືນດັ່ງກ່າວໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນທັງໝົດໃນສະມາຄົມດັ່ງກ່າວ. ທາງສະມາຄົມໄດ້ ມີການກວດກາກັນຄັ້ກແນ່ເພື່ອໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າບໍ່ມີການນຳໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ຟາມແຕ່ລະແຫ່ງກໍ່ໄດ້ ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານດຽວກັນເພື່ອຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ ແລະ ສຸຂະພາບແຂງແຮງດີ ຂອງປະຊາຊົນ. ສະມາຊິກຂອງສະຫະກອນຫຼາຍຄົນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ໄປກວດເບິ່ງຕາມແຕ່ ລະຟາມປູກໂກໂກ ແລະ ລາຍງານຕາມມາດຕະຖານທີ່ມີ. ສະມາຄົມດັ່ງກ່າວຈ່າຍຄ່າທຳນຽມໃນ ການຂົນສົ່ງອອກຮັບຮອງການຜະລິດການກະສິກຳປອດສານພິດຂອງຕົນພຽງແຕ່ໃບຮັບຮອງດຽວ, ຊາວກະສິກອນກວດເບິ່ງວ່າຕົນເອງເຮັດຖືກຕາມມາດຕະຖານແລ້ວບໍ່ ໂດຍການກວດເບິ່ງຈາກຈິດ

ບັນທຶກຂັ້ນຕອນຜະລິດຂອງຕົນ ແລ້ວຈາກນັ້ນກໍ່ຂຽນບົດລາຍງານສະບັບໜຶ່ງໃຫ້ແຕ່ລະອົງກອນທີ່ຮັບຮອງການປູກພືດປອດສານພິດນັ້ນ.

ເມື່ອທາງສະຫະກອນລວມໝູ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງແລ້ວ ພວກເຂົາກໍ່ສາມາດຂາຍສິນຄ້າທີ່ຜະລິດນັ້ນໄດ້ໃນລາຄາດີກວ່າ. ພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ຍືມເງິນນຳທະນາຄານມາສ້າງໂຮງງານແປຮູບໂກໂກ້. ຕໍ່ມາບໍ່ດົນພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ຂາຍໝາກກ້ວຍປອດສານພິດ ແລະ ໝາກໄມ້ອື່ນທີ່ປອດສານພິດເຊັ່ນກັນໃນລາຄາທີ່ດີຫຼາຍ ທັງໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ. ພ້ອມນີ້ພວກເຂົາຍັງເຮັດຊອກໂກໂກ້ແລ້ວປອດສານພິດໄວ້ຂາຍໃນຕະຫຼາດໃນເມືອງ.

ການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມຊາວກະສິກອນລວມໝູ່ນັ້ນ ມັນບໍ່ພຽງແຕ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຄອບຄົວສາມາດຂາຍເຄື່ອງປູກທີ່ຜະລິດມານັ້ນໄດ້ໃນລາຄາດີແລ້ວ ມັນຍັງຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດບໍລິຫານຈັດການວຽກງານຕ່າງໆໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ, ແລະ ມັນກໍ່ຍັງເປັນການເປີດໂອກາດອັນສິດໃສໃນທຸລະກິດຂອງພວກເຂົາຕໍ່ໄປໃນອະນາຄົດ.

ການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງ

ການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງ ເປັນຫຼັກສູດການຮຽນຮູ້ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ວຽໄປທີ່ເກີດຂຶ້ນໄດ້. ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ຊ່ວຍຝຶກອົບຮົມ, ຊາວກະສິກອນພາກັນຕັ້ງຄຳຖາມ, ເຮັດການທົດລອງ ແລະ ສົນທະນາໂອ້

ລົມກັນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າຮຽນ. ຫຼັກສູດການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງນີ້ກໍ່ຍັງຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນພັດທະນາທັກສະ (ຄວາມຊຳນານ) ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ, ທັກສະໃນການຈັດຕັ້ງ ແລະ ທັກ ສະຄວາມເປັນຜູ້ນຳ. ເມື່ອພວກເຂົາຖືກປຸກລະດົມໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າ

ຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຂອງຕົນເອງ, ບັນດາຊາວກະສິກອນກໍ່ສາມາດພັດທະນາວິທີການເຮັດການກະສິກຳທີ່ເປັນແບບຍືນຍົງ ທີ່ຢູ່ບົນພື້ນຖານການປັບໃຊ້ວິທີການກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມໃຫ້ດີຂຶ້ນ.



ຊາວກະສິກອນ ຊອກຫາທາງແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຕົນປະສົບພົບພໍ້ຕົວຈິງ ແລະ ເກີດຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ເຮັດການກະສິກຳຂອງຕົນເອງ.

ການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງສ້າງໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ມີຄວາມຊຳນານ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ

ນາງ ຮວາ ແລະ ນາງ ຄານ ອາໄສຢູ່ບ້ານດົງພີ, ປະເທດວຽດນາມ. ຜົວຂອງພວກເຂົາຊ່ວຍພວກເຂົາໃນການກະກຽມດິນຫວ່ານແນວປູກ ແລະ ຊ່ວຍເກັບກູ້ເມື່ອຮອດລະດູເກັບກຽວມາເຖິງ. ສ່ວນໃນເວລາທີ່ເຫຼືອຂອງປີທັງນາງຮວາ ແລະ ນາງຄານ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ດູແລຈັດການບ່ອນປູກຝັງນັ້ນດ້ວຍຕົນເອງ ເພາະວ່າຜົວຂອງເຂົາເຈົ້າທັງສອງຕ້ອງໄດ້ໄປເຮັດວຽກຢູ່ບ່ອນອື່ນ. ເມື່ອນາງຮວາສັງເກດເຫັນວ່າຜົນເກັບກຽວເຂົ້າຂອງຕົນຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງມາເປັນເວລາຫຼາຍລະດູແລ້ວ, ຜົວຂອງລາວກໍ່ແນະນຳໃຫ້ຊື້ປູຍເຄມີມາໃສ່ຕື່ມ. ແຕ່ນາງຮວາກໍ່ຮູ້ດີວ່າລາວບໍ່ມີເງິນພໍທີ່ຈະມາຊື້ປູຍເຄມີຕາມທີ່ຜົວຂອງລາວແນະນຳໄດ້. ເມື່ອມີພະນັກງານຕົວແທນກະສິກຳຂອງລັດລົງມາເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຫຼັກສູດການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ, ນາງຮວາ ແລະ ນາງຄານທີ່ເປັນເພື່ອນບ້ານໄກ້ກັນ ກໍ່ໄດ້ຕັດສິນໃຈພາກັນເຂົ້າຮ່ວມ.

ເມື່ອເຂົາເຈົ້າເລີ່ມເຂົ້າຮ່ວມຮຽນຮູ້, ພວກເຂົາເຈົ້າກໍ່ພົບວ່າສິ່ງທີ່ເຂົາເຈົ້າທັງສອງໄດ້ເຫັນວ່າໂຮງຮຽນນີ້ ມັນແຕກຕ່າງຈາກໂຮງຮຽນແຫ່ງອື່ນໆທີ່ເຂົາເຈົ້າທັງສອງໄດ້ຮຽນ ຫຼື ຮູ້ມາ. ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ໂອ້ລົມແລກປ່ຽນປະສົບການກັບຊາວກະສິກອນຄົນອື່ນໆກ່ຽວກັບພຶດພັນທີ່ປູກ, ແມງໄມ້ຕ່າງໆ, ສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນປູກຝັງ. ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຮັດທົດລອງຕາມວິທີການປູກຝັງໃນແບບຕ່າງໆ ແລ້ວກໍ່ຕັດສິນໃຈວ່າເຂົາເຈົ້າມັກວິທີການໃດ ແລະ ບໍ່ມັກວິທີການໃດ. ນາງຮວາ ກໍ່ໄດ້ເຊີນຊວນຊາວນາຄົນອື່ນໆມາເບິ່ງນາຂອງລາວ ແລະ ຊ່ວຍລາວຄິດຫາສາເຫດວ່າ ຍ້ອນຫຍັງຜົນຜະລິດເຂົ້າຂອງລາວຈຶ່ງລົດລົງ.

ສຳລັບນາງຄານແລ້ວ ນາງເປັນຄົນຂີ້ອາຍ ແລະ ບໍ່ກ້າເວົ້າກ້າວ່າຕໍ່ໜ້າຫຼາຍຄົນມາກ່ອນ. ແຕ່ພາຍຫຼັງທີ່ນາງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຫຼັກສູດການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງຜ່ານໄປໜຶ່ງລະດູ, ນາງກໍ່ຮູ້ສຶກມີຄວາມໝັ້ນໃຈໃນຕົວເອງ ແລະ ນາງກໍ່ພະຍາຍາມນຳພາໝູ່ໃນກຸ່ມເຮັດການທົດລອງຈຳນວນໜຶ່ງ. ເມື່ອນາງຄານທົດລອງເຮັດສິ່ງໃໝ່ໆໃນນາຂອງລາວ ລາວກໍ່ເຊີນຊວນຊາວນາຄົນອື່ນໆມາຢູ່ມເບິ່ງ ແລ້ວນາງກໍ່ອະທິບາຍໃຫ້ທຸກຄົນຟັງໃນສິ່ງທີ່ນາງເຮັດ ແລະ ເຮັດໄປຍ້ອນຫຍັງ. ທຸກຄົນກໍ່ຟັງ, ແລ້ວກໍ່ຕັ້ງຄຳຖາມ ແລະ ແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະ ປະສົບການນຳກັນ.

ໃນຂະນະທີ່ທັງນາງຮວາ ແລະ ຄານ ເລີ່ມປ່ຽນແປງວິທີການປູກເຂົ້າຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ, ພວກເຂົາກໍ່ຄິດໄດ້ວ່າຕ້ອງໄດ້ສອນໃຫ້ຜົວຂອງພວກເຂົາຮູ້ນຳ. ນາງຮິວເວົ້າວ່າ: “ຂ້ອຍຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຜົວຂ້ອຍຮູ້ ເພື່ອວ່າລາວຈະບໍ່ຢ້ານວ່າການປູກຝັງຊີ້ບໍ່ໄດ້ຜິນ ເພາະວ່າຂ້ອຍໄດ້ເຊົາໃຊ້ຢາເຄມີຂ້າແມງໄມ້ແລ້ວ. ເມື່ອລາວກັບມາຂ້ອຍໄດ້ພາລາວໄປເບິ່ງແມງໄມ້ຊະນິດຕ່າງໆ ແລະ ບອກລາວກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມແມງໄມ້ຕາມວິທີທາງທຳມະຊາດ”. ແລະ ເມື່ອຜົວຂອງນາງຮວາເຫັນວ່າມີເຂົ້າໃນເລົ້າຫຼາຍຂຶ້ນລາວກໍ່ບໍ່ສົງໄສໃນຄວາມສະຫຼາດຂອງເມຍອີກແລ້ວ ແລະ ແຖມລາວຍັງສາມາດຊື້ລົດຈັກມາໃຊ້ໃນຄອບຄົວໄດ້ຈາກເງິນທີ່ສະສົມຈາກເງິນທີ່ບໍ່ໄດ້ຊື້ປູຍເຄມີ ແລະ ຢາຂ້າສັດຕູພືດນັ້ນ ຜົວນາງຮວາກໍ່ເລີຍເຊື່ອວ່າຫຼັກສູດການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງນີ້ໄດ້ຜົນແທ້ໆ.

ໃນປະຈຸບັນນີ້ ທັງນາງຮວາ ແລະ ຄານກໍ່ໄດ້ເລີ່ມຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ບັນດາແມ່ຍິງທັງໝົດໃນຊຶ່ງເຂດດັ່ງກ່າວ. ນາງຄານສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກອອກມາວ່າ: “ຂ້ອຍຄິດວ່າຜູ້ຍິງກໍ່ສາມາດເຮັດວຽກ

ໄດ້ດຶກເປັນກຸ່ມ ເມື່ອຜູ້ຊາຍບໍ່ຢູ່. ການສົນທະນາໂອ້
ລົມກັນກໍ່ເປັນແບບຕົງໄປຕົງມາຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ
ແມ່ຍິງທຸກຄົນກໍ່ໄດ້ໃຫ້ໂອກາດເທົ່າ
ທຽມກັນໃນການແບ່ງປັນປະສົບ
ການຂອງຕົນທີ່ພົບເຫັນມາໃນໄຮ່
ນາຮົ່ວສວນ ແລະ ສິ່ງທີ່ພວກເຂົາຄິດ
ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ພວກເຂົາພົບພໍ້ມານັ້ນ.
ການທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຮູ້ກ່ຽວກັບສັດ
ຕູພືດ, ປຸຍເຄມີ ແລະ ຮູ້ກ່ຽວກັບ
ວິທີການດູແລຜົນລະປູກນັ້ນຊ່ວຍໃຫ້
ພວກເຮົາສາມາດບໍລິຫານຈັດການຊີວິດ
ຂອງຕົນເອງໄດ້. ມັນເຮັດໃຫ້ຂ້ອຍໂລ່ງໃຈ
ແລະ ນອນຫຼັບດີທຸກຄືນ. ເມື່ອວິທີການນີ້ສາ
ມາດຊ່ວຍຂ້ອຍໄດ້, ຂ້ອຍກໍ່ເຊື່ອວ່າມັນກໍ່ສາມາດ
ຊ່ວຍທຸກຄົນໄດ້ເຊັ່ນກັນ.”

